

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Severina Gliha

**Primerjalna analiza kakovosti javnega in zasebnih vrtcev s
koncesijo v Občini Grosuplje**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Severina Gliha

Mentorica: doc. dr. Tatjana Rakar

**Primerjalna analiza kakovosti javnega in zasebnih vrtcev s
koncesijo v Občini Grosuplje**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2016

*»Spodbude prihajajo od zunaj,
spoznavanje od znotraj,
a le ko vse to sovpade, dobimo razvoj.«*

(Seneka)

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici, doc. dr. Tatjani Rakar, ki mi je bila s svojo strokovnostjo in nasveti v veliko pomoč.

Zahvaljujem se tudi vsem vodstvenim delavkam vrtcev in staršem otrok, ki so sodelovali pri raziskavi.

Posebna zahvala gre moji družini in prijateljem, ki ste me pri študiju podprli in spodbujali. Rada bi se zahvalila tudi obema staršema za varstvo otrok, še posebej pa svoji mami, ki je moje delo tudi lektorirala.

Delo posvečam svojima deklicama, ki sta me v času pisanja naloge najbolj pogrešali. Vajin nasmeh in ljubezen mi pomenita največ.

Primerjalna analiza kakovosti javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje

Predšolska vzgoja je ena izmed najbolj pomembnih nalog občin. Izvajanje javne službe predšolskega varstva je opredeljeno s področnimi zakoni, ki določajo okvire za ustanavljanje, organiziranje in financiranje predšolske vzgoje, s podzakonskimi akti pa so podani normativi za zaposlene, število otrok in določeni prostorski pogoji, ki so enaki za javne vrtce kot tudi zasebne s koncesijo.

V magistrskem delu smo pozornost usmerili na pomen javnih in zasebnih vrtcev pri vzgoji predšolskih otrok ter na kakovost izvajanja programa v vrtcu. Opisali smo zakonodajno ureditev javnega in zasebnega vrtca pri nas, ustanavljanje, organiziranje, načela in cilje predšolske vzgoje ter zakonodajne normative za prostor, opremo, kadrovske pogoje, financiranje ter program vrtca. Podrobneje smo predstavili osrednji nacionalni dokument Kurikulum za vrtce, po katerem delujejo tudi koncesijski vrtci v Občini Grosuplje.

Predstavili smo pojem kakovosti predšolske vzgoje v vrtcih, spoznanja o ugotavljanju in zagotavljanju kazalcev kakovosti ter ravni in področja za merjenje kakovosti. Kakovosti v vrtcu se ne da ugotavljati brez poznavanja kazalcev kakovosti na strukturni, procesni in posredni ravni.

Zanimala nas je tudi umestitev slovenskih vrtcev v evropski prostor glede na strukturne kazalce kakovosti, natančneje glede na število otrok v oddelku, razmerje otroci/odrasli v oddelku ter velikost igralne površine. Slovenija je primerljiva z nordijskimi državami pri kazalcih: število otrok v oddelku ter razmerje otroci/odrasli v oddelku. Pri tem so slovenski vrtci z nordijskimi državami bolj primerljivi v drugem starostnem obdobju kot v prvem, kjer že zdaj beležimo manj ugodne strukturne kazalce kakovosti.

Empirični del naloge zajema analizo strukturnih kazalcev kakovosti, ki smo jih pridobili s pomočjo intervjujev vodstvenega kadra javnega ter zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje. Strukturne kazalce kakovosti smo izbrali zaradi možnosti objektivnega merjenja, česar pri ostalih kazalcih na posredni in procesni ravni ni mogoče zagotoviti. Ugotovili smo, da kljub enakim normativom obstajajo razlike v kakovosti, ki se kažejo v strukturnih kazalcih. V drugem delu empirične naloge smo z anketiranjem staršev na osnovi vprašalnika za starše avtorjev Bucik in Marjanovič Umek (2002), želeli ugotoviti zadovoljstvo staršev s kakovostjo javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo z vidika strukturnih in izbranih kazalcev kakovosti (uvajanje otroka v vrtec, notranja igralnica in zunanje površine, sodelovanje med starši in vrtcem ter mnenje glede mesečnega plačila staršev za predšolsko vzgojo). Na osnovi teh podatkov smo primerjali kakovost zasebnih vrtcev s koncesijo in javnega vrtca. Ugotovljeno je bilo, da se zadovoljstvo anketiranih staršev s kakovostjo javnega vrtca in zasebnih s koncesijo med seboj razlikuje, a so razlike majhne. Obstajajo manjša odstopanja v strukturnih ter izbranih posrednih in procesnih kazalcih kakovosti. Ravno tako obstajajo razlike v zadovoljstvu anketiranih staršev med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo, kjer je v večini kazalcev kakovosti najboljše ocenjen Zasebni vrtec Biba.

Za Občino Grosuplje je bila dobra rešitev, da so se ob primanjkljaju prostih mest v javnem vrtcu odločili za podeljevanje koncesij, saj je s tem zagotovljena dostopnost do kakovostne in cenovno sprejemljive predšolske vzgoje.

KLJUČNE BESEDE: javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo, kakovost, Grosuplje.

Comparision analysis of the quality of public and private kindergartens with concession in the municipality of Grosuplje

Preschool education is one of the most important tasks of municipalities. Public service of preschool childcare is defined by sector-specific laws which set frames for founding, organizing and financing preschool education, whereas regulations represent basis for setting norms regarding employees, number of children and spatial conditions, all of which are the same for public as well as private kindergartens with concession.

In this master's thesis we focused on the meaning of public and private kindergartens and on the quality of their programmes. We described legislative regulation, founding, organizing, principles and goals of preschool education and legislative norms regarding space, equipment, personnel conditions, financing and programmes. We detailed the national document called Kindergarten Curriculum, by which also kindergartens with concession in the municipality of Grosuplje operate.

This master's thesis introduces the concept of quality of preschool education in kindergartens, findings about assessing and ensuring the indicators of quality and levels and areas for measuring the quality. Quality cannot be determined without recognizing indicators of quality at structural, procedural and indirect level.

We were also interested in positioning Slovene kindergartens in the European sphere regarding structural indicators of quality, especially the number of children per kindergarten department, the ratio between children and grownups and the size of play area. As far as the number of children per department and the children/grownups ratio are concerned, Slovenia can be compared to Nordic countries, although in the first age group less favorable structural indicators of quality can already be registered.

Empirical part of the master's thesis encompasses an analysis of structural indicators of quality, which we acquired via interviews with the leading personnel of public and private kindergartens in Grosuplje. Structural indicators of quality were chosen because of objective measurement, which is impossible to ensure by other indicators. Despite the same norms there are differences in quality, which can be seen in structural indicators. In the second empirical part, we have used a questionnaire by Bucik and Marjanovič Umek (2002) to find out how satisfied parents were with public and private kindergartens with concession according to structural and certain indicators of quality (introducing kindergarten to a child, inner playroom and outdoor areas, cooperation between parents and kindergarten, opinion about monthly payment for preschool education). Based on this information we compared the quality of private kindergartens with concession and the public kindergarten. There is only a minor difference in satisfaction with the quality of the public kindergarten versus private ones and deviations within structural, procedural and process indicators of quality are present. There is also a difference in satisfaction among private kindergartens with concession themselves. Private kindergarten Biba was rated as best by most indicators of quality.

Granting concessions as a result of shortage of capacities in public kindergarten was a good solution for the municipality of Grosuplje as it ensures access to quality and affordable preschool education.

KEYWORDS: public kindergartens, private kindergartens with concession, quality, Grosuplje.

KAZALO

1 UVOD	11
2 HIPOTEZA, RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN METODOLOŠKI PRISTOP	16
3 ZAKONODAJNA UREDITEV PREDŠOLSKE VZGOJE.....	18
3.1 JAVNI VRTCI	19
3.1.1 Ustanavljanje in organiziranje.....	19
3.1.2 Načela in cilji predšolske vzgoje	21
3.1.3 Prostor in oprema	23
3.1.4 Kadrovske pogoji	25
3.1.5 Financiranje	26
3.1.6 Program	29
3.2 ZASEBNI VRTCI	35
3.2.1 Ustanavljanje in organiziranje.....	35
3.2.2 Načela in cilji.....	37
3.2.3 Prostor in oprema	38
3.2.4 Kadrovske pogoji	39
3.2.5 Financiranje	39
3.2.6 Program	42
4. JAVNA IN ZASEBNA PREDŠOLSKA VZGOJA V EU	44
4.1 Financiranje predšolske vzgoje v državah EU	45
5 KAKOVOST V VRTCU.....	48
5.1 Opredelitev kakovosti v predšolski vzgoji	48
5.2 Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti	50
5.3 Ravni in področja za merjenje kakovosti	51
5.3.1 Strukturna raven kakovosti.....	52
5.3.2 Posredna raven kakovosti	55
5.3.3 Procesna raven kakovosti	57
5.4 Strukturni kazalci kakovosti v slovenskih vrtcih v primerjavi z izbranimi državami	60
6 EMPIRIČNI DEL – PRIMERJALNA ANALIZA KAKOVOSTI JAVNEGA IN ZASEBNIH VRTCEV S KONCESIJO V OBČINI GROSUPLJE	63
6.1 Izvedba raziskave	64
6.1.1 Intervjuji vodstvenega kadra	64
6.1.2 Anketa o zadovoljstvu staršev s kakovostjo vrtcev	65
7 KLJUČNE UGOTOVITVE	67

7.1 Analiza podatkov intervjujev vodstvenega kadra o strukturnih kazalcih kakovosti vrtcev	67
7.1.1 Struktura vrtcev	67
7.1.2 Okolje	68
7.1.3 Struktura oddelka	68
7.1.4. Kadrovska struktura vrtca.....	69
7.1.5 Odsotnost od dela in fluktuacija	70
7.1.6 Vrsta programov glede na čas trajanja in organizacijo ter poslovni čas.....	71
7.1.7 Organizacija časa bivanja otrok v vrtcu	72
7.1.8 Prehrana v vrtcih	72
7.1.9 Igralnica.....	73
7.1.10 Velikost zunanjih površin.....	75
7.1.11 Avdiovizualna sredstva	77
7.1.12 Dostopnost vrtca z javnimi in osebnimi prevoznimi sredstvi.....	77
7.1.13 Mikroklima.....	77
7.1.14 Zadovoljstvo in predlogi za izboljšanje kakovosti predšolske vzgoje.....	78
7.2 Analiza podatkov anketne raziskave o zadovoljstvu staršev s kvaliteto vrtcev	79
7.2.1 Število otrok v oddelku	79
7.2.2 Število vzgojiteljic glede na število otrok v oddelku	80
7.2.3 Struktura oddelka	81
7.2.4 Uvajanje otroka v vrtec	83
7.2.5 Zadovoljstvo staršev z usposobljenostjo strokovnih delavk.....	86
7.2.6 Ustreznost poslovnega časa vrtca	87
7.2.7 Prostor, oprema in drugi materiali.....	88
7.2.8 Počutje otroka v vrtcu.....	91
7.2.9 Dejavnosti v vrtcu.....	93
7.2.10 Sodelovanje med starši in vrtcem.....	95
7.2.11 Mnenje glede višine mesečnega prispevka glede na kakovost	100
8 SKLEP.....	101
9 LITERATURA.....	107
10 PRILOGE	115
PRILOGA A: INTERVJU ZA VODSTVENI KADER.....	115
PRILOGA B: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA STARŠE.....	117
PRILOGA C: TABELARIČNI PRIKAZ PODATKOV	126

KAZALO TABEL

Tabela 3.1: Lestvica plačil za javni vrtec v Občini Grosuplje.....	28
Tabela 5.2: Lestvica plačil staršev zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje.....	42
Tabela 7.3: Število otrok na strokovnega delavca	69
Tabela 7.4: Velikost neto igralne površine na otroka v VVZ Kekec.....	74
Tabela 7.5: Velikost zunanjih površin v m ² na otroka.....	75
Tabela 7.6: Opremljenost zunanjih površin.....	76
Tabela 7.7: Ustreznost oddelka.....	82
Tabela 7.8: Delež staršev, ki menijo, da je v vrtcu namenjena posebna pozornost pri uvajanju novih otrok.....	83
Tabela 7.9: Delež staršev, ki se strinjajo z navedenimi trditvami.....	85
Tabela 7.10: Povprečno število dni uvajanja v vrtec.....	86
Tabela 7.11: Ustreznost poslovnega časa vrtcev.....	88
Tabela 7.12: Delež staršev, ki se strinjajo z navedenimi trditvami.....	89
Tabela 7.13: Preverba povezanosti velikosti igralnice in počutja otrok (Hi-kvadrat test)...	92
Tabela 7.14: Preverba povezanosti velikosti igralnice in počutje otrok (Kullbackov 2I-preizkus).....	93
Tabela 7.15: Posredovanje aktualnih informacij ob prihodu ali odhodu iz vrtca.....	95

KAZALO SLIK

Slika 1.1: Število zasebnih vrtcev glede na vire financiranja	36
Slika 4.2: Javna in zasebna institucionalna predšolska vzgoja in varstvo, mlajši otroci.....	46
Slika 4.3: Javna in zasebna institucionalna predšolska vzgoja in varstvo, starejši otroci.....	47
Slika 5.4: Največje število otrok na strokovnega delavca ter največje število otrok na skupino.....	61

KAZALO GRAFOV

Graf 7.1: Skupno število vključenih otrok po posameznih vrtcih.....	67
Graf 7.2: Velikost zunanjih površin v m ² na otroka.....	76
Graf 7.3: Delež staršev, ki menijo, da je število otrok v oddelku ustrezno.....	80
Graf 7.4: Delež staršev, zadovoljnih s številom vzgojiteljic v oddelku.....	81
Graf 7.5: Kako dobro poznajo starši delo vzgojiteljice.....	87
Graf 7.6: Počutje otroka v vrtcu.....	91
Graf 7.7: Delež staršev, ki menijo, da otrok lahko spi in počiva na način, ki mu ustreza.....	94
Graf 7.8: Delež staršev, ki menijo, da vzgojiteljica komunicira z njimi ob odhodu otroka....	96
Graf 7.9: Delež staršev, ki menijo, da vzgojiteljica organizira različne aktivnosti (prireditve, izlete, piknike).....	97
Graf 7.10: Delež staršev, ki je menijo, da z vzgojiteljicami dobro sodelujejo.....	98
Graf 9.11: Zadovoljstvo staršev z delom vzgojiteljice (v odstotkih).....	99
Graf 9.12: Mnenje staršev glede mesečnega prispevka, glede na ponudbo in kakovost.....	100

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

MŠŠ	<i>Ministrstvo za šolstvo in šport</i>
ZLS	<i>Zakon o lokalni samoupravi</i>
ZVrt	<i>Zakon o vrtcih</i>
VVZ Kekec	<i>Vzgojno varstveni zavod Kekec</i>
ZOFVI	<i>Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja</i>
MIZKŠ	<i>Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport</i>
EU	<i>Evropska unija</i>
RS	<i>Republika Slovenija</i>
MDDSZ	<i>Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti</i>
MZ	<i>Ministrstvo za zdravje</i>

1 UVOD

Osnova za sedANJI sistem izobraževanja in njegovega razvoja je Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju iz leta 1995 in kasnejša Bela knjiga iz leta 2011. Država je dolžna zakonsko urediti področje izobraževanja in omogočiti ustanavljanje zasebnih vrtcev in šol. Ta dolžnost izhaja iz mednarodnih dokumentov, kot je Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, ki staršem zagotavlja, da lahko izberejo za svoje otroke tudi vrtce, ki jih ni ustanovila državna oblast. Pogoj zanje pa je, da ustrezajo minimalnim standardom, ki jih predpiše država in da niso v nasprotju z veljavno zakonodajo (MŠŠ 1995, 15–16; MŠŠ 2011).

Bistvenega pomena za kakovost bivanja občanov je kakovost storitev, ki jo izvaja občina za zadovoljevanje potreb svojih občanov. Z Zakonom o lokalni samoupravi (ZLS 2009, čl. 49) so določene izvirne naloge, za katere je občina neposredno pristojna. Tako je občina zadolžena za predšolsko vzgojo na svojem območju (ZLS 2009, čl. 32). V splošnem to pomeni, da je pristojna za ustanavljanje vrtcev, ki delujejo po predpisanem vzgojno–izobraževalnem programu (t.i. kurikulumu za vrtce), ali za podelitev koncesije za izvajanje predpisanih programov ali pa sofinanciranje izvajanja predšolske vzgoje po alternativnih programih (Benčina in Devjak 2011, 39). Občina z institucionalizirano predšolsko vzgojo, ki je del njene socialne in ekonomske infrastrukture, pripomore k boljšemu zdravju in večji blaginji lokalne skupnosti (Dahlberg in drugi 2000).

V vrtce so vključeni otroci od enajstega meseca starosti do vstopa v šolo. Predšolsko vzgojo, ki ni obvezna, izvajajo javni in zasebni vrtci. Zagotavljanje predšolske vzgoje je ena izmed temeljnih nalog občine, v kar spada tudi ustanavljanje in financiranje vrtcev. Temeljne naloge vrtcev so pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke, izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok ter ustvarjanje pogojev za razvoj in otrokov celostni razvoj (ZVrt–UPB2 2005, 2. čl.).

Cilj razvoja vrtcev je zagotavljanje mreže kakovostnih javnih vrtcev, ki so dosegljivi za vse otroke. Vrtci naj otrokom zagotavljajo ustrezno okolje in razmere za varno in zdravo otroštvo ter skrbijo za razvoj telesnih in duševnih sposobnosti (MŠŠ 1995, 37).

Staršem je zagotovljena pravica do izbire med javnim in zasebnim vrtcem ter različnimi programi (ZVrt – UPB2 2005, 9. čl.).

V Sloveniji je v zadnjih desetih letih zaznati porast števila zasebnih vrtcev, in sicer v letu 2007 je delovalo 787 javnih vrtcev in 24 zasebnih vrtcev, v letu 2015 pa 887 javnih vrtcev in že 91 zasebnih vrtcev (Statistični urad RS 2016b).

Starši se o izbiri vrtca odločajo na podlagi priporočil prijateljev, lastnega poznavanja vrtcev, ali bližine doma oziroma službe. Seveda so jim pri tem pomembne različne stvari: lega vrtca, opremljenost igralnic, varnost, kakovost zunanjih igrišč, kvaliteta hrane, odnos osebja do otrok itd. (Varjačič 2007).

V Sloveniji opravljajo javno službo na področju predšolske vzgoje javni in zasebni vrtci s koncesijo ter zasebniki (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 2007). Koncesija za opravljanje javne službe se lahko na podlagi 73. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (2007) podeli tudi zasebnemu vrtcu, če to omogoča program, pa tudi zasebniku, ki izpolnjuje pogoje, določene za izvajanje javno veljavnih programov. Po 10. členu Zakona o vrtcih je v primeru, da na območju občine stalnega bivališča staršev ni vrtca, ki izvaja javno službo oziroma vrtec nima več prostih mest, starši pa izrazijo interes za vključitev svojega otroka v vrtec tolikšnega števila otrok, da bi se skladno z normativi oblikoval še en oddelek, je občina dolžna najkasneje v roku 30 dni začeti postopek za zagotovitev prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo (ZVrt–UPB2 2005, 10. čl.).

V Občini Grosuplje je predvsem v zadnjih letih prebivalstvo hitro naraščalo, kar pomeni, da je večje tudi število malčkov, ki potrebujejo dnevno varstvo. Tako javni Vzgojno varstveni zavod Kekec Grosuplje (v nadaljevanju VVZ Kekec) s svojimi devetimi enotami ni uspel več zagotavljati dnevnega varstva vsem predšolskim otrokom. Porast števila odklonjenih otrok v javnem vrtcu je bil še posebno visok v šolskem letu 2008/2009 (207 otrok), visoko število odklonjenih otrok pa se je nadaljevalo tudi v naslednjih letih.

Zaradi prostorskih in finančnih nezmožnosti gradnje novega objekta javnega vzgojno varstvenega zavoda se je Občina Grosuplje odločila za podelitev koncesij za izvajanje programa predšolske vzgoje zasebnim vrtcem na območju občine (Zlati kamen 2013). S tem so le-ti postali cenovno dostopnejši staršem, ki se lahko odločijo za vpis otroka bodisi v javni ali zasebni vrtec s koncesijo. Tako sedaj poteka predšolska vzgoja v javnem vrtcu VVZ Kekec kot tudi v štirih zasebnih vrtcih s koncesijo: Zasebnem vrtcu Kobacaj, Vrtcu Jurček, Zasebnem vrtcu Sonček in Zasebnem vrtcu Biba. Nekaj pa je tudi drugih oblik varovanja otrok.

Starši predšolskih otrok imajo tako možnost izbire in večjo dostopnost predšolskega varstva.

Vsak otrok ima pravico do kakovostne vzgoje in izobraževanja. Mnenja, kaj je dober vrtec, so različna, zato mora biti javno izobraževalni sistem utemeljen na najširšem možnem konsenzu o dobrem vrtcu. Z zasebnimi vrtci pa je treba zadostiti potrebo tistih staršev, ki pojem dober vrtec razumejo drugače in želijo, da se otroke vzgaja in izobražuje v skladu s partikularnimi vrednotami (npr. religiozna načela) (MŠŠ 2011).

Veliko strokovnjakov se strinja, da je kakovost relativna glede na uporabnike in okoliščine, v kateri se obravnava. Različnim ljudem pomeni kakovost različne stvari in ima za posameznika v različnih okoliščinah tudi različne pomeni (Musek Lešnik in Bergant 2001). Kakovosten vrtec zagotavlja ustrezno okolje, razmere za varno in zdravo otroštvo ter razvoj telesnih in duševnih sposobnosti (Batistič Zorec 2006). Turnšek definira kakovost kot zagotavljanje dobre prakse, ki vključuje opredeljevanje kakovosti, njeno evalvacijo in spreminjanje prakse, temu pa sledi ponovna evalvacija (Batistič Zorec 2006).

Raziskovalci se večinoma strinjajo (Woodhead 1999; Albrecht in Miller 1999; Marjanovič Umek in drugi 2002), da je v kakovostnem vrtcu potrebno zagotoviti ustrezne objektivne pogoje, ki se ocenjujejo s strukturnimi kazalci kakovosti, in kakovosten vzgojni proces, kateri se ocenjuje s procesnimi kazalci kakovosti.

Po raziskavah sodeč (Albrecht in Miller 1999; Scopelliti in Musatti 2012) starši opredeljujejo kakovosten vrtec na podlagi naslednjih kazalcev:

- ustvarjanje in zagotavljanje primerne okolja,
- zgodnje pridobivanje znanja,
- odnos vzgojiteljev do otrok in njihova stalnost v skupini ter
- sodelovanje staršev z vrtcem.

Kakovost je v strokovni literaturi večinoma opredeljena s strukturnimi, posrednimi in procesnimi kazalci. Prve najbolj določa zakonodaja in so objektivno merljivi. Procesna kakovost pa je načrtovana znotraj kurikulumu in njegove izvedbe znotraj vrtca, posredna raven pa se dotika zaposlenih, sodelovanja s starši, z institucijami in zunanjim okoljem (Vrbovšek 2006).

Strukturni kazalci kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu so vhodni kazalci kakovosti, ki opisujejo objektivne pogoje in možnosti, v katerih poteka predšolska vzgoja. Ti kazalci so: velikost notranjih igralnih površin oziroma igralnice, razmerje med številom odraslih in otrok na oddelek ter strokovna usposobljenost strokovnih delavcev.

Ti kazalci so pomembni pri razlaganju podatkov na drugih ravneh, saj je na primer izvajanje kurikuluma, to je javno veljavnega programa za vrtce in zasebne s koncesijo, v veliki meri povezano s strukturnimi kazalci (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci kakovosti na posredni ravni pa se nanašajo na subjektivne pogoje in možnosti, v katerih poteka predšolska vzgoja v vrtcu. Sem spadajo: vključenost zaposlenih v izobraževanje, zadovoljstvo zaposlenih ter sodelovanje vrtca s starši. Otrok ni neposredno vključen v te odnose, ampak ti pomembno vplivajo na delo v vrtcu kot tudi na otroka samega (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci kakovosti procesne ravni pa vključujejo kazalce, ki jih opisujeta načrtovani in izvedbeni kurikulum (npr. dejavnosti na različnih področjih kurikuluma, igro, socialne interakcije med otroki, med otroki in odraslimi). Ti v procesu predšolske vzgoje vplivajo na kakovost dela v vrtcu in se kažejo v otrokovem čustvenem in socialnem odzivanju, komunikaciji, vedenju, pridobivanju znanja in novih izkušenj (Marjanovič Umek in drugi 2002, 40–41).

Temeljni nacionalni dokument Kurikulum za vrtce (1999) daje strokovno podlago za delo v vrtcih. Namenjen je vzgojiteljicam, pomočnicam vzgojiteljic, ravnateljem ter svetovalnim delavcem. V glavnem je dokument, ki ob rabi strokovne literature in priporočnikov za vzgojiteljice, omogoča strokovno načrtovanje in kakovostno predšolsko vzgojo v vrtcu. Cilji kurikuluma za vrtce so med drugim tudi:

- pestrejša in raznovrstnejša ponudba na vseh področjih dejavnosti predšolske vzgoje v vrtcih,
- rekonceptualizacija in reorganizacija prostora in opreme v vrtcu ter
- izboljšanje informiranja in sodelovanja s starši in drugo (MŠŠ 1999).

Kakovost interakcij med strokovnimi delavkami in otroki je pozitivno povezana z različnimi področji njihovega razvoja, kot na primer govornim in socialnim. Otroci, ki so deležni bolj kakovostne vzgoje na procesni ravni, z vzgojiteljico več sodelujejo in se v vrtcu tudi bolj počutijo.

Dobra predšolska vzgoja vpliva pozitivno na otrokov razvoj, kasneje uspešnost v šoli in na integracijo v socialnem življenju. Študija raziskovalcev je pokazala, da kakovostna predšolska vzgoja pozitivno vpliva na otrokov kognitivni in socialni razvoj ter kasnejši uspeh v šoli, predvsem na jezikovnem in matematičnem področju (Peisner-Feinberg in drugi 2001; Lamb 1997).

Struktura naloge

Magistrska naloga je poleg uvoda in sklepa sestavljena iz šestih poglavij.

Uvodu sledi predstavitev raziskovalnih vprašanj, hipoteze in metodološkega pristopa.

V tretjem poglavju je predstavljena zakonodajna ureditev predšolske vzgoje v Sloveniji.

V poglavjih o javnih in zasebnih vrtcih smo opisali, kaj je značilno za ustanavljanje in organiziranje vrtcev. V nadaljevanju smo predstavili tudi načela in cilje predšolske vzgoje ter zakonodajne normative za prostor in opremo igrišč, kadrovske pogoje ter financiranje. Natančno smo opisali tudi osrednji nacionalni dokument Kurikulum za vrtce, po katerem delujejo tudi koncesijski vrtci v Občini Grosuplje.

V četrtem poglavju je opisana ureditev javne in zasebne predšolske vzgoje v državah članicah Evropske unije.

Nadalje je v petem poglavju opredeljena kakovost predšolske vzgoje v vrtcih, način ugotavljanja in zagotavljanja kazalcev kakovosti ter ravni in področja za merjenje kakovosti v vrtcu. Kakovosti se ne da ugotavljati brez poznavanja kazalcev kakovosti, ki so natančneje opisani v poglavju o ravneh in področjih za merjenje kakovosti. Opredelili smo strukturno, procesno ter posredno raven in kazalce kakovosti v vrtcu.

Zanimalo nas je tudi, kam spada slovenski vrtec po svoji kakovosti v primerjavi z izbranimi evropskimi državami. Pri tem smo se omejili na posamezne strukturne kazalce kakovosti, kot so: število otrok v oddelku, razmerje otroci/odrasli v oddelku ter velikost igralne površine.

Osrednji del naloge predstavlja empirični del, kjer je podrobneje opisana metodologija. Empirični del je razdeljen na dva dela, in sicer na intervjuje z vodstvenim kadrom in anketo o zadovoljstvu staršev. Na podlagi podatkov o strukturnih kazalcih posameznih vrtcev, pridobljenih iz intervjujev, ter rezultatov o zadovoljstvu anketiranih staršev, smo ugotavljali razlike med strukturnimi in izbranimi kazalci kakovosti.

Magistrsko delo končujejo sklepne misli, ki povzemajo ključne ugotovitve iz empiričnega dela naloge. V sklepu poskušamo podati tudi predloge za izboljšanje kakovosti.

2 HIPOTEZA, RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN METODOLOŠKI PRISTOP

Cilj magistrske naloge je primerjalna analiza kakovosti javnega vrtca in zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje na podlagi strukturnih kazalcev kakovosti ter ocena staršev o kakovosti posameznih vrtcev. Slednji pa kakovost vrtca ocenjujejo predvsem z vidika zadovoljstva (Scopelliti in Musatti 2012).

Temeljna raziskovalna vprašanja magistrske naloge so:

- 1) Ali obstajajo razlike glede strukturnih kazalcev kakovosti ter zadovoljstva staršev med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo v Občini Grosuplje?
- 2) Ali so te razlike pogojene s tem ali gre za javni ali zasebni vrtec s koncesijo?
- 3) Ali obstajajo razlike v kakovosti z vidika zadovoljstva staršev tudi med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo v Občini Grosuplje?
- 4) Ali prostorski pogoj, kot je velikost igralnice, vpliva na počutje otrok v vrtcu?

Glede na navedeno bomo skušali dokazati ali ovreči naslednjo hipotezo:

1. Kljub enakim normativom obstajajo razlike v kakovosti vrtcev, ki se kažejo v strukturnih kazalcih kakovosti in zadovoljstvu staršev otrok, ne glede na to, ali gre za javni ali zasebni vrtec s koncesijo.

Od ustanovitve zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje se še nihče ni lotil proučevanja kakovosti le-teh. Doprinos naloge je analiza kakovosti vrtcev v grosupeljski občini z vidika primerjave strukturnih kazalcev kakovosti ter zadovoljstva staršev, pri čemer smo skušali ugotoviti, ali prihaja do razlik.

V empiričnem delu smo uporabili kvalitativno in kvantitativno metodo zbiranja podatkov.

Empirične podatke o strukturnih kazalcih kakovosti VVZ Kekec in zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje smo pridobili s strukturiranim intervjujem (glej prilogo A). V raziskavo smo vključili vodstveni kader javnega in štirih zasebnih vrtcev s koncesijo. Z intervjuji smo želeli pridobiti strukturne kazalce o kakovosti posameznih vrtcev ter ugotoviti, ali imajo vodstveni kadri proučevanih vrtcev konkretne predloge, ki bi ob ohranitvi sedanjega

nivoja kakovosti (zasebnih s koncesijo in javnih) vrtcev morda olajšali ustanavljanje zasebnih vrtcev in kakšni so njihovi morebitni predlogi oziroma pripombe na financiranje, zakonodajo in kakovost predšolske vzgoje.

S pomočjo intervjujev smo poizkušali ugotoviti ali kljub enakim normativom in zakonsko določenim standardom obstajajo razlike v strukturnih kazalcih kakovosti med proučevani vrtci. Izvedba intervjujev je bolj podrobno opisana v začetku empiričnega dela naloge.

Na osnovi primerjalne analize iz zakonske ureditve javnih in zasebnih vrtcev s koncesijo in na osnovi odgovorov iz intervjujev z vodstvenim kadrom, smo skušali oblikovati predloge, ki bi jih kazalo vključiti v našo sistemsko ureditev zasebnih vrtcev, ker bi z njihovo vključitvijo zasebnikom morda olajšali ustanovitev zasebnega vrtca, ob tem pa kakovost predšolske vzgoje ne bi bila okrnjena.

Drugi del empiričnega dela zajema anketno raziskavo o zadovoljstvu staršev otrok, vključenih v javni in zasebne vrtce s koncesijo v Občini Grosuplje. Namen raziskave je bil ugotoviti, ali obstajajo razlike v zadovoljstvu staršev med javnimi in zasebnimi vrtci s koncesijo ter razlike med zasebnimi vrtci s koncesijo.

Empirične podatke o oceni staršev o kakovosti javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo z vidika izbranih kazalcev kakovosti (kot so: uvajanje otroka v vrtec, dejavnosti v vrtcu, velikost notranje igralnice in zunanjih površin, sodelovanje med starši in vrtcem), smo zbrali s pomočjo vprašalnika za starše avtorjev Bucik in Marjanovič Umek (glej prilogo B), ki smo ga uporabili kot »pripomoček za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih« (Marjanovič Umek in drugi 2002). Podrobno pa je to opisano v začetku empiričnega dela.

Na osnovi podatkov anketne raziskave med starši, smo primerjali kakovost javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo z vidika zadovoljstva staršev o kakovosti posameznega vrtca na podlagi izbranih kazalcev kakovosti. Nazadnje smo s pomočjo statističnih testov preverili tudi, ali objektivni pogoj (t.j. velikost igralnice) vpliva na procesni kazalec kakovosti (t.j. počutje otrok v vrtcu).

3 ZAKONODAJNA UREDITEV PREDŠOLSKE VZGOJE

Predšolsko vzgojo v Sloveniji urejata dva krovna zakona: Zakon o vrtcih (ZVrt–UPB2 2005) ter Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI 2007) ter podzakonski predpisi. ZOFVI ureja pogoje za opravljanje, določa način upravljanja ter financiranja na vseh področjih vzgoje in izobraževanja (ZOFVI 2007, 1.čl.). Zakon o vrtcih ureja predšolsko vzgojo, ki jo izvajajo javni in zasebni vrtci (ZVrt–UPB2 2005).

Zagotavljanje predšolske vzgoje je ena izmed bistvenih nalog občine, zato je ustanovitelj in financer vrtcev občina. Odgovornost lokalne skupnosti je, da poskrbi za kakovostno in ustrezno izvajanje predšolske vzgoje, ki je pravno–formalno in normativno določena (ZLS 2009; ZVrt–UPB2 2005). Uresničitev določenih standardov na tem področju je odvisna od različnih dejavnikov, potreb in interesov posameznih podsistemov, kot so: starši, politične stranke, strokovni delavci vrtca, občine (Benčina in Devjak 2011).

Temeljne naloge vrtcev so pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke, izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok ter ustvarjanje pogojev za otrokov celostni razvoj (ZVrt–UPB2 2005, 2. člen).

Cilj razvoja vrtcev je zagotavljanje mreže kakovostnih javnih vrtcev, ki so dosegljivi za vse otroke. Vrtci naj otrokom zagotavljajo ustrezno okolje in razmere za varno in zdravo otroštvo ter skrbijo za razvoj telesnih in duševnih sposobnosti. Pomemben cilj vrtcev je izboljšanje kakovosti življenja družin (MŠŠ 1995, 37). Pomembno je, da občine poskrbijo za institucionalizirano predšolsko vzgojo, ki s svojo storitvijo podpira delovanje družine in je ključ za vstop žensk na trg delovne sile (MDDSZ 1993).

Staršem je zagotovljena pravica do izbire med javnim in zasebnim vrtcem ter različnimi programi (ZVrt–UPB2 2005, 9.čl.).

Predšolska vzgoja v vrtcu pomeni vzgojo otrok od prvega leta starosti (oz. enajstih mesecev) do vstopa v šolo. Predšolska vzgoja poteka v vrtcih v dveh starostnih obdobjih, in sicer v oddelku prvega starostnega obdobja (1–3 leta stari otroci) in v oddelku drugega starostnega obdobja (otroci stari od 3 let do vstopa v šolo).

Kurikulum za vrtce (t.j. vzgojno–izobraževalni program) je nacionalni vsebinski dokument, ki daje strokovno podlago za delo v vrtcih. V njem je zapisano, da mora predšolska vzgoja graditi na otrokovih zmožnostih in ga voditi k pridobivanju novih izkušenj, doživetij,

spoznanj, ki predenj postavlja smiselne zahteve oziroma probleme, ki vključujejo otrokovo aktivno učenje, mu omogoča izražanje, doživljanje ter ga močno čustveno in socialno angažira. Otroška igra je tista dejavnost, ki na najbolj naraven način združuje temeljna načela predšolske vzgoje in je v primeru, da je opredeljena dovolj široko v smislu preseganja svoje vpetosti v razvojni pristop v predšolski vzgoji, razumljena kot način otrokovega razvoja in učenja v zgodnjem obdobju (MŠŠ 1999, 19).

3.1 JAVNI VRTCI

3.1.1 Ustanavljanje in organiziranje

»V Sloveniji je najpogostejša oblika institucije za predšolsko vzgojo javni vrtec« (Devjak in drugi 2012, 16). Ustanoviteljica javnega vrtca je država ali lokalna skupnost (ZOFVI 1996, 41. čl.). Lahko se ustanovi kot samostojni javni vzgojno–izobraževalni zavod (ima status javnega zavoda), kot organizacijska enota vrtca (vrtec, ki je del javnega vzgojno–izobraževalnega ali drugega zavoda) in kot enota vrtca (del samostojnega vrtca ali šole oziroma organizacijske enote vrtca, ki se organizira za izvajanje vzgojnega dela na eni ali več lokacijah) (Odredba o pogojih za ustanavljanje javnih vrtcev 1999, 2. čl.).

Z aktom o ustanovitvi javnega vrtca se uredi tudi notranja organizacija zavoda, in sicer ustanovitelj lahko določi, da se bodo vse ali le nekatere spremljajoče dejavnosti (kot so: računovodstvo, pravno–kadrovske dejavnosti, organiziranje prehrane, vzdrževanje, čiščenje in podobno) izvajale v okviru služb ustanovitelja (ZVOFVI 2007, 42. čl.). Če prenesene naloge vrtca ne financira občina, se je ta dolžna s financiranjem predhodno dogovoriti o načinu plačila prenesenih nalog ter načinu nadzora nad namensko porabo sredstev, namenjenih za izvajanje prenesenih nalog.

Kriterij za ustanovitev javnega vrtca je zagotovitev vključitve vsaj desetih oddelkov otrok. Javni vrtec ima lahko največ trideset oddelkov (ZVOFVI 2007, 44. čl.). Izjemoma je lahko ustanovljen javni vrtec, če deluje vsaj z devetimi oddelki otrok oziroma ima zagotovljeno vključitev vsaj devetih oddelkov otrok v primeru, ko demografska gibanja na območju občine za obdobje petih letih kažejo, da bo vrtec v najmanj dveh letih po ustanovitvi lahko oblikoval oddelke, ki mu manjkajo do izpolnitve normativa (t.j. vsaj 10 oddelkov). Vrtec se lahko organizira kot organizacijska enota, če ima najmanj osem oddelkov otrok. Enota vrtca pa se lahko organizira, če vrtec deluje kot del javnega vrtca oziroma organizacijske enote vrtca na

drugi lokaciji oziroma kot del šole na isti ali drugi lokaciji kot šola. Na območjih s specifično poselitvijo in na območjih z razvojnimi posebnostmi pa se vrtec kot organizacijska enota lahko organizira, če deluje z vsaj šestimi oddelki otrok (Odredba o pogojih za ustanavljanje javnih vrtcev 1999, 3.čl.).

Organi javnega vrtca so: svet vrtca (po trije predstavniki ustanovitelja, delavcev in staršev), ravnatelj, direktor (poslovodna funkcija; funkcijo direktorja lahko opravlja tudi ravnatelj, če je tako določeno z aktom o ustanovitvi), kolegij, strokovni organi (vzgojiteljski zbor in strokovni aktiv vzgojiteljev), svet staršev (za organizirano uresničevanje interesa staršev; vsak oddelek po enega predstavnika) in svetovalna služba (to so: psihologi, pedagogi, socialni delavci, socialni pedagogi, defektologi) (ZOFVI–UPB5 2007, 46.–68. čl.).

Naziv vrtca mora biti slovenski, razen v primeru, ko gre za vrtec, katerega soustanoviteljica je samoupravna narodna skupnost. Tu se tuja osebna imena v imenu vrtca pišejo v skladu s slovenskim pravopisom oziroma s pravopisom narodnih manjšin (italijanski ali madžarski pravopis) (ZOFVI–UPB5 2007, 69. čl.).

Javni vrtec mora za izvajanje predšolske vzgoje imeti ustrezen prostor in opremo ter strokovne delavce s predpisano izobrazbo (ZOFVI–UPB5 2007, 33. čl.).

Vrtec lahko začne opravljati dejavnost vzgoje in izobraževanja po vpisu v razvid, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo. Za vpis v razvid mora izpolnjevati pogoje, določene za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje in izobraževanja ter imeti javno veljavni program. S to odločbo je določeno tudi največje število otrok, ki jih lahko vrtec vključi glede na normative in standarde (ZOFVI–UPB5 2007, 34. čl.).

Predšolska vzgoja poteka v vrtcih v dveh starostnih obdobjih: prvo starostno obdobje (otroci stari od enega do treh let) ter drugo starostno obdobje (otroci starejši od treh let do vstopa v šolo). Vzgojno delo poteka v oddelkih: homogeni, heterogeni ter kombinirani oddelki (Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2014).

Število otrok v oddelku prvega starostnega obdobja ne sme presegati dvanajst otrok, v oddelku drugega starostnega obdobja pa dvaindvajset otrok. V homogeni oddelok prvega starostnega obdobja je lahko vključenih najmanj 9 in največ 12 otrok, v oddelke drugega starostnega obdobja (otroci stari tri do štiri leta), najmanj 12 in največ 17 otrok, v ostale oddelke drugega starostnega obdobja pa najmanj 17 in največ 22 otrok. V heterogeni oddelok

je lahko vključeno: v oddelek prvega starostnega obdobja najmanj 7 in največ 10 otrok ter v oddelek drugega starostnega obdobja najmanj 14 in največ 19 otrok. V kombinirani oddelek je lahko vključeno najmanj 10 in največ 17 otrok. Pristojni organ občine, ustanoviteljice vrtca, lahko glede na razmere in položaj dejavnosti predšolske vzgoje v lokalni skupnosti odloči, da število otrok v oddelku presega navedeno število, in sicer za največ dva otroka v oddelku, lahko pa tudi določi nižji normativ števila otrok v posameznih oddelkih (ZVrt–UPB2 2005, 15.–17. čl.; Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2014).

3.1.2 Načela in cilji predšolske vzgoje

Bistvena načela predšolske vzgoje v vrtcih, ki so usklajena s splošnimi načeli celotne vzgoje in izobraževanja, so:

1. Načelo demokratičnosti in pluralizma

Staršem mora država zagotoviti možnost vključitve svojih otrok v enega izmed programov predšolske vzgoje v javnih vrtcih ter nudenje pravice do izbire programa, ki je skladna z njihovimi in otrokovimi interesi in potrebami (MZŠ 2011).

2. Načelo enakih možnosti, upoštevanja različnosti med otroki in priznavanja pravice in drugačnosti

Vsem otrokom mora biti zagotovljena možnost za optimalen razvoj, upoštevajoč značilnosti starostnega obdobja, individualnih razlik v razvoju med enako in podobno starimi, razlike med dečki in deklicami ter razlike med otroki, ki so povezane z njihovim socialno–kulturnim in jezikovnim okoljem (MZŠ 2011).

3. Načelo vključujoče obravnave otrok iz različnih robnih območij

To načelo pomeni, da mora vrtec kot ustanova ustvarjati možnosti za zniževanje neprimernih dejavnikov okolja, ki vplivajo na otrokovo učenje in razvoj. Z uveljavljanjem systemske, institucionalne politike, ukrepov ter diferenciranih vzgojno – izobraževalnih pristopov se zmanjšujejo neenaki izhodiščni položaji otrok. Na ta način se vsem otrokom omogoča razvoj ter uspešno vključevanje v šolski sistem, ne glede na izobrazbo in socialno–ekonomski položaj staršev, pripadnost etnični manjšini, etnični skupini ali skupini, brez stalnega ali začasnega bivališča v Sloveniji (MZŠ 2011).

4. *Načelo avtonomnosti, strokovnosti, odgovornosti*

Za visoko kvalitetno predšolsko vzgojo v vrtcih je potreben visoko izobražen kader, ki ima možnost stalnega strokovnega usposabljanja. Njihova strokovna usposobljenost je pogoj za avtonomnost pri uravnoteženem izvajanju nacionalnega kurikula, svobodo pri izbiri dejavnosti in dejavnosti za doseganje ciljev. Odgovornost strokovnega delavca pomeni strokovnost in etičnost pri vzgojnem delu, upoštevajoč pravice staršev in otrok (MZŠ 2011).

5. *Načelo sodelovanja z okoljem*

»Vrtec je pri svojem delovanju vpet v neposredno okolico. S sodelovanjem z drugimi institucijami ter posamezniki iz okolja dopolnjuje in bogati svojo ponudbo. Poleg tega vrtec skrbi za partnersko povezovanje z osnovno šolo« (MZŠ 2011, 75).

6. *Načelo ohranjanja ravnotežja med raznimi vidiki otrokovega razvoja*

Z ustvarjanjem različnih možnosti za različne dejavnosti vrtec spodbuja otrokov telesni in duševni razvoj. Igra je kot dejavnost razumljena kot način otrokovega razvoja ter učenja v zgornjem obdobju (MZŠ 2011).

7. *Načelo stalnega ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti in notranjega razvoja*

Zgolj visoko kvalitetni vrtci imajo lahko dolgoročno pozitiven učinek na razvoj otroka in njegovo učenje. Pomembno je, da vrtci izvajajo notranjo evalvacijo (t.i. samoevalvacijo) kakovosti, ki mora biti pregledna, prožna, celovita, strokovno ter finančno podprta (MZŠ 2011). Samoevalvacija je opredeljena kot spremljanje ter ovrednotenje doseganja zastavljenih ciljev v določenem obdobju. Je ena izmed temeljnih dejavnosti v delovanju vrtca. Na ta način vrtci spremljajo izvajanje dejavnosti za doseg zastavljenih ciljev (Brejc 2014).

Iz zgoraj navedenih načel predšolske vzgoje v vrtcih so izpeljani naslednji cilji:

- vključitev večjega deleža otrok v vrtec, zlasti tistih, ki so stari štiri ali pet let, kar je tudi eden izmed barcelonskih ciljev 2002 (MZŠ 2011; Evropska komisija 2013),
- vključitev večjega deleža otrok, ki prihajajo iz socialno in kulturno manj spodbudnega okolja,
- zagotovitev spodbujanja različnih področij razvoja v skladu z zakonitostmi razvojnega obdobja ter značilnosti posameznega otroka (MZŠ 2011).

Ta področja so:

- *razvijanje sposobnosti razumevanja in sprejemanja sebe in drugih,*
- *razvijanje sposobnosti za razumevanje različnosti, vključevanja in sodelovanja v skupini ter prosocialnega vedenja,*
- *razvijanje sposobnosti prepoznavanja čustev in spodbujanje čustvenega doživljanja in izražanja,*
- *spodbujanje razvoja in učenja govora za učinkovito sporazumevanje, ustvarjalno rabo govora in fleksibilno mišljenje,*
- *negovanje in spodbujanje radovednosti, domišljije, raziskovalnega duha, neodvisnega mišljenja,*
- *spodbujanje zmožnosti zgodnjega branja in pisanja (zmožnosti porajajoče se pismenosti),*
- *spodbujanja umetniškega doživljanja in ustvarjalnega izražanja,*
- *spodbujanje gibalnih sposobnosti in spretnosti,*
- *posredovanje znanja različnih področij znanosti in iz vsakdanjega življenja,*
- *razvijanje samostojnosti pri higienskih navadah in odgovornosti za lastno zdravje in okolje*
- *zagotavljanje možnosti razvoja in učenja posebnih sposobnosti in spretnosti (MZŠ 2011,76).*

3.1.3 Prostor in oprema

V Pravilniku o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca je navedeno, da mora zunanje igrišče imeti najmanj 15 m² površine na otroka. Izjemoma lahko tudi manj, če so v neposredni bližini vrtca zelene površine, ki jih je mogoče uporabljati za igro in če do njih vodi varna pot. Igrišče mora biti urejeno na način, da je otrokom omogočena izbira raznovrstnih dejavnosti, socialnih stikov in tudi umik v zasebnost, v skladu s kurikulumom in programom vrtca. Opremljeno mora biti z enostavnimi, sestavljenimi in kompleksnimi igralnimi enotami, tako da je za vsakega otroka na voljo najmanj 1,5 igralnega mesta. Razvrstitev igralnih enot na igrišču mora omogočati nemoteno dejavnost otrok prvega in drugega starostnega obdobja. Nameščena igrala morajo imeti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da je igralo proizvedeno in nameščeno v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi.

Za reden pregled in vzdrževanje igral je zadolžen ravnatelj vrtca (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000, 8–33. čl.).

Zunanje igrišče mora imeti najmanj polovico prostih površin ter utrjenih in ne drsečih poti. Teren igrišča naj bi bil razgiban. V primeru stopnic na igrišču, morajo biti le-te vidno označene, če pa jih je več, pa morajo biti ograjene z varovalno ograjo. Na igrišče mora biti napeljana pitna voda (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000).

Pravilnik opredeljuje tudi lego igrišča, ki mora biti sončna in zavarovana pred vetrom. Vrtec mora zagotoviti naravno, kot tudi umetno senco. Na igrišču pa ne smejo biti posajeni strupeni grmi in rastline. V topli polovici leta je potrebno v času od 10. do 16. ure zagotoviti primerno osenčenost, ki omogoča vsem otrokom na igrišču izvajanje dejavnosti v senci. Priporočena je naravna osenčenost ozelenitvijo (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000).

Igrišče mora biti ograjeno z ograjo, visoko najmanj 1,20 m. Kljuka na njej mora biti takšna, da otrok ne more sam odpreti vrat z notranje strani (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000, 11.čl.). S tem je zagotovljena varnost otrok v vrtcu.

Na vsakem igrišču vrtca morajo biti sanitarije za otroke. Praviloma so postavljene v stavbi vrtca in so neposredno povezane z igriščem, lahko pa se nahajajo v manjšem objektu na igrišču (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000).

V Pravilniku o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca sta določena tudi velikost in oprema notranjih prostorov v vrtcu. Slednji morajo biti funkcionalno oblikovani glede na starost otrok. Otrokom in odraslim morajo omogočati različne dejavnosti (načrtovane, spontane, skupne, skupinske in individualne). Prostori morajo biti oblikovani tako, da je omogočena optimalna povezanost med njimi in preglednost nad dejavnostmi otrok (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000, 19.čl.).

Priporočeno je, da bi notranja igralna površina na otroka znašala 4 m², a ne manj kot 3 m². V to površino se upošteva vsa površina namenjena vzgojnim dejavnostim v vrtcu, npr. igralnica,

dodatni prostor za dejavnosti otrok in osrednji prostor (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000).

Osnova za izračun igralne površine je 22 otrok na oddelek. Priporočena površina igralnice je 50 m², ne sme pa biti manjša od 40 m² (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000, 21.čl.).

Igralnice so praviloma neposredno povezane z osrednjim prostorom. Zasnovane morajo biti tako, da je v njih mogoče oblikovati več koticov za igro otrok v manjših skupinah ali individualno. Priporočljivo je, da so tlorisi razgibani. Sanitarije za otroke prvega starostnega obdobja pa morajo biti dostopne iz igralnice (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000).

Garderoba za otroke je praviloma v osrednjem prostoru, tako da jo ima vsaka skupina poleg igralnice. V garderobi mora biti prostor za oblačila in obutev, dolg vsaj 20 centimetrov na otroka, klop za preobuvanje, podstavki za obutev in obešalniki. Otrokov prostor v garderobi mora biti jasno označen in opremljen tako, da lahko otrok shrani svoje stvari. V garderobi, ki je namenjena otrokom, starim do dveh let, in otrokom razvojnega oddelka, morata biti tudi previjalna miza in umivalnik za starše (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca 2000, 33.čl.).

3.1.4 Kadrovski pogoji

Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje določa, da je vzgojitelj predšolskih otrok lahko, kdor je končal višješolski ali visokošolski strokovni študijski program predšolska vzgoja. Vzgojitelj predšolskih otrok je lahko tudi, kdor je končal:

- univerzitetni študijski program in si pridobil strokovni naslov profesor ali
- univerzitetni študijski program s področja izobraževanja, umetnosti, humanističnih ved in družboslovja ali
- visokošolski strokovni ali univerzitetni študijski program iz socialnega dela in je opravil študijski program za izpopolnjevanje iz predšolske vzgoje (Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2005).

Kdor je pridobil najmanj srednjo strokovno izobrazbo iz predšolske vzgoje, mu ni treba opravljati študijskega programa za izpopolnjevanje iz predšolske vzgoje. Ustrezno izobrazbo za pomočnika vzgojitelja ima, kdor je končal izobraževalni program srednjega strokovnega izobraževanja iz predšolske vzgoje ali ima zaključen četrti letnik gimnazije in opravljen izobraževalni program poklicnega tečaja predšolska vzgoja (Pravilnik o normativih in kadrovske pogoji za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2005, 8. čl.).

Svetovalni delavci morajo imeti visokošolsko izobrazbo ustrezne smeri in pedagoško izobrazbo, pri čemer se kot ustrezna smer za posamezne svetovalne delavce upošteva naslednja izobrazba: psiholog (končan univ. študij psihologije), pedagog (končan univ. študij iz pedagogike), socialni delavec (končan univ. študijski ali visokošolski strokovni program socialnega dela), socialni pedagog (končan univ. študij program socialne pedagogike) ter defektolog (končan univ. študijski program iz defektologije) (Pravilnik o normativih in kadrovske pogoji za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2005).

3.1.5 Financiranje

Javni vrtci se financirajo iz javnih sredstev, sredstev ustanovitelja, plačil staršev ter donacij in drugih virov (ZVrt–UPB2 2005, 25. čl.). Iz občinskega proračuna se vrtcem zagotavljajo sredstva v višini razlike med ceno programov in plačilom staršev. Občina financira vrtcem del programov, jim zagotavlja sredstva za opremo, investicije in investicijsko vzdrževanje (Čelebič 2012). Občina ustanoviteljica sklene z vrtcem pogodbo o financiranju (ZVrt–UPB2 2005, 28. čl.).

Cena programa vsebuje stroške dela zaposlenih v vrtcu, stroške materiala in storitev, ki so potrebna za izvajanje programa ter stroške živil za otroke. Sredstva za predšolsko vzgojo se zagotavljajo tudi iz državnega proračuna. In sicer se iz državnega proračuna financirajo oddelki vrtcev v bolnišnicah, oddelki predšolske vzgoje v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami (ustanovitelj teh je država), financira se tudi plačilo višjih stroškov za oddelke, kjer se pri vzgojnem delu uporablja italijanski jezik oziroma kjer vzgojno delo poteka v slovenskem in madžarskem jeziku ter za oddelke Romov in del sredstev za investicije v opremo in nepremičnine na narodno mešanih območjih. Iz državnega

proračuna se zagotavljajo tudi sredstva za dejavnost predšolske vzgoje¹ (Čebelič 2012; ZVrt–UPB2 2005).

S spremembo Zakona o vrtcih v letu 2008 se je povečala finančna dostopnost vrtcev za tiste starše, ki so imeli v vrtec vključenega več kot enega otroka. Ta sprememba je določala za starejšega otroka za en razred nižjo ceno, za mlajše otroke pa so bili plačila oproščeni (ZVrt–D 2008). V letu 2010 je bilo takih otrok 12.357, kar je za 29,2 % več kot leta 2008. Ta sprememba je prispevala k dvigu vključenosti otrok v vrtec, saj so starši vključili v vrtec tudi otroke, ki jih sicer ne bi (Čebelič 2012). V letu 2012 pa je Zakon o uravnoteženju javnih financ (ZUJF 2012, 222. čl.) spremenil določbe plačil staršev, in sicer ukinil je brezplačni vrtec za mlajšega otroka in znižano plačilo za en razred za starejšega otroka. Starši, ki imajo hkrati v vrtec vključenega dva ali več otrok, plačajo za mlajšega otroka 30 % plačila, ki jim je določeno kot znižano plačilo vrtca, za vsakega naslednjega pa je vrtec brezplačen. Sredstva, v višini razlike do znižanega plačila vrtca, so zagotovljena v državnem proračunu. Starši, ki niso zavezanci za dohodnino v Republiki Sloveniji, pa plačujejo polno ceno programa, v katero je otrok vključen (ZVrt–UPB2 2005, 32. čl.).

Ceno programa predlaga vrtec, določi pa jo občina (ZVrt–UPB2 2005). Povprečna cena programov v prvem starostnem obdobju je višja kot v drugem, kar je povezano s številom otrok na oddelek (Čebelič, 2012). Cena programa prve starostne skupine v VVZ Kekec znaša od 1.4.2016 464 evrov ter druge starostne skupine 362 evrov (Sklep o določitvi cen programov v Vzgojno varstvenem zavodu Kekec 2016). Cena vrtca se je s prvim aprilom 2016 povečala za 10%.

¹ Po 38. členu Zakona o vrtcih: raziskovalna in eksperimentalna dejavnost, strokovno izobraževanje strokovnih delavcev, informacijsko – dokumentacijska dejavnost, sredstva za strokovna posvetovanja, sredstva za šolo za ravnatelje, za zaposlovanje in usposabljanje pripravnikov, za štipendiranje za pedagoški poklic in za subvencioniranje šolnin, za otroško in strokovno periodiko ter za subvencioniranje cene strokovne literature, sredstva za izpeljavo vsakoletnega razpisa javnega natečaja za podelitev znaka »dobra igrača«, sredstva za nacionalno nagrado za strokovne delavce in sredstva za mednarodno dejavnost (ZVrt–UPB2 2005).

Tabela 3.1: Lestvica plačil za javni vrtec v Občini Grosuplje

	povprečni mesečni dohodek/osebo	plačilo staršev	plačilo staršev za ceno programa v javnem vrtcu	
dohodkovni razred	(v % od neto povprečne plače)	(v % od cene programa)	1. starostno obdobje	2. starostno obdobje
1	do 18% (do 180,97 eur)	0	0	0
2	nad 18 % do 30 % (nad 180,97 do 301,62 eur)	10%	46,4	36,2
3	nad 30 do 36% (nad 301,95 do 361,95 EUR)	20%	92,8	72,4
4	nad 36 do 42% (nad 361,95 do 422,27 eur)	30%	139,2	108,6
5	nad 42 do 53% (nad 422,27 do 532,87 eur)	35%	162,4	126,7
6	nad 53 do 64% (nad 532,87 do 643,46 eur)	43%	199,52	155,56
7	nad 64 do 82% (nad 643,46 do 824,44 eur)	53%	245,92	191,86
8	nad 82 do 99 % (nad 824,44 do 995,36 eur)	66%	306,24	238,92
9	nad 99% (nad 995,36 eur)	77%	357,27	278,74

Vir: Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS 2010), Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS–A 2011)

Plačilo staršev določi pristojni Center za socialno delo na podlagi zgornje lestvice, ki starše razvršča v razrede, upoštevajoč dohodek na družinskega člana, v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v RS in upoštevajoč premoženje družine.

Plačila vrtca so oproščeni otroci v rejništvu. Ceno programa, v katerega so le-ti vključeni pa krije občina, v kateri ima rejenec stalno prebivališče (ZUPJS 2010, 24.čl.). Do uveljavitve Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljevanju ZUPJS) je najnižje plačilo vrtca predstavljal prvi dohodkovni razred, to je 10 % cene programa, najvišje pa osmi plačilni razred, v višini 80 % cene programa vrtca. Starši, ki so prejeli denarno socialno pomoč, so bili do uveljavitve Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (2010, 64.čl.) oproščeni plačila vrtca. Z ZUPJS-o so bili uvedeni novi plačilni razredi, pri čemer so starši v prvem dohodkovnem razredu, oproščeni plačila vrtca², medtem ko starši v najvišjem (devetem) plačilnem razredu plačujejo 77 % cene programa (ZUPJS 2010; Trbanc in drugi 2015).

² Kot vir dohodka se upošteva tudi denarna socialna pomoč, zato dejstvo, da je družina prejemnik denarne socialne pomoči, še ne pomeni avtomatične oprostitve vrtca.

3.1.6 Program

Program v javnem vrtcu se imenuje kurikulum za vrtce (t.j. vzgojno-izobraževalni program), ki je nacionalni vsebinski dokument. Svojo osnovo ima v analizah, predlogih in rešitvah, ki so uokvirile koncept in sistem predšolske vzgoje v vrtcih, kot tudi v sprejetih načelih in ciljnih vsebinske prenovе celovitega sistema vzgoje in izobraževanja (MŠŠ 1999, 3). Nadomestil je Vzgojni program za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, po katerem je delo v vrtcu potekalo približno dvajset let. Daje strokovno podlago za delo v vrtcu, ki ob uporabi strokovne literature in priporočnikov za vzgojitelje, omogoča strokovno načrtovanje in izvajanje predšolske vzgoje v vrtcu, ki se na ravni izvedbenega kurikulumu spreminja in razvija, pri tem pa upošteva neposredno odzivanje otrok v oddelku, organizacijo bivanja v vrtcu ter vpetost vrtca v širše okolje (Lešnik in Marjanovič 2005). Pri doseganju ustrezne kakovosti predšolske vzgoje v vrtcih je torej poleg zapisanega kurikulumu, enako pomembna izpeljava le- tega (t.i. izvedbeni kurikulum) v prakso, ki lahko s svojo življenjskostjo, vpetostjo v socialni kontekst ipd. pomembno prispeva k širšemu razumevanju predšolske vzgoje v vrtcu, njeni povezavi z družino, ostalimi ravni vzgoje in izobraževanja, drugimi strokovnimi institucijami in lokalno skupnostjo (Bahovec in drugi 2011).

V Kurikulumu je zapisano, da mora predšolska vzgoja graditi na otrokovih zmožnostih in ga voditi k pridobivanju novih izkušenj, doživetij, spoznanj, ki preden postavlja smiselne zahteve oziroma probleme, kateri vključujejo otrokovo aktivno učenje, mu omogoča izražanje, doživljanje ter ga močno čustveno in socialno angažira. Otroška igra na najbolj naraven način združuje temeljna načela predšolske vzgoje in če je opredeljena dovolj široko v smislu preseganja svoje vpetosti v razvojni pristop v predšolski vzgoji, je razumljena kot način otrokovega razvoja in učenja v zgodnjem obdobju (MŠŠ 1999, 19). V igri se v otrokovih dejavnostih prepletajo in povežejo različna področja kurikula, pa igra vendarle ni razumljena kot dejavnost, ki bo sama po sebi pripeljala do zapisanih ciljev predšolske vzgoje (Bahovec in drugi 2011). Je dejavnost, v kateri otroci praviloma dosegajo višje ravni razvoja posameznih psihičnih funkcij, kot če se ne igrajo. To pa govori v prid umeščenosti otroške igre v kurikulum za vrtce, hkrati pa ne odreka pomembnosti vsem ostalim dejavnostim. Nestrokovna bi bila tudi trditev, da se (predvsem mlajši) predšolski otroci lahko vsega naučijo preko igre. Rezultati raziskave o povezavi kurikulumu in igre kažejo, da je simbolna igra (npr. igra vlog) pogostejša v kurikulih, kjer je manj omejitev, dovolj mora biti prostora in časa za razvoj igre. Nujen pogoj za visoko raven simbolne igre je interakcija med otroki, ki se lahko

zmanjša z vzgojiteljičino direktivnostjo (Marjanovič Umek 2001). Simbolna igra z veliko pretvarjanja je povezana z zrelejšimi oblikami socialnih interakcij. Otroci v heterogenih starostnih skupinah dosegajo višje oblike simbolne igre kot njihovi vrstniki v homogenih skupinah. Pri čemer mlajši otroci potrebujejo strukturirane material, pri starejših otrocih pa so primernejši nestrukturirani materiali (Marjanovič Umek in Musek Lešnik 1998). Konstrukcijske igre pa naj bi bilo več v programih, v katerih dajejo vzgojitelji podrobnejša navodila (npr. program Montessori). Pomembno je, da vzgojitelj zagotovi ustrezno razmerje med strukturiranimi in nestrukturiranimi igračami ter dovolj prostora (Marjanovič Umek 2001).

Vzgojni teoretiki opozarjajo na pedagoški pomen dejavnikov³ prikrita kurikuluma, ki so: prikrita pričakovanja vzgojitelja, čustveni stik med vzgojiteljem in otrokom, odnos med vrstniki, organizacija dnevnih dejavnosti in prostora, uveljavljena disciplinska pravila ter splošna klima in kultura institucije. Zaradi težav, povezanih s prvim vstopom otroka v vrtec ter posebnih značilnosti učenja in razvoja otroka v tem obdobju, je od organizacije dejavnikov prikrita kurikuluma odvisno, v kolikšni meri bo mogoče kakovostno izpeljati uradni, strukturirani del kurikularnih dejavnosti. Kakovostno uresničevanje ciljev, določenih v kurikulumu je možno le ob optimalnem prepletanju dejavnikov uradnega in prikrita kurikula (Kroflič in drugi 2001). Slednji je pomemben, ker velik del socialnega in čustvenega razvoja otrok v vrtcu poteka pod okriljem le-tega (Logar 2011).

Elementi kurikuluma so:

- vsakodnevne oziroma t.i. rutinske dejavnosti (hranjenje, počitek),
- socialno učenje (odnosi med otroki, med otroki in odraslimi v vrtcu),
- prostor (organizacija zdravega, varnega in prijetnega prostora ter zagotavljanje zasebnosti, fleksibilnosti, stimulativnosti prostora) ter
- sodelovanje s starši (Bahovec in drugi 2011).

Sodelovanje s starši je zelo pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje, saj prav to sodelovanje veliko prispeva k ustreznemu dopolnjevanju družinske in institucionalne vzgoje. Starši imajo pravico sodelovati pri načrtovanju življenja in dela v vrtcu, tudi pri vzgojnem delu po dogovoru z vzgojiteljem. Pri tem pa morajo upoštevati strokovno avtonomnost institucije. Prav tako imajo pravico do postopnega uvajanja otrok v vrtec. Na voljo morajo

³ Predvsem pri delu z nižjimi starostnimi skupinami.

imeti publikacijo o vrtcu. Oglasna deska pred igralnico pa služi za obveščanje staršev o dejavnostih in dogodkih v oddelku (Bahovec in drugi 2011).

Kurikulum za vrtce vsebuje tudi dejavnosti, ki jih uvrščamo v naslednja področja:

- gibanje,
- jezik,
- umetnost,
- družba,
- narava in
- matematika (MŠŠ 1999).

Za vsako posebej so navedeni cilji, ki predstavljajo okvir, znotraj katerega so vsebine, ter nekateri primeri dejavnosti za otroke prvega in drugega starostnega obdobja. Pri tem je opredeljena tudi vloga odraslih. Na ravni izvedbenega kurikuluma se posamezne dejavnosti dopolnjujejo in povezujejo (Devjak in drugi 2012).

Področje gibanja opisuje, da otrok z gibanjem zaznava, raziskuje in dojema svet okrog sebe. Z gibanjem otrok spoznava svoje telo, ga preizkuša, pri tem pa doživlja veselje, ponos ter gradi zaupanje vase. Telo je v gibalnih dejavnostih izhodiščna točka za presojo položaja, smeri in razmerja do drugih. Z gibanjem otrok razvija občutek za ritem in hitrost ter dojema prostor in čas (Marjanovič Umek 2000, 135). Gibanje spodbuja intelektualne sposobnosti ter osebni razvoj. Gibanje in igra imata pomembno vlogo tudi v socialnem in emocionalnem razvoju otroka (Pišot in Jelovčan 2006). Gibalni razvoj je še posebej izrazit v prvih letih otrokovega življenja. K hitrejšemu gibalnemu razvoju pa pripomorejo tudi ustrezne razmere, kot so: primeren prostor, ustrezna obutev in oblačila, dobra volja, športni pripomočki in podobno. Če otrok nima možnosti za izvajanje različnih gibalnih dejavnosti, lahko zaostane v gibalnem razvoju (Videmšek in Visinski 2001). Strokovnjaki so ugotovili, da se tistega, kar otrok zamudi v zgodnji otroški dobi, kasneje ne more več nadoknaditi. Dr. Gregor Starc meni, da raven gibalnih sposobnosti otrok pada, pri tem pa zaznavamo socialne škarje. Na eni strani namreč zelo počasi narašča število gibalno nadarjenih otrok, na drugi strani pa se (hitreje) povečuje število gibalno nekompetentnih otrok, sredina pa je vse ožja. Ugotoviti je velik razpon med gibalnimi sposobnostmi otrok, na eni strani imamo otroke, ki se vsakodnevno športno udeležujejo in na drugi strani otroke, ki večino popoldanskega časa preživijo neaktivno pred televizijo in za računalnikom (Kerštajn 2015). Gibalne dejavnosti (naravne oblike gibanja, gibanje z rokami, dlanmi, prsti, dejavnosti z žogo, elementarne igre, plesne

igre) so ob igri sredstvo za učenje različnih vsebin. Gibanje je lahko močna in učinkovita vez med vsemi področji kurikula za vrtce (MŠŠ 1999).

Področje jezika ima v kurikulumu za vrtce posebno vlogo, saj je jezik tista komponenta življenja, ki je povsod prisotna. Jezikovna dejavnost vključuje široko polje sodelovanja in komunikacije z odraslimi, otroki, informiranje s pisanim jezikom in spoznavanje domače in svetovne književnosti. Govorimo o štirih ravneh jezikovne dejavnosti: govorna, književna vzgoja, preopisemenjevanje in knjižna vzgoja kot del informacijskega preopisemenjevanja. Razvoj jezika je naravno vpleten v vsa področja dejavnosti. Otroci se učijo jezika ob poslušanju vsakdanjih pogovorov in pripovedovanja literarnih besedil, branja, s pripovedovanjem, opisovanjem, dramatizacijah, v domišljjskih igrah, rimah, izštevankah idr. V kurikulumu so naštet tudi primeri dejavnosti, ki so v prvi starostni skupini: komuniciranje z otroki v skupini, seznanjanje s knjigami, doživljanje ritma pesmi, glasbe in drugi. Primeri dejavnosti v drugi starostni skupini so: poslušanje pravljic, obiskovanje gledaliških predstav, obiski splošnih knjižnic, začenjanje pogovora, vpeljevanje novih tem, sodelovanje v komunikaciji z otroki in odraslimi, spoznavanje pisnega jezika in drugo. Pri tem imajo odrasli pomembno vlogo, saj morajo otroke spodbujati pri igri in verbalni komunikaciji (MŠŠ 1999). V procesu vzgoje in izobraževanja igra jezik dvojno vlogo; je posebno področje dejavnosti in načelo, ki med seboj povezuje vsa področja dejavnosti v kurikulumu, zato je pomembno, da so dejavnosti s področja jezika dobro načrtovane in premišljene (Kroflič in drugi 2001). V vrtcu poudarjajo kvalitetno komunikacijo, kar v vsakdanjem vrtčevskem življenju pomeni, da morajo imeti otroci zagotovljene možnosti izražanja, da jih k temu spodbujajo in da je komunikacija med strokovnimi delavkami in otrokom ter med otroki zaželeno. V mednarodni raziskavi IEA Preprimary Project⁴, v katero se je v devetdesetih vključila tudi Slovenija, so rezultati pokazali, da je v večini vrtcev prevladuje vzgojno–izobraževalno delo, za katerega je značilno, da ga ne usmerjajo otrokove pobude in pričakovanja (58 %). V azijskih državah je

⁴ IEA Preprimary Project je mednarodna raziskava vrtcev in nižjih razredov osnovne šole, v kateri je od leta 1992 sodelovala tudi Slovenija. Raziskavo je vodil dr. David P. Weikart, za Slovenijo pa jo je vodila predstavnica Pedagoškega inštituta, dr. Eva D. Bahovec. Raziskava je potekala z neposrednim opazovanjem v slovenskih vrtcih, ki je bilo izvedeno v juniju 1993. V raziskavo je bilo vključenih 44 vrtcev, v vsaki enoti pa so opazovali po en oddelek otrok, v njem eno odraslo osebo in štiri otroke v starosti 4-6 let (skupaj 166 otrok). Opazovali so: organizacijo časa, vedenje odraslega in dejavnosti otroka. Poleg Slovenije so bile v raziskavo vključene še naslednje države: Italija, Španija, Grčija, Irska, Belgija, Finska, Poljska, Romunija, ZDA, Kitajska, Hong Kong, Tajska, Indonezija ter Nigerija.

bil ta odstotek višji do 70 %, v ameriških vrtcih pa je razmerje obrnjeno (Dolar Bahovec in Bregar Golobič 2004).

Področje umetnosti je pomembno saj se otrok z umetnostjo izraža in komunicira, s čimer razvija svojo sposobnost uporabljanja simbolov (npr. ko v risbi, plesu ali glasbi ustvari nekaj kar predstavlja nekaj drugega). Otrok lahko v umetnosti predstavi svoja skrita občutja in čustva, se posveča estetskim vidikom, izraža svojo etično presojo o sebi, dogodkom ali pa eksperimentira z umetniškim jezikom. Pri ustvarjanju spoznava sebe kot samostojnega oblikovalca in ustvarjalca, svoja dela pa kot pomembne proizvode. Zaradi njih doživlja svojo vlogo v skupnosti kot smiselno in tako gradi svojo samozavest. Estetsko doživljanje izrazi v umetnosti in ga opredeljuje z estetskimi pojmi, kot so lepo, grdo, smešno in podobno. Pri tem se odražata otrokov prirojeni čut za umetniški red in privzgojeni čut za lepo, ki ga oblikujeta socialno in kulturno okolje. Izkušnje na področju umetnosti so zaradi celovitosti doživljanja in ustvarjanja pomemben dejavnik uravnoteženega otrokovega razvoja in duševnega zdravja (MŠŠ 1999, 37–38). Primeri dejavnosti na področju umetnosti so: glasbene dejavnosti (petje, igranje na glasbila, poslušanje glasbe, ustvarjanje ob glasbi), likovne dejavnosti, plesne in dramske dejavnosti. Likovno izražanje je v predšolskem obdobju razvojno orodje, ki otroku pomaga pri spoznavanju prostora, je del spoznavnega razvoja (Kroflič in drugi 2001).

Področje družbe zajema vključevanje otrok v širše okolje in v kulturo, v kateri živimo. Potrebno je zgodnje seznanjanje z drugimi kulturami in civilizacijami (življenjskimi navadami, tradicijami, praznovanji itn.). To daje osnovo za vzgajanje medsebojne strpnosti in spoštovanja drugačnosti. Poseben del kultur se razvija tako, da se otroci učijo od otrok. To so igre, pesmi, rime, šaljivke, izštevanke, uganke, besedne igre, pravlјice itn., ki tvorijo pomembno sestavino življenja, dela in dejavnosti v vrtcu (MŠŠ 1999). V vrtcu je potrebno ustvariti demokratično vzdušje, ki spodbuja pozitivne procese v skupini in se postavlja po robu negativnim. Dejavnosti naj bodo zastavljene tako, da otroke spodbudijo k sodelovanju, ki pa ne vodi v skupinsko rutino, prisilno prilagajanje ter negiranje avtonomnosti posameznika. Vsakdanja rutina v vrtcu, dnevni red in dogodki morajo otroku omogočati občutek pripadnosti, ustvarjati prijetno vzdušje in omogočati vzpostavljane vezi med vrtcem in družinskim življenjem. Glavni cilj je spodbujanje razvoja lastne identitete in spoznavanje lastne kulture (Kroflič in drugi 2001). Sodobni vrtci so bolj ali manj večkulturne skupnosti otrok in odraslih z različnim kulturnim izvorom. Življenje v raznolikih skupnostih je zahtevno, saj razlike med kulturami praviloma ne veljajo za prednost, pač pa sprožajo nestrpnost in diskriminacijo manjšin. Zato se zavzemamo za koncept medkulturnega vrtca, ki

zagotavlja odprt odnos interakcije, izmenjave, spoštovanja vrednot in življenjskih slogov. Z učenjem drugačnih kultur otroci pridobivajo, obenem pa ohranjajo svojo izvorno kulturo. Vloga vrtca je v medkulturni vzgoji »širša« in v marsičem presega zgolj spoznavanje kulturnih posebnosti. Vrtec mora biti okolje z enakimi možnostmi za učenje za vse otroke, ne glede na starost, spol, sposobnost, etnično in družbeno pripadnost (Dolar Bahovec in Bregar Golobič 2004).

Narava je področje, v katerem se razvijajo otrokove sposobnosti za aktivno vključevanje v družbeno okolje ter ustvarjanje zdravega in varnega življenjskega okolja in navad. V sodobni družbi naj bi bil vsak človek tudi naravoslovno pismen. Naravoslovno opismenjevanje pa naj bi se začelo že v vrtcu (Marjanovič Umek, 2001). Otrok spoznava živali, rastline, predmete in pojave okoli sebe ter pridobiva izkušnje z živimi bitji in naravnimi pojavi. Raziskuje in odkriva pojave, ki ga zanimajo. Ob opazovanju narave spoznava predmete, živa bitja in tako razvija čut za naravo in spoznava lastnosti teh snovi. Pri teh dejavnostih otrok tudi spozna, da vsega ni mogoče razumeti in da včasih ni odgovora na vsako vprašanje (MŠŠ 1999).

Matematika je področje, s katerim se otrok srečuje že zelo zgodaj, tako da izkušnje in znanj uporablja v vsakdanjih problemih. Reševanje matematičnih problemov ga zabava. Veseli se dosežkov in uspehov. Otrok poskuša pogosto ugajati odraslim, zato svoje matematično znanje prilagaja pričakovanjem odraslega in svoje navadno obsežnejše znanje matematike pokaže v igri, ko ga sam potrebuje (Kroflič in drugi 2001, 179). Matematično področje vključuje najrazličnejše dejavnosti v vrtcu, kot so: števila in štetje, simboli in grafični prikazi vzrok posledica, simetrija, geometrijski liki in telesa, orientacija, merjenje, razvrščanje. Ti otroka spodbujajo, da v igri ali vsakodnevnih opravilih pridobiva izkušnje, spretnosti in znanja o tem, kaj je veliko, kaj majhno, česa je več in česa manj, v čem so si stvari različne in v čem podobne, kaj je celota in kaj del, kakšne oblike so, kaj je znotraj in kaj zunaj, kaj je zdaj, prej in potem, kaj so simboli itn. Otrok ob pridobljenih izkušnjah in znanju spoznava, da je moč nekatere naloge in vsakodnevne probleme rešiti učinkoviteje, če uporablja "matematične" strategije mišljenja. Pomembno je, da se otrok z matematiko ukvarja v igrah in vsakodnevnih dejavnostih (MŠŠ 1999).

3.2 ZASEBNI VRTCI

3.2.1 Ustanavljanje in organiziranje

Predšolsko vzgojo lahko poleg javnih vrtcev izvajajo tudi zasebni vrtci, zasebni vzgojitelji ter varuhi predšolskih otrok na domu (Čebelič 2012). Zasebni vrtci bogatijo in dopolnjujejo ponudbo javnih vrtcev, prav tako pa nudijo večjo možnost izbire načina in oblike izvajanja predšolske vzgoje (Krek in Šimenc 1996).

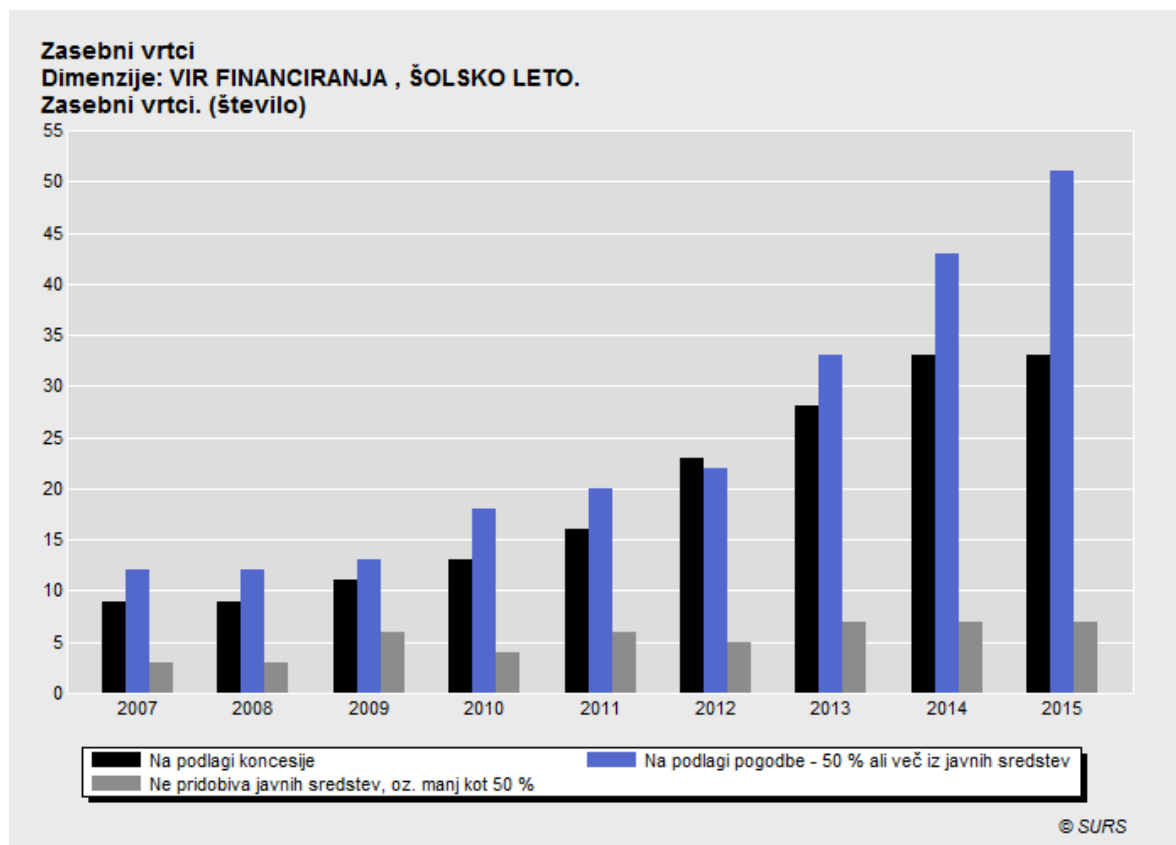
Zasebni vrtec lahko ustanovi domača ali tuja fizična ali pravna oseba (ZVrt–UPB2 2005; ZOFVI–UPB5 2007, 40.čl.). Ko se vrtec kot pravna oseba vpiše v sodni register, lahko prične s postopkom vpisa v razvid izvajalcev javno–veljavnih programov vzgoje in izobraževanja, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Predlog za vpis v razvid vloži ustanovitelj zasebnega vrtca (v primeru javnega vrtca to naredi občina). K predlogu za vpis izvajalca je treba predložiti: akt o ustanovitvi ter obrazce, iz katerih so razvidni podatki o izpolnjevanju predpisanih pogojev glede prostora in opreme ter tudi uporabno dovoljenje prostora. Priložena mora biti tudi izjava, da bo do pričetka izvajanja dejavnosti izpolnjen tudi pogoj, ki se nanaša na zagotovitev strokovnih delavcev s predpisano izobrazbo (MIZKŠ 2013).

Iz akta o ustanovitvi mora biti razvidna tudi navedba programa predšolske vzgoje, ki ga bo zasebni vrtec izvajal. Program zasebnega vrtca (svoj ali program po posebnih pedagoških načelih) določi ustanovitelj vrtca, pri tem se lahko odloči tudi za program javnih vrtcev. Če se zasebni vrtec odloči, da bo izvajal svoj program, mora le–tega predložiti Strokovnemu svetu RS za splošno izobraževanje v obravnavo. Strokovni svet po obravnavi izda mnenje k programu in če je le–to pozitivno, dobi zasebni vrtec dovoljenje (ZVrt–UPB2 2005, 13.čl.). V primeru, da bo zasebni vrtec izvajal program po posebnih pedagoških načelih (Waldorfska in Montessori pedagogika), mora predložiti potrdilo o ustreznosti programa s strani ustreznega mednarodnega združenja, kar je podlaga za izdajo pozitivnega mnenja na Strokovnem svetu. Pri nas deluje že kar nekaj zasebnih vrtcev, ki izvajajo program waldorfske in montessori pedagogike, pojavljajo pa se tudi zainteresirani izvajalci, ki želijo izvajati že potrjene programe. Teh ni mogoče izvajati brez izrecnega dovoljenja in pristanka ustanovitelja zasebnega vrtca, ki je program pripravil in pridobil pozitivno mnenje Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje. To bi namreč pomenilo poseganje v intelektualno lastnino, kot tudi nepreglednost in nepovezanost zasebnih vrtcev, ki delujejo na podlagi posebnih pedagoških

načel s strani mednarodnih združenj (ZVrt–UPB2 2005). Ime zasebnega vrtca mora vsebovati tudi označbo, da je zasebni vrtec (ZOFVI–UPB5 2005, 69. čl.).

V Sloveniji je v šolskem letu 2015/2016 izvajalo predšolsko vzgojo 978 vrtcev in njihovih enot, od tega je bila večina javnih (91 %) in le 9 % zasebnih vrtcev (91 zasebnih vrtcev). Število zasebnih vrtcev v Sloveniji se povečuje, a je še vedno nizko. Večina zasebnih vrtcev pri nas prejema javna sredstva. Dobra polovica (56 %) zasebnih vrtcev je leta 2015/2016 prejela sredstva na podlagi pogodbe (50 % ali več), 36 % je pridobivala sredstva na podlagi koncesije, 8% vseh zasebnih vrtcev pa je delež javnih sredstev znašal manj kot 50 % (Statistični urad RS 2016b). Vrtcem, ki prejema subvencijo po pogodbi, ni potrebno izpolnjevati vseh standardov (glede strokovnih delavcev in opreme, npr.: vrtci po posebnih pedagoških načelih), ki jih mora izpolnjevati javni vrtec ali vrtec s koncesijsko pogodbo (Čelebič 2012).

Slika 3.1: Zasebni vrtci glede na vire financiranja

Vir: Statistični urad RS (2016b)

3.2.2 Načela in cilji

Zasebni vrtci bogatijo javne vrtce ter nudijo staršem večjo izbiro oblike in načina vzgajanja predšolskih otrok. V mejah zakona so zasebni vrtci svobodni pri izbiri svetovnega in religioznega nazora, načinov organiziranja in izvajanja vzgojno–izobraževalnega programa in izbire vzgojnih sredstev (MZŠ 2011).

Načela pri uvajanju zasebnih vrtcev so:

1. Načelo postopnosti in kontinuiranosti

To načelo je bilo zelo pomembno na začetku urejanja zasebnih vrtcev, saj tradicije zasebnih vrtcev pri nas do leta 1996 ni bilo. Z zakonom so bili določeni načini in ustanavljanje ter uvajanje zasebnih vrtcev taki, da so se uvajali postopoma in ne na škodo javnih vrtcev. Postopen razvoj zasebnih vrtcev je bil v interesu tako staršev kot ustanoviteljev (MZŠ 2011, 430).

2. Načelo združevanja tujih izkušenj in nacionalnih posebnosti predšolske vzgoje v Sloveniji

Pri vpeljevanju zasebnih vrtcev se je upoštevalo tuje izkušnje in stanje v naši državi, manj pa se je lahko upoštevalo tradicijo zasebnih vrtcev. Danes se pri urejanju zasebnih vrtcev lahko upošteva domače kot tuje izkušnje (MZŠ 2011, 430).

3. Načelo povezovanja nadzora in sofinanciranja

Sofinanciranje iz javnih sredstev je povezano z nadzorom nad delovanjem zasebnih vrtcev (MZŠ 2011, 430).

4. Načelo enakih možnosti in skrbi za kakovost

Zasebni vrtci so v javni sistem vnesli razlike in sistem neenakosti, vendar obstoja zasebnih vrtcev do sedaj ni mogoče povezovati z zmanjšanjem enakih možnosti, niti ne z ogrožanjem kakovosti vzgoje (MZŠ 2011).

V prvi Beli knjigi so bili navedeni tudi cilji, ki naj bi jih dosegli z uvajanjem zasebnih vrtcev in ti so: pravna ureditev položaja za ustanavljanje in delovanje zasebnih vrtcev, bogatitev in dopolnitev javne ponudbe, povečanje možnosti izbire oblike in načina vzgajanja predšolskih otrok, spodbujanje iniciativnosti ter dostopnosti nadomestnih⁵ zasebnih vrtcev vsem

⁵ Nadomestni vrtci so opredeljeni kot vrtci, ki ustrezajo javnim vrtcem z vidika vzgojnih ciljev, trajanja programov, normativov (prostor, kader, število otrok na vzgojitelja ali vzgojiteljico) (MZŠ 1995, 249). Nadomestni vrtci v so zakonodaji uzakonjeni kot zasebni vrtci financirani v skladu s 34. členom ZOFVI.

prebivalcem (MZŠ 1995). V drugi Beli knjigi pa za poglavitni cilj postavlja tako razmerje med javnim in zasebnim ter usklajeno sobivanje javnega in zasebnega, pri čemer je položaj zasebnih vrtcev zasnovan tako, da bogati ponudbo in ne vnaša elementov, ki bi zmanjševali pravičnost predšolske vzgoje kot celote (MZŠ 2011, 430–431).

3.2.3 Prostor in oprema

Zasebni vrtci, ki izvajajo javno veljavne programe za predšolske otroke, morajo izpolnjevati pogoje, predpisane za strokovne delavce, prostor in opremo v javnem vrtcu (ZOFVI–UPB5 2007, 33. čl.). Podzakonska akta, ki urejata ta področja sta Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (2000) in Pravilnik o normativih in kadrovske pogoje za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje (2005). Oba navajata, da za ustanovitev zasebnega vrtca veljajo enaki prostorski pogoji kot za javne vrtce.

Javni vrtec kot tudi zasebni vrtci morajo med drugim zagotoviti: zemljišče, parkirišče, igrišče, stavbo s prostori vrtca za otroke, druge prostore vrtca, prostore za otroke (garderobo, igralnico, teraso ob igralnici, skupne prostore za otroke, prostore za dejavnosti, sanitarije na igrišču), opremo in tehnične pogoje (ustrezna osvetlitev, ogrevanje 20°– 23°C, prezračevanje, stopnice), igralnico (minimalno 3 m² igralne površine na otoka, velikost igralnice 40 m², višina igralnice 3 m), igrišče (najmanj 15m² na otroka) ter telovadnico (minimalno 80 m² na vrtec). Za javne in zasebne vrtce s koncesijo veljajo enaki tehnični pogoji za prostor in opremo vrtca ter normativi glede oblikovanja vrste posameznih programov, oddelkov, najmanjšega in največjega števila otrok v oddelku ter izobrazbo zaposlenih v vrtcu. Zagotovitev teh pogojev, sredstev za investicijsko vzdrževanje in investicije je obveznost zasebnih vrtcev kot tudi za zasebne vrtce s koncesijo, razen če se občina odloči, da bo krila te stroške.

Zasebni vrtec mora v postopku vpisa v razvid izkazati ustreznost prostorov, v katerih se bo izvajala predšolska dejavnost. Za prostore je potrebno pridobiti tudi uporabno dovoljenje, iz katerega mora izhajati, da so prostori namenjeni predšolski vzgoji (MIZKŠ 2013).

3.2.4 Kadrovski pogoji

V zasebnem vrtcu opravljajo vzgojno delo vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic, manj je svetovalnih delavcev. Po Pravilniku o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje se morajo vsi vrtci vpisani v razvid izvajalcev, ravnati po javno veljavnih programov. Za vrtce, ki izvajajo programe po posebnih pedagoških načelih, določbe o izobrazbi strokovnih delavcev vrtca ne veljajo. Določbe o normativih za administrativno-računovodske in tehnične delavce, ki veljajo za javne vrtce, ne veljajo za zasebne vrtce (Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2005).

Za zasebne vrtce veljajo pogoji, ki jih zahteva mednarodno združenje, ki je priznalo program, ki ga bo vrtec izvajal (MIZKŠ 2013).

Plače strokovnih delavcev v zasebnem vrtcu, ki se financira iz javnih sredstev, oblikujejo v skladu z zakonodajo, ki veljajo za javne vrtce. V primeru kršitve, se financiranje iz proračuna občine ukine (ZVrt-UPB2 2005, 35 čl.). S to določbo naj bi bil vstop v zasebni vrtec kot tudi zasebni vrtec s koncesijo dosegljiv za vse otroke, saj se cena vrtca ne more povečevati na račun višanja plač.

3.2.5 Financiranje

Občina lahko za opravljanje javne službe v vzgoji in izobraževanju dodeli koncesijo zasebnemu vrtcu, če to omogoča program pa tudi zasebniku, ki izpolnjuje pogoje, določene za izvajanje javno veljavnih programov. To stori na podlagi javnega razpisa in v primeru ustreznosti prijav z odločbo dodeli koncesijo. Podelitev koncesije pomeni, da opravlja zasebni vrtec javno službo in ima enak program kot javni vrtec. Financiranje takega vrtca je urejeno na enak način, kot velja za javne vrtce. S pogodbo o koncesiji koncesionar in koncedent opredelita medsebojne pravice, obveznosti in pogoje, pod katerimi mora koncedent opravljati dejavnost. Določita predmet koncesije, obseg izvajanja dejavnosti, začetek izvajanja koncesije in rok za odpoved ter obseg sredstev, ki jih vrtcu zagotavlja občina. Odpovedni rok koncesijske pogodbe za izvajanje programov predšolske vzgoje ne sme biti krajši od pol leta. Če koncedent ugotovi, da koncesionar ne izvaja dejavnosti v skladu z določili, odločbo in pogodbo o koncesiji, določi koncesionarju rok za odpravo napak oziroma

pomanjkljivosti. Če teh le-ta v roku ne odpravi, mu občina lahko odvzame koncesijo. V tem primeru mora koncedent poskrbeti za namestitev predšolskih otrok v drugi vrtec (ZOFVI–UPB5 2007, 73.–77. čl.). Občina lahko v medsebojni pogodbi opredeli tudi morebitne investicije v nepremičnino in opremo (Zorman 2010).

»Pri koncesiji se srečujeta javni in zasebni interes. Koncedent dodeljuje koncesijo, ker želi zadovoljiti javni interes, koncesionar pa jo sprejema zaradi lastnega poslovnega interesa« (Virant 2004, 140).

Zasebni vrtci, ki nimajo koncesije, pa lahko pridobijo pravico do financiranja iz proračunov lokalnih skupnosti, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- *izvajajo najmanj poldnevni program,*
- *imajo najmanj za en oddelek predšolskih otrok,*
- *imajo zaposlene oziroma drugače zagotovljene vzgojitelje in pomočnike vzgojiteljev za izvedbo programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi in*
- *so dostopni vsem otrokom (ZVrt–UPB2 2005, 34. čl.).*

S to zakonsko določbo so postavljene dobre finančne podlage za delovanje zasebnega sektorja kot konkurence in dopolnitve ponudbe k obstoječim javnim zavodom, saj je občina dolžna na enak način obravnavati in financirati vrtce ne glede na njihov pravni status (Fabčič 2005).

Za vsakega otroka zasebnemu vrtcu pripada 85 % sredstev, ki se izračunajo na osnovi cene istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine, zmanjšane za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka, če bi bil vključen v javni vrtec. Ta sredstva pridobivajo zasebni vrtci po pogodbi, ki jo sklenejo z občino, na območju katere ima otrok stalno prebivališče. Izpolnjevanje pogojev za financiranje iz javnih sredstev se preverja vsako šolsko leto na podlagi vloge zasebnega vrtca (ZVrt–UPB2 2005).

Starši lahko znižano plačilo vrtca uveljavljajo za otroke, ki so vključeni v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo kot tudi zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna. Višina plačila vrtca se ugotavlja glede na povprečni mesečni dohodek na osebo ter ostalo premoženje družine (npr. nepremičnine, premičnine, vrednostni papirji), ki se upošteva kot fiktivni

dohodek. Pri ugotavljanja dohodka⁶ se upoštevajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine preteklega leta (ZUPJS 2010).

V Občini Grosuplje se ekonomska cena zasebnih vrtcev s koncesijo razlikuje od ekonomske cene javnega vrtca. Cena programa prvega starostnega obdobja je v javnem vrtcu pa 464 evrov, v zasebnih vrtcih s koncesijo 538 evrov, cena programa drugega starostnega obdobja pa je v javnem vrtcu 362 evrov, v zasebnih s koncesijo pa 425 evrov.

Zakaj prihaja do razlike smo se pozanimali na Občini Grosuplje, kjer so pojasnili, da se ekonomska cena vrtcev s koncesijo Občine Grosuplje razlikuje od cene v javnem vrtcu predvsem zaradi tega, ker gre pri koncesijskih vrtcih za veliko manjše vrtce z eno ali z le nekaj enotami. Fiksni stroški na otroka so v teh vrtcih tako večji kot v javnem vrtcu. Cene v koncesijskih vrtcih so ravno tako pripravljene po Pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo in se ravno tako sprejemajo na Občinskem svetu Občine Grosuplje (Kogovšek 2016).

V tabeli (glej tabelo št. 5.2) je predstavljena lestvica plačil staršev glede na njihov dohodkovni razred (v odstotkih od ekonomske cene programa) v zasebnih vrtcih s koncesijo v Občini Grosuplje. V stolpcu »plačilo staršev za ceno programa zasebnih vrtcev s koncesijo« je izračunan znesek mesečnega plačila po posameznem starostnem obdobju za posamezni dohodkovni razred plačila staršev. Najvišji mesečni prispevek za varstvo predšolskih otrok znaša za prvo starostno obdobje 414,26 evrov, za drugo starostno obdobje pa 327,25 evrov.

⁶ Sistem plačila ob spoštovanju materialne različnosti prinaša enaka merila za plačilo javne dobrine. So pa tudi v obstoječi ureditvi možna izigravanja (na primer avto na leasing namesto na kredit, saj se tako ne upošteva v premoženje družine in posledično v izračun znižanega plačila vrtca).

Tabela 5.2: Lestvica plačil staršev zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje

	povprečni mesečni dohodek/osebo	plačilo staršev	plačilo staršev za ceno programa zasebnih vrtcev s koncesijo	
dohodkovni razred	(v % od neto povprečne plače)	(v % od cene programa)	1. starostno obdobje	2. starostno obdobje
1	do 18% (do 180,97 eur)	0	0	0
2	nad 18 % do 30 % (nad 180,97 do 301,62 eur)	10%	53,8	42,5
3	nad 30 do 36% (nad 301,95 do 361,95 EUR)	20%	107,6	85,0
4	nad 36 do 42% (nad 361,95 do 422,27 eur)	30%	161,4	127,5
5	nad 42 do 53% (nad 422,27 do 532,87 eur)	35%	188,3	148,75
6	nad 53 do 64% (nad 532,87 do 643,46 eur)	43%	231,34	182,75
7	nad 64 do 82% (nad 643,46 do 824,44 eur)	53%	285,14	225,25
8	nad 82 do 99 % (nad 824,44 do 995,36 eur)	66%	355,08	280,5
9	nad 99% (nad 995,36 eur)	77%	414,26	327,25

Vir: Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS 2010), Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS–A 2011), Sklepi o določitvi cen programov vzgoje in izobraževanja v Zasebnih vrtcih s koncesijo (2016)

3.2.6 Program

V Sloveniji imamo zasebne vrtce, ki so ustanovljeni po posebnih pedagoških metodah ali s posebnim programom (npr. katoliškim) ter zasebne vrtce, katerim je občina podelila koncesijo za opravljanje javne službe vzgojno–izobraževalne dejavnosti. Ti imajo enak program kot javni vrtci (MŠŠ 2011).

Poleg koncesijskih vrtcev, ki izvajajo nacionalni vzgojno–izobraževalni program, imamo tudi zasebne vrtce, ki lahko izvajajo program po posebnih pedagoških načelih: Montessori in Walfdorfski program.

Načelo montessori pedagogike je spoštovanje otroka, njegovega dostojanstva in osebnosti, katera se oblikuje v interakciji z okoljem, materialom in ljudmi (Batistič Zorec 2003). Montessori pristop je predvsem učenje za življenje. Cilji vzgojnega programa so: spodbujanje

samodiscipline, spoznavanja, samostojnosti, navdušenja za učenje, ter samospoštovanje in spoštovanje soljudi (Montessori inštitut 2013). Didaktični principi tega programa so: gibanje in kognitivni razvoj, svobodna izbira, izogibanje zunanjim nagradam, učenje z vrstniki in ob njih, učenje znotraj konteksta ter red in mir v okolju (Montessori inštitut 2013). Program je namenjen vsem predšolskim otrokom, ki so razporejeni v starostno heterogene oddelke⁷. Prostor mora biti dovolj velik, da omogoča obsežno in svobodno gibanje, oprema igralnic mora biti lepa in iz naravnih materialov, primerne velikosti in varna, igrače pa morajo biti dosegljive otrokom. Za razliko od programa v javnem vrtcu je v programu montessori fleksibilno zaporedje rutin in dejavnosti (Montessori inštitut 2013; Batistič Zorec 2003). V montessori konceptu so bolj poudarjena področja mišljenja, zaznavanja in gibanja, kot pa npr. socialni odnosi. Batistič Zorec meni, da je koncept montessori nefleksibilen in da je vanj težko vključevati novejša spoznanja, praktične izkušnje sodobne predšolske vzgoje ter aktualna dogajanja otrok in njihovih družin (Batistič Zorec 2003, 205).

Bistvo waldorske pedagogike pa je otrokovo posnemanje odraslih ter učenje po razvojnih stopnjah. Cilj te pedagogike pa je, da otrok usklajeno razvija svoje fizične, duševne in duhovne sile (Waldorska šola 2016). Filozofska osnova waldorfskih vrtcev je antropozofija⁸, ki opisuje otroka kot celovito kozmično bitje, katerega bistvo izhaja iz duhovnega sveta (Batistič Zorec 2003, 191). Waldorska pedagogika ne pripada in ne poučuje nobene veroizpovedi, čeprav je krščansko naravnana. Verski in drugi prazniki imajo pomembno mesto v waldorfski vzgoji (Batistič Zorec 2003). Prosta igra je najpomembnejša temeljna dejavnost predšolskega otroka, saj z njo otrok pridobiva izkušnje, se nauči izražati svoja občutja in razpoloženja. Pomaga mu razvijati domišljijo, obenem pa ga vodi k samoiniciativnemu delovanju, socialnemu vedenju ter samostojnemu odločanju. Na tak način se otroku krepi samozavest in pozitivna samopodoba (Waldorska šola 2016). V vrtcu ni formalnega poučevanja, učenja računanja, pisanja ali branja. Waldorfski pedagogi so kritični do rabe televizije, ki po njihovem mnenju vpliva na motnje v komunikaciji in povzroča slabšo koncentracijo otrok (Devjak, Berčnik in Plestenjak 2008).

Waldorfski vrtec vsekakor predstavlja alternativno didaktično usmerjenim programom, v katerih so poudarjeni akademski dosežki in zanemarjajo socialni in čustveni razvoj. Kljub

⁷ »Izkušnje heterogenih oddelkov spodbujajo razvoj zdravega in trdnega občutka lastne vrednosti« (Montessori inštitut 2013, 28).

⁸ To pomeni duhovna znanost, sestavljena iz besed *anthropos*, ki pomeni človek, *-sophia* modrost, *-logija* znanost.

kritikam waldorfske pedagogike pa so se posamezni elementi le-teh uveljavljali tudi v drugih pedagoških konceptih (kot na primer koticke za igro). Odklanjanje uporabe medijev in odsotnost strukturiranih igrac poraja določena vprašanja. Med drugim, kako predšolskemu otroku povedati, da je večina igrac, ki jih vidi pri drugih otrocih ali v trgovinah, neprimerna? Kako je z navezovanjem stikov in igro s sovrstniki z drugačnimi izkušnjami. Po eni strani jasen vrednostni sistem nudi otrokom v waldorfskih vrtcih oporo in varnost, po drugi strani pa tak sistem zanemara dejstvo, da se življenje nenehno spreminja in je dostikrat konfliktno (Batistič Zorec 2003).

4. JAVNA IN ZASEBNA PREDŠOLSKA VZGOJA V EU

»Meja med javnimi in zasebnimi vrtci ni jasna« (Čebelič 2012, 39). Težko je namreč ločiti, kaj je zasebno in kaj je javno izobraževanje, saj je poleg tradicionalnih oblik zasebnega in javnega, vse več mešanih. Javne institucije so definirane kot tiste, ki so v lasti javnega sektorja, ki ga tudi financira. Zasebne pa so v lasti zasebnega sektorja in jih ta tudi financira. Vrtci so lahko zasebni, pa so kljub temu v celoti javno financirani. Vendar v praksi ni vedno tako, saj obstajajo različne vrste izobraževalnih institucij, ki jih težko opredelimo kot javne ali zasebne. S pojmom javna in zasebna izobraževalna institucija so povezane tri razsežnosti, in sicer: kdo je upravljalec (javni ali zasebni sektor), financer in kdo vrši nadzor na institucijo (Fredriksson 2007).

»Države EU se med seboj razlikujejo v ustanoviteljstvu vrtca, financiranju ter nadzoru države nad izvajalci predšolske vzgoje« (Čebelič 2012, 44).

Zasebne vrtce lahko ustanovijo fizične ali pravne osebe, cerkev, združenje staršev, fundacije, združenja, dobrodelne, prostovoljne in neprofitne organizacije. Primeri med državami so različni. Zasebne vrtce v Avstriji lahko ustanovi cerkev, podjetje ali zasebnik. Pri tem morajo zasebni kot javni vrtci delovati na osnovi zakonodaje, ki jo sprejema zvezna dežela. V Bolgariji lahko zasebne vrtce ustanovi pravna ali fizična oseba. V francoskem delu Belgije zasebne ustanove praviloma ustanavlja katoliška cerkev. Na Danskem kar eno tretjino ustanov za predšolsko varstvo otrok ustanovijo zasebniki. Vodijo pa jih zveze, starši ali podjetja. V Romuniji lahko ustanovijo zasebni vrtec ob soglasju šolskega inšpektorja. Na Češkem delujejo poleg javnih še zasebni in cerkveni vrtci. Na Madžarskem lahko zasebne vrtce

ustanovijo cerkve, fundacije in zasebniki. V zahodni Nemčiji je večina vrtcev zasebnih, v Nemčiji tako dajejo prednost nejavnim ustanovam (cerkve, združenja za blaginjo, združenja staršev) z namenom zagotovitve raznolikosti ponudbe vrtcev. Na Švedskem neodvisne ustanove vodijo podjetja, združenja, fundacije ali zasebniki. Na Cipru imajo skupnostne vrtce, ki niso ne javni ne zasebni, ter delujejo na območjih, kjer je ponudba javnih premajhna. Ustanovi jih zveza staršev, dobrodelna organizacija ali lokalna skupnost ali kombinacija vseh treh (Čebelič 2012).

V večini držav EU morajo zasebni izvajalci predšolske vzgoje upoštevati določene pogoje, ki jih določa zakonodaja oziroma država ter so pod javnim nadzorom (Čebelič 2012).

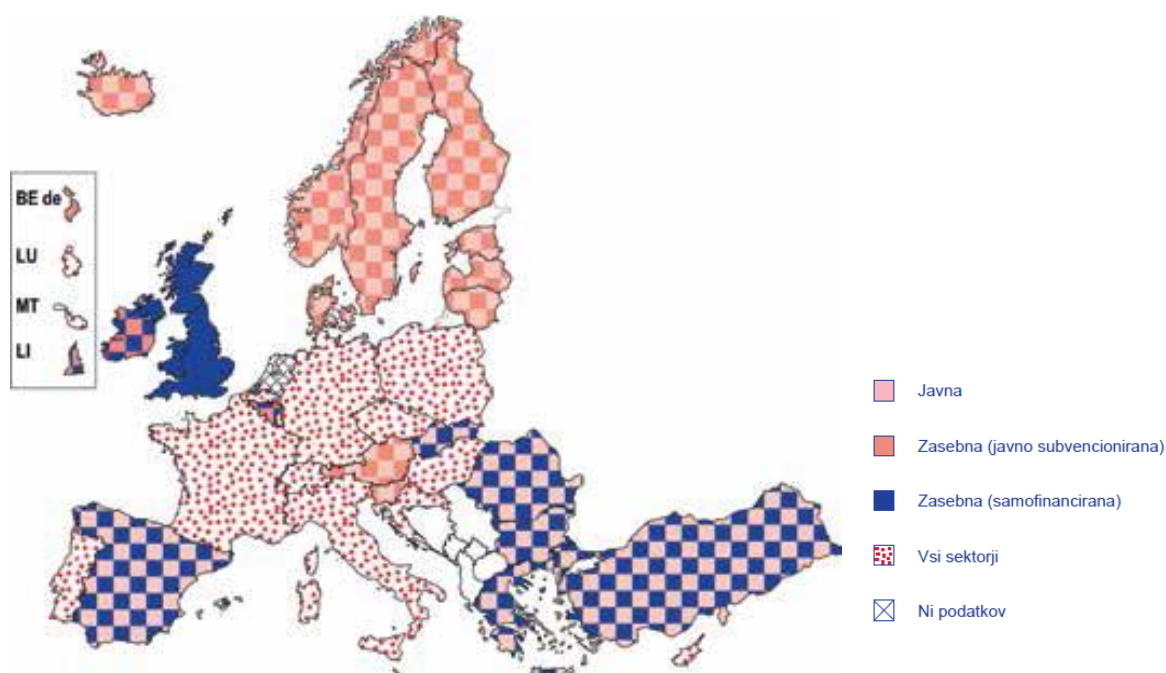
4.1 Financiranje predšolske vzgoje v državah EU

Financiranje vzgoje in varstva predšolskih otrok je različno urejeno med evropskimi izobraževalnimi sistemi. V več državah vzgojo in varstvo predšolskih otrok obravnavajo kot bistveno javno službo in tej dejavnosti namenjajo izdatna javna sredstva. V nekaterih državah vzgojo in varstvo mlajših predšolskih otrok prepuščajo zasebnemu sektorju in starši prevzamejo vse stroške storitve. V drugih državah pa so otroci lahko vanje vključeni brezplačno že od zelo zgodnjega otroštva. V nekaterih državah starši plačujejo vzgojo in varstvo za predšolske otroke ves čas predšolskega obdobja, to je do začetka osnovnošolskega izobraževanja. Predšolska vzgoja in varstvo sta lahko subvencionirana preko plačil družinam (preko davčnih olajšav, nadomestil oziroma dodatkov ali vavčerjev) ali preko plačil izvajalcem vzgoje in varstva ali preko kombinacije obeh (Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat 2014).

Institucionalna predšolska vzgoja in varstvo sta javno subvencionirana v naslednjih državah: v Belgiji (nemško govoreča skupnost), Estoniji, Latviji, Avstriji in Sloveniji ter na Danskem, Finskem, Švedskem, Islandiji in Norveškem. Irska pa je edina država, v kateri ni javne vzgoje in varstva predšolskih otrok za nobeno starostno skupino. V Belgiji (francoska in nemško govoreča skupnost), vseh delih Združenega kraljestva in Lihtenštajnu ni javne vzgoje in varstva za mlajše predšolske otroke. Na Cipru in Malti ter v Luksemburgu in Združenem kraljestvu (Anglija, Wales in Severna Irska) so izvajalci predšolske vzgoje in varstva predvsem zasebni izvajalci, ki se financirajo v glavnem iz plačil staršev. V nekaterih od teh

držav subvencionirajo predšolsko vzgojo in varstvo neposredno preko plačil družinam (davčne olajšave, dodatki in nadomestila ali vavčerji) (Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat 2014).

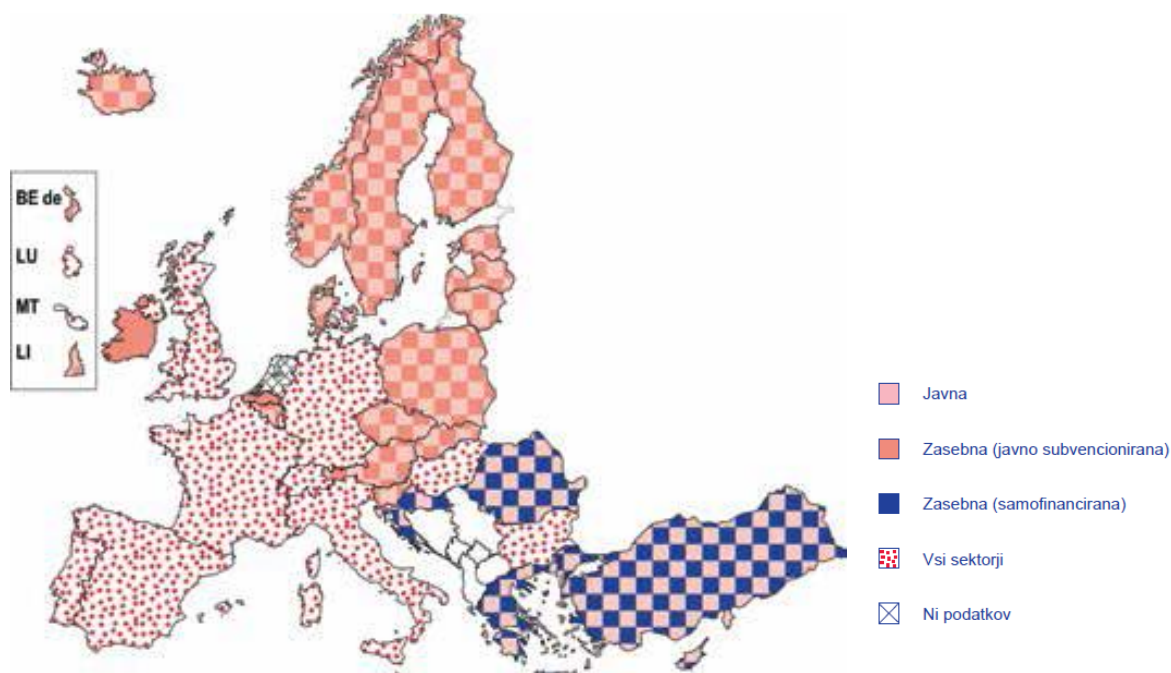
Slika 4.2: Javna in zasebna institucionalna predšolska vzgoja in varstvo, 2012/2013 – mlajši otroci⁹ (1–3 leta)

Vir: Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat (2014, 82).

⁹ »Mlajši otroci« so v večini Evropskih držav otroci stari do 3 let ali do 4 let (Irska, Grčija, Lihtenštajn), razen v državah z enovitih sistemom (Hrvaška, Slovenija, Estonija, Latvija, Litva, Norveška)

Slika 4.3: Javna in zasebna institucionalna predšolska vzgoja in varstvo, 2012/2013 – starejši otroci¹⁰ (3–6 let)

Vir: Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat (2014, 82).

Države Evropske unije praviloma subvencionirajo različne oblike predšolske vzgoje in varstva in v različnem obsegu. Lahko pa je predšolska vzgoja in varstvo celo brezplačno. Kjer starši plačujejo za predšolsko vzgojo in varstvo, je višina plačila staršev odvisna od določenih kriterijev. Pri tem starši plačajo del stroškov vzgoje in varstva, lahko pa so od plačila izvzeti. Finančna dostopnost predšolske vzgoje in varstva so tudi davčne olajšave (Avstrija, Belgija–flamski del, Luksemburg, Portugalska, Malta) in materialne spodbude (beri sofinanciranje) s strani delodajalcev (Avstrija, Nizozemska). V več državah EU je predšolska vzgoja v celoti brezplačna (Finska, Belgija–nemški del, Malta) ali pa starši plačajo le nekatere dejavnosti oziroma določene vrste stroškov kot so: prehrana in prevoz (Belgija–francoski del, Bolgarija, Italija, Irska, Portugalska, Romunija, Švedska, Združeno kraljestvo–Anglija–Wales, Severna Irska, Škotska, Latvija, Slovaška) (Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat 2014).

V nekaterih državah je brezplačen le določen obseg ur predšolske vzgoje (Poljska) ali le eno–dve leti predšolske vzgoje pred vstopom v šolo (Češka). Znižano plačilo vrtca glede na dohodek družine, velikost in druge kriterije je pogosta spodbuda za povečanje dostopnosti

¹⁰ »Starejši otroci« pa so v večini Evropskih držav otroci stari od 3 let oziroma 4 leta

vzgoje. O takih plačilih poročajo v naslednjih državah EU: Avstrija, Danska, Ciper, Estonija, Nemčija, Madžarska, Irska, Litva, Slovaška, Hrvaška in Slovenija (Čebelič, 2012).

Na Madžarskem, Slovaškem in v Latviji so otroci iz socialno ogroženih družin, ki so vključeni v predšolsko vzgojo in varstvo, upravičeni do brezplačnih obrokov (Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat 2014).

Vavčerji¹¹ so redek način financiranja predšolske vzgoje in varstva, katerega imajo v Luksemburgu. Vavčer daje otroku pravico do vsaj treh ur brezplačnega predšolskega varstva na teden (Čebelič, 2012).

5 KAKOVOST V VRTCU

5.1 Opredelitev kakovosti v predšolski vzgoji

Pravica do kakovostne vzgoje in izobraževanja je pomembno načelo vzgojno–izobraževalnega sistema, ki vzgaja avtonomne in razsodne posameznike. Pri zagotavljanju kakovostnega predšolskega varstva in vzgoje je z vidika posameznika potrebno izpostaviti tudi pravico do kakovostne izvedbe vzgojno–izobraževalnega procesa. Kakovosten proces upošteva posameznikove potrebe po varnosti, sprejetosti, sodelovanju in samospoštovanju. Obenem mora spoštovati kulturno zgodovinsko tradicijo države in upoštevati umeščenost države v evropsko, družbeno, kulturno in politično okolje (MZŠ 2011, 15).

Mnenja o tem, kaj je dober vrtec, so zelo različna. Zato mora biti javna predšolska vzgoja utemeljena na najširšem možnem konsenzu o dobrem vrtcu. Z zasebnimi vrtci pa je treba zadostiti tistim staršem, ki dober vrtec razumejo drugače in želijo, da njihove otroke vzgajajo in izobražujejo v skladu s partikularnimi vrednotami, na primer v skladu z religioznimi ali drugimi svetovnonazorskimi prepričanji staršev (MZŠ 2011).

Kakovost je v literaturi večinoma opredeljena s strukturnimi, procesnimi in posrednimi kazalci (Batistič Zorec 2006). Strukturne kazalce določa zakonodaja. Procesna kakovost je

¹¹ Vavčer je bon ali napotnica za določeno storitev, ki ima nominalno vrednost in jo izvajalec unovči pri izdajatelju. Je eden od mehanizmov, preko katerega občina lahko opusti izvajanje storitev, ne da bi se hkrati odpovedala odgovornosti zanj. Ponudnik storitve mora biti, na podlagi predhodno ugotovljene usposobljenosti in kakovosti za izvajanje storitev izvajanja predšolske vzgoje, registriran pri občinskem organu (Fabčič 2005).

načrtovana znotraj vzgojno izobraževalnega programa (kurikuluma) in njegove izvedbe znotraj vrtca, medtem ko se posredna raven dotika uslužbencev vrtca, sodelovanja s starši, z institucijami in zunanjim okoljem (Vrbovšek 2006).

Veliko strokovnjakov se strinja, da je kakovost relativna glede na uporabnike in okoliščine, ki se jih obravnava. Različnim ljudem pomeni kakovost različne stvari in ima za posameznika v različnih okoliščinah tudi različne pomeni (Musek Lešnik in Bergant 2001, 29). Kakovosten vrtec zagotavlja ustrezno okolje, razmere za varno in zdravo otroštvo ter razvoj telesnih in duševnih sposobnosti (Batistič Zorec 2006). Turnšek definira kakovost kot zagotavljanje dobre prakse, ki vključuje opredeljevanje kakovosti, njeno evalvacijo in spreminjanje prakse, ki mu sledi ponovna evalvacija (Batistič Zorec 2006).

Raziskovalci se večinoma strinjajo (Woodhead 1999; Albrecht in Miller 1999; Marjanovič Umek in drugi 2002), da je v kakovostnem vrtcu potrebno zagotoviti ustrezne objektivne pogoje, ki se ocenjujejo s strukturnimi kazalci kakovosti, ter kakovosten vzgojni proces, ki se ocenjuje s procesnimi kazalci kakovosti (Marjanovič Umek in Peklaj 2008).

Po raziskavah sodeč (Albrecht in Miller 1999; Scopelleti in Musatti 2012; Peyton in drugi 2001) starši opredeljujejo kakovosten vrtec na podlagi naslednjih kazalcev, kot so: ustvarjanje in zagotavljanje primernega okolja, zgornje pridobivanje znanja, odnos vzgojiteljev do otrok in njihova stalnost v skupini, sodelovanje staršev z vrtcem.

Raziskave so pokazale, da otroci s kakovostnejšo predšolsko vzgojo ter višjim ekonomskim položajem družine, imajo bolj dolgotrajne učinke (učinek naj bi trajal približno pet let) na jezikovne in matematične sposobnosti ter sposobnosti koncentracije (Broberg in drugi 1997).

Temeljni elementi kakovosti predšolske vzgoje so zajeti v splošnih ciljih vzgoje in izobraževanja, med katerimi so med drugimi tudi: kakovostno usposobljeni strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju, ustrezni prostorski pogoji, ustrezna finančna vlaganja, zagotavljanje avtonomije vzgojno–izobraževalnih institucij, zagotavljanje skladnega telesnega in duševnega razvoja posameznika ter dopolnjevanje mreže javnih vzgojno–izobraževalnih institucij z zasebnimi (MZŠ 2011).

Strateški izziv in usmeritev sistema vzgoje in izobraževanja je zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe in mednarodno primerljive kakovosti znanja. Predpogoj za posredovanje kakovostnih vsebin je oblikovanje kurikulumov (MZŠ 2011).

V mednarodnem okolju sta splošno uveljavljena naslednja (strukturna) kazalca kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu: število otrok v oddelku ter razmerje med številom otrok in strokovnih delavcev v oddelku (Marjanovič Umek in Fekonja Peklaj 2008). Raziskovalci, ki so proučevali vlogo in pomen velikosti oddelka, razmerje med otroki in strokovnimi delavci v oddelku ter odnos med obema kazalcema kakovosti na otrokovo učenje in razvoj (Owens 1996; Kathy et al. 2010; Moss 1996; Starting strong II 2006), poudarjajo, da je mogoče v oddelkih, ki so ustrezno veliki in imajo ustrezno razmerje med številom odraslih in otrok, doseči tudi večjo kakovost na procesni ravni, ki se pa kaže v otrokovem dobrem počutju v vrtcu in v vključenosti otrok v različne dejavnosti. Oddelki, v katerih je manjše število otrok in ugodno razmerje med številom strokovnih delavk in otrok, je spodbudnejše okolje za rabo govora, razvijanje komunikacijskih spretnosti, vzpostavljanje socialnih interakcij ter igra in učenje potekata na bolj individualni in kakovostni ravni (NICHD 2000b).

5.2 Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti

Marjanovič Umek navaja dve pomembni usmeritvi pri proučevanju kakovosti predšolske vzgoje v vrtcih, in sicer:

- oblikovanje lastnega koncepta kakovosti,
- iskanje lastnih poti in pristopov za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti predšolske vzgoje v državi, upoštevajoč širših teoretskih konceptov, ki določajo širši okvir za opredelitev kakovosti in njenih kazalcev (Marjanovič Umek in drugi 2002, 12).

Za kakovostno izvajanje predšolske vzgoje v vrtcih je nujno tudi odkrivanje stopnje dejanske kakovosti izvajanja programa, samoevalvacije vrtcev. Na podlagi obojega je potrebno izdelati rešitve oziroma predloge za izboljšave ali morebitne potrebne spremembe (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Evalvacija je potrebna pri pregledu ustreznosti delovanja določene organizacije ali posameznega segmenta sistema ter pri spremljanju izobraževalnih programov (Marjanovič Umek in drugi 2002; OECD 2016). Evalvacijo lahko razumemo kot vrednotenje, ki pa po mnenju Štrajna ni objektivni način ugotavljanja nečesa, temveč je proces bolj delikaten (Štrajn 2000, 6–7).

Proces samoevalvacije (t.i. notranje ugotavljanje kakovosti) v vrtcu vodi delovna skupina za samoevalvacijo, ki svoje rezultate predstavi v poročilu o samoevalvaciji. En izmed ciljev samoevalvacije je tudi zagotavljanje povratne informacije o kakovosti in učinkovitosti organizacije, kot jo zaznajo zaposleni in drugi vpleteni (Musek Lešnik in Bergant 2001).

Modeli zunanje evalvacije in samoevalvacije so na evropskem trgu različni, čeprav upoštevajo specifičnosti predšolske vzgoje v vrtcih v posameznih državah. Vsi modeli vsebujejo vhodne spremenljivke (strukturne kazalce), procesne spremenljivke (načrtovanje in izvajanje kurikula) ter izhodne spremenljivke (ti se dotikajo področij otrokovega razvoja in kakovosti njegovega življenja).

Zunanja evalvacija vrtca omogoča razvijanje področja, samoevalvacija vrtca pa omogoča notranji razvoj (Marjanovič Umek in ostali 2005). Ravno tako avtorja Musek Lešnik in Bergant menita, da lahko samoevalvacija postane pomemben dejavnik rasti in razvoja, a le v primeru, da je v organizaciji prisotno medsebojno zaupanje, ustrezna kultura ter ugodna klima. Samoevalvacija organizacije je postopek, ki zagotavlja njeno kakovost. Prinaša veliko povratnih informacij, tako pozitivnih kot negativnih. Pri tem je pomembno, da se organizacija, ki se loti samoevalvacije, na rezultate pripravi in z njimi sprijazni, če so zanjo ugodni ali ne (Musek Lešnik in Bergant 2001).

Pomembno je, da s samoevalvacijo vrtec spoštuje načelo stalnega ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti in notranjega razvoja vrtca (MZŠ 2011).

5.3 Ravni in področja za merjenje kakovosti

Pregled različnih definicij kazalcev kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu kaže, da na področju predšolske vzgoje obstaja precejšnje strinjanje o tem, kaj vpliva na otrokov kognitivni in socialno čustveni razvoj in učenje, ter o tem, kateri kazalci so na tem področju pomembni.

Kakovost predšolske vzgoje je običajno definirana s strukturnimi in procesnimi kazalci (NICHD ECCRN 2000a; Espinosa 2002). Kot strukturne definira velikost skupine, razmerje vzgojiteljica/otrok ter izobrazba vzgojiteljic. Kot procesne kazalce pa navaja dejavnosti, sodelovanje med starši in vzgojiteljicami ter izvajanje kurikuluma.

Woodhead kazalce kakovosti predšolske vzgoje umešča na tri ravni. Navaja tri kazalce: vhodne (zgradba, oprema, osebje), procesne (stil vzgoje, učenje, igra, odnosi) ter izhodne (sposobnosti, dosežki otrok, zdravje). Pri tem pravi, da je potrebno ob določevanju kazalcev kakovosti opredeliti tudi uporabnike, ki imajo korist od kakovosti predšolske vzgoje in ciljne skupine, ki jih kakovost zanima (Woodhead 1999).

Slovenske avtorice Marjanovič Umek, Fekonja, Kavčič in Poljanšek so v okviru raziskave z naslovom »Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti predšolske vzgoje v vrtcu« opredelile temeljne ravni, področja in kazalce kakovosti v vrtcu. Ob upoštevanju vsebinskih in sistemskih rešitev v slovenskih vrtcih so se odločile za oblikovanje treh ravni kakovosti. Te so: strukturna, posredna in procesna raven kakovosti. Znotraj teh pa so opredeljena ožja vsebinska področja in kazalci kakovosti (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Opisana slovenska raziskava je bila osnova za teoretično podlago o kakovosti predšolske vzgoje v vrtcih v magistrskem delu ter izhodišče za anketno raziskavo v empiričnem delu, kjer smo se osredotočili predvsem na strukturne kazalce kakovosti.

5.3.1 Strukturna raven kakovosti

»Strukturna raven kakovosti vključuje tako imenovane vhodne kazalce kakovosti, ki opisujejo objektivne pogoje in možnosti, v katerih poteka predšolska vzgoja v vrtcu« (Marjanovič Umek in drugi 2002, 40).

Kazalci na tem področju se nanašajo na značilnosti okolja, v katerem poteka predšolska vzgoja v vrtcu. Le-te ugotavljamo na ravni prostorskih standardov in normativov prostora in opreme vrtca. Evalvacija strukturnih kazalcev kakovosti v vrtcu pomeni merjenje objektivnih pogojev življenja v vrtcu (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci, ki so opredeljeni na tej ravni, so pomembni pri interpretaciji podatkov na drugih ravneh oziroma področjih kakovosti (procesnih in posrednih), saj je na primer izvajanje predšolskega programa (eno izmed področij na procesni ravni), v veliki meri povezano s strukturnimi kazalci. V primeru velikega odmika strukturnih kazalcev od zelenih standardov, ti lahko vplivajo na kakovost dela v vrtcu. S prepoznavanjem ohranjamo spodbudne dejavnike kakovosti ter spreminjamo ali izločamo neučinkovite ob pomoči strokovnih sodelavcev in vodstva vrtca. Na tak način lahko pridemo do novih in kakovostnejših rešitev, s katerimi bi

lahko dosegli višje standarde na tem področju ter s tem dosegli izboljšanje kakovosti tudi na procesni ravni (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Prostor je opredeljen kot pomemben element kurikuluma predšolske vzgoje, pri čemer je bistvena organizacija prostora in časa. Ob tem je potrebno upoštevati načelo organizacije zdravega, varnega in prijetnega prostora, načelo zagotavljanja zasebnosti ter intimnosti in načelo fleksibilnosti ter stimulativnosti prostora. Prostor naj bi nudil dovolj možnosti za organizacijo različnih dejavnosti v različnih obsegih. Igrače, slike, knjige in drugi predmeti in materiali v igralnici naj bi bili dosegljivi otrokom. Izdelki otrok naj bi bili razstavljeni v prostorih vrtca, saj se s tem spodbuja otrokova individualnost in ustvarjalnost. Urejenost in dostopnost zunanjih površin je tudi pokazatelj in zagotovitev za kakovost bivanja otrok v vrtcu (Bahovec in drugi 2011).

Kazalci na tej ravni so razdeljeni na področje organizacije dela in življenja v vrtcu. Ti se nanašajo na strukturo vrtca in posameznih oddelkov v njem, kadrovsko strukturo, na organizacijo dela zaposlenih, bivanja otrok ter na prehrano v vrtcu.

Kazalci na tej ravni so:

- *struktura organizacije (število enot, oddelkov, v enoti, število otrok v oddelku),*
- *okolje (urbano, vaško),*
- *struktura oddelka (starost otrok v oddelku starostno homogene skupine, starostno heterogene skupine, spol otrok, stalnost vzgojiteljice),*
- *kadrovska struktura vrtca (število strokovnih delavcev, stopnja in smer njihove izobrazbe, starost vzgojiteljev in pomočnikov, število svetovalnih delavcev),*
- *odsotnost z dela in fluktuacija (število izostankov z dela na leto, trajanje bolniškega dopusta, stalnost vzgojnega kadra v oddelku, število na novo sprejetih delavcev v enem letu, število delavcev, ki so v šolskem letu prenehali z delom v vrtcu),*
- *poslovni čas,*
- *urnik vzgojiteljev in pomočnikov (neposredno vzgojno delo v oddelku, jutranje in popoldansko združevanje otrok),*
- *vrste programov glede na čas trajanja in organizacijo (dnevni program, poldnevni, varstvo na domu),*
- *organizacija časa bivanja otrok v vrtcu (število ur dnevno, ki jih otrok preživi v vrtcu v svojem oddelku, število ur, ki jih preživi skupaj z otroki drugih oddelkov),*

- *prehrana v vrtcu (število in raznolikost prehrambnih obrokov, urnik prehranjevanja, vrste ponudbe znotraj posameznega obroka),*
- *varnost (arhitekturna in gradbena varnost prostora) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 42–43).*

S temi kazalci pridobimo boljši vpogled v trenutno organizacijsko obliko vrtca in hkrati primerjavo posameznih enot ali oddelkov. Z njimi lahko ugotovimo vpliv na raven kakovosti v vrtcu in s tem tudi razmišljamo o morebitnih spremembah organizacije dela in življenja v vrtcu (Marjanovič Umek in drugi 2002).

»Kazalci na področju prostora in materialov pa se nanašajo na značilnosti okolja in prostora, v katerem poteka neposredno predšolska vzgoja« (Marjanovič Umek in drugi 2002, 43). Te ugotavljamo na podlagi prostorskih standardov in normativov ter opremo vrtca (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Ti kazalci so:

- *igralnica (velikost, neto igralne površine, razgibanost prostora),*
- *oprema igralnice (število ležalnikov, polic, miz, stolov),*
- *skupni notranji prostor za otroke (število, velikost, namembnost, oprema),*
- *skupni notranji prostori za odrasle (število, velikost, namembnost, oprema),*
- *zunanje površine (opremljenost, velikost, dosegljivost in dostopnost zelenih površin),*
- *avdiovizualna sredstva, računalnik (število, lokacija),*
- *dostopnost do vrtca z javnimi in osebnimi prevoznimi sredstvi (število in bližina parkirnih mest, namenjenih zaposlenim in staršem),*
- *mikroklima (ogrevanje in hlajenje zraka, temperature v zgradbi, prezračevanje, zasenčenje prostorov, osvetlitev) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 43–44).*

5.3.2 Posredna raven kakovosti

Posredna raven kakovosti se nanaša na subjektivne pogoje in možnosti, v katerih poteka predšolska vzgoja v vrtcu. Kazalci na tej ravni vključujejo odnose, v katere otrok ni neposredno vključen, vendar pa pomembno vplivajo tako na delo v vrtcu kot tudi na otroka samega (Marjanovič Umek in drugi 2002).

»Posredna raven kakovosti je tista, ki povezuje strukturno in procesno raven. Vključuje kazalce kakovosti, ki so povezane z vrtčevskim horizontalnim (npr. otrokova družina) ter vertikalnim sodelovanjem (npr. šola) in poklicnim razvojem strokovnih delavcev« (Marjanovič Umek in Fekonja Peklaj 2008, 123).

Kazalci so razdeljeni na več področij:

1. poklicni razvoj in zadovoljstvo zaposlenih

Z zbiranjem teh podatkov ugotavljamo, kako strokovne delavke vrtca ocenjujejo svoje zmožnosti za kakovostno delo, nadaljnje izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje in napredovanje. Prav tako kazalci s tega področja odražajo, kako zadovoljstvo zaposlenih v vrtcu zaznajo starši otrok (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci s tega področja so:

- *izobraževanje (vključenost zaposlenih v izobraževanje, potrebe in želje po nadaljevanju izobraževanja),*
- *stalno strokovno usposabljanje, napredovanje v nazive (možnost napredovanja zaposlenih v višje plačilne razrede),*
- *samouresničitev pri delu (možnost izražanja samoiniciative, zanimivost dela, občutek uspešnosti) ter*
- *razmere pri delu (zadovoljstvo z materialnimi pogoji dela, stresnost dela, materialna varnost v smislu zanesljivosti zaposlitve) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 45).*

2. sodelovanje med zaposlenimi v vrtcu

Namen zbiranja teh podatkov je ugotoviti možnosti, oblik in pogostost sodelovanja med zaposlenimi v vrtcu in starši (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Ti kazalci so: vodenje (npr. kriterij za izbiro kadra, organizacija dela), svetovalno delo (delo s posameznimi otroci, sodelovanje s starši), vzgojitelj in pomočnik v oddelku (formalno in neformalno sodelovanje pri načrtovanju, izvedbi kurikuluma, medsebojni odnos), sodelovanje zaposlenih v vrtcu in timsko delo v vrtcu (neformalno in formalno sodelovanje med strokovnimi delavci vrtca) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 45–46).

3. sodelovanje med vrtcem in družino

S samoevalvacijo na tem področju pridobimo podatke o različnih možnostih in oblikah sodelovanja med zaposlenimi v vrtcu in starši otrok, ki obiskujejo vrtec ter ugotavljamo ali vsebina in oblika tega sodelovanja zagotavlja ustrezno raven informiranosti staršev. Pri tem ima pomembno vlogo zadovoljstvo staršev s sodelovanjem vrtca (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci so:

- formalne oblike sodelovanja (govorilne ure, roditeljski sestanki, pisna gradiva, oglasna deska, svet staršev, prireditve in predavanja za starše),*
- neformalne oblike sodelovanja (komunikacija s starši ob prihodu in odhodu, pikniki, izleti, delavnice za starše ali otroke),*
- dejavno vključevanje staršev v vzgojni proces (sodelovanje staršev pri načrtovanju, izvedbi in evalvaciji kurikula, reševanje problemov)(Marjanovič Umek in drugi 2002, 46).*

Z zbranimi podatki se strokovnim delavcem vrtca omogoči vpogled v obliko sodelovanja med starši in vrtcem. Na podlagi teh podatkov lahko strokovni delavci prepoznajo prednosti in pomanjkljivosti obstoječih oblik sodelovanja in medsebojne komunikacije s starši in poskušajo najti rešitve. Ustrezne oblike sodelovanja in komunikacije s starši pripomorejo h kakovostnejšemu procesu predšolske vzgoje v vrtcu (Marjanovič Umek in drugi 2002, 46).

Sodelovanje med vrtcem in starši oziroma družino je pomemben vidik kakovosti predšolske vzgoje, saj prav to sodelovanje veliko prispeva k dopolnjevanju institucionalne in družinske vzgoje. Ključ za medsebojne odnose med starši in vrtcem pa je komunikacija (Žnidaršič 2012).

4. sodelovanje vrtca z drugimi vrtci in institucijami

Kazalci na tem področju so:

- vključevanje programov zunanjih izvajalcev v programu vrtca,*

- vključevanje drugih odraslih v vrtec ali oddelek,
- obiski otrok v različnih ustanovah, sodelovanja vrtca z drugimi vrtci in osnovnimi šolami, sodelovanje z lokalno skupnostjo, sodelovanje s strokovnimi institucijami in strokovnjaki ter sodelovanje z zakonodajnimi, upravnimi in nadzornimi službami na področju predšolske vzgoje (Marjanovič Umek in drugi 2002, 47).

Na podlagi samoevalvacije teh kazalnikov lahko vrtec ugotovi, kako udeležba drugih strokovnjakov, institucij in njihovih programov vpliva na kakovost vzgoje v vrtcu in prepozna morebitne probleme v sodelovanju z njimi. Namen samoevalvacije je torej pridobitev podatkov za načrtovanje ohranjanja ustreznih in spreminjanja manj ustreznih oblik sodelovanja (Marjanovič Umek in drugi 2002).

5.3.3 Procesna raven kakovosti

Procesna raven vsebuje kazalce, ki opisujejo načrtovani in izvedbeni kurikulum (t.i. vzgojno izobraževalni proces v najširšem smislu). Kazalci na tej ravni opredeljujejo bistvene točke, ki v procesu predšolske vzgoje vplivajo na kakovost dela v vrtcu in se zrcalijo v otrokovem čustvenem in socialnem odzivanju, komunikaciji, vedenju, pridobivanju novih znanj in izkušenj (Marjanovič Umek in drugi 2002, 40).

Procesna raven ima štiri področja:

1. Načrtovanje kurikula

S kazalci na tem področju pridobimo vpogled v vzgojiteljevo načrtovanje kurikulumov, in sicer z vidika strukture, ciljev, načel, vsebin in dejavnosti. Ti kazalci so: prepoznavanje kurikula za vrtec (prepoznavanje vsebin predpisanega dokumenta), strukturna raven načrtovanja (formalne in neformalne oblike načrtovanja, priprave), načela uresničevanja ciljev kurikula za vrtce (kot npr.: načelo demokratičnosti in uravnoteženosti), vsebina načrtovanja (izbira dejavnosti in vsebin na različnih področjih, oblike dela v povezavi z vsebinami, predvideni materiali), dejavnosti na različnih področjih in rutinske dejavnosti (prehajanje med dejavnostmi), izbira dejavnosti in vsebin (načrtovanje možnosti izbire med dejavnostmi in vsebinami) ter evalvacija (možnost evalvacije z namenom načrtovanja nadaljnjega dela) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 48)

Vzgojiteljica in pomočnica vzgojiteljice dobita vpogled v načrtovanje njunega dela v vrtcu, ugotovita morebitne razlike med načrtovanim in izvedbenim kurikulumom (to je dejanskim izvajanjem kurikuluma) ter razloge za morebitno razhajanje. Rezultate lahko primerjata z drugimi strokovnimi delavci vrtca in na ta način ugotovita možnosti za izboljšavo na tistih področjih, kjer ne dosegata želene kvalitete (Marjanovič Umek in drugi 2002).

2. Izvajanje kurikula

Kazalci na tem področju opisujejo proces izvajanja kurikula v oddelku. S tem izvemo pogostost in načine izvajanja posameznih dejavnosti ter upoštevanje načel Kurikula za vrtce. Poudarek je na upoštevanju različnosti med otroki in na otroški igri (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci področja izvajanja kurikula so:

- *dejavnosti na različnih področjih (npr. delež različnih dejavnosti, uravnoteženost med dejavnostmi),*
- *evalvacija izvedbe (npr. izvedene dejavnosti, povezovanje med dejavnostmi),*
- *enake možnosti in različnosti med otroki (npr. deklice – dečki, svetovni nazori),*
- *otroci s posebnimi potrebami (prepoznavanje otrok s posebnimi potrebami),*
- *multikulturalizem,*
- *igra (vrste kognitivnih in socialnih iger) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 49).*

Vpogled v analizo odgovorov nudi vzgojitelju ali timu vzgojiteljev možnost primerjave med načrtovanim in izvedbenim kurikulumom. Tako lahko poišče morebitna razhajanja in razlog za to in si na podlagi tega lahko pripravi načrt za izboljšanje kritičnih točk (Marjanovič Umek in drugi 2002).

3. Rutinske dejavnosti

»Kazalci iz tega področja se nanašajo na zaznavanje, organizacijo in potek dnevnih rutinskih dejavnosti v oddelku« (Marjanovič Umek in drugi 2002, 50). Rutinske dejavnosti so: prehranjevanje, higiena, počitek, spanje ter prihod otroka v vrtec in odhod iz vrtca. Pogosto se pri teh dejavnostih sprašujemo o vlogi vzgojitelja in drugih strokovnih delavcev ter o upoštevanju individualnih potreb in razlik med otroki. Najpomembnejši vidik je upoštevanje priložnosti za spodbujanje različnih vidikov otrokovega razvoja in učenja, ki se nam ob izvajanju teh dejavnosti porajajo (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Kazalci rutinskih dejavnosti so:

- *prehrana: urnik prehranjevanja, izbira vrtce in količine hrane, vključevanje otrok v proces prehranjevanja, pomoč odraslih pri prehranjevanju,*
- *higiena: umivanje, samostojnost, upoštevanje individualnega ritma otrok, umik od skupinske rutine, komunikacija med previjanjem in preoblačenjem,*
- *počitek in spanje: zaposlitev za budne otroke, možnost izbire, vloga odraslih, spanje z igračami, prisotnost odraslih pri uspavanju,*
- *prihod v vrtec in odhod domov: sprejem posameznega otroka, komunikacija med starši in vzgojiteljem ali pomočnico, dejavnosti otrok v času prihajanja in odhajanja (Marjanovič Umek in drugi 2002, 50).*

Z zbranimi podatki lahko strokovni delavci v vrtcu naredijo samorefleksijo njihovih rutinskih dejavnosti in prikritega kurikula. Pri tem lahko usmerijo vso svojo pozornost na iskanje možnosti za doseg smiselne povezave med posebej načrtovanimi in rutinskimi dejavnostmi v oddelku ter možnosti ublažitve prehodov med njimi. Glede na odgovore lahko posvetijo več pozornosti organizaciji prostora in časa pri izvajanju rutinskih dejavnosti in načinov izražanja individualnosti otrok (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Raziskava IEA Preprimary Project¹² je npr. pokazala, da slovenske vzgojiteljice največji del časa (32%) namenjajo rutinskim dejavnostim, sledijo strategije poučevanja (18%), vodenje otrokovih dejavnosti (13%) ter druge (Dolar Bahovec in Bregar Golobič 2004)

4. Področje, ki se nanaša na otoka v procesu izvajanja kurikula

Odgovori, ki se nanašajo na to področje, opisujejo raven uravnoteženosti med otrokovimi razvojnimi značilnostmi ter dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru predpisanega kurikula. Kazalci na tem področju pomagajo ugotoviti, kako se spoznanja o spodbujanju otrokovega razvoja in učenja preslikavajo v neposredno delo strokovnih delavk z otroki (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Ti kazalci so:

- *gibanje (gibanje v prostoru, gibanje na prostem),*

¹² IEA Preprimary Project je obsežna večletna mednarodna raziskava vrtcev in nižjih razredov OŠ, v kateri je sodelovala tudi Slovenija (Dolar Bahovec in Bregar Golobič 2004, 10)

- *govor in komunikacije (raba govora v različnih govornih položajih, odzivanje na otrokov govor),*
- *čustveni in socialni razvoj (socialne interakcije, odzivanje na otrokove želje in potrebe),*
- *miselne dejavnosti (miselne strategije v dejavnostih, kot so eksperimentiranje, iskanje rešitev) (Marjanovič Umek in drugi 2002, 51).*

Z zbranimi podatki na tem področju lahko vzgojitelj ali strokovni timi ugotovijo, ali v vrtcu ustvarjajo pogoje za spodbujanje otrokovega razvoja in učenja na več področjih. Vpogled je bolj celovit, če mu dodajo še pogled staršev, ki dejavnosti v vrtcu ocenjujejo posredno. Zbrani podatki so lahko v razmislek o tem, ali so uporabljeni načini in pristopi takšni, ki vodijo v doseganje zastavljenih ciljev, in če so v posameznem oddelku vrtca učinkoviti. V iskanje rešitev je smiselno vključiti tudi svetovalne delavce v vrtcu (Marjanovič Umek in drugi 2002).

5.4 Strukturni kazalci kakovosti v slovenskih vrtcih v primerjavi z izbranimi državami

Raziskave v preteklih dvajsetih letih so pokazale, da kakovosten vrtec pozitivno vpliva na otrokov aktualni in kasnejši razvoj ter učenje. Pri tem so ključnega pomena določeni strukturni kazalci kakovosti, ki so povezani s kakovostnim delom v vrtcu kot tudi v vrtčevskih oddelkih. Ti so: število otrok v oddelku, razmerje otroci/odrasli v oddelku ter velikost igralne površine. V Sloveniji smo z Zakonom o vrtcih (1996, 2005) in podzakonskimi akti dosegli relativno primerljivost z nordijskimi državami, ki imajo visoko razvito predšolsko vzgojo v vrtcih (Kos Kecojević in drugi 2012).

V državah EU je v oddelkih prvega starostnega obdobja od 5 do 14 otrok, v oddelkih drugega starostnega obdobja pa od 20 do 30 otrok (glej sliko 5.4).

Slika 5.4: Največje število otrok na strokovnega delavca ter največje število otrok na skupino

	Največje število otrok na strokovnega delavca						Največje število otrok na skupino					
	Starost otrok						Starost otrok					
	Manj kot 1	1	2	3	4	5	Manj kot 1	1	2	3	4	5
BE fr	7	7	7	20	20	20	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
BE de	6	6	6	19	19	19	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
BE nl	6,5	6,5	6,5	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
BG	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	8	16	16	22	22	22
CZ	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	24	24	24	24
DK	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
DE	5	5	5	14	14	14	10	10	10	25	25	25
EE	ni pred.	8	8	8	12	12	5	16	16	16	24	24
IE	3	5	8	8	8	ni prim.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
EL	4	4	4	12,5	12,5	25	12	12	12	25	25	25
ES	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	8	14	20	25	25	25
FR	5	8	8	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	20	30	30	30
HR	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	5	8	12	14	18	23
IT	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	26	26	26
CY	6	6	16	25	25	25	ni pred.	ni pred.	ni pred.	25	25	25
LV	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
LT	3	10	15	20	20	20	6	10	15	20	20	20
LU	6	6	8	8	11	11	12	12	15	15	15	15
HU	6	6	7	ni pred.	ni pred.	ni pred.	12	12	14	25	25	25
MT	3	5	6	15	20	ni prim.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	15	20	ni prim.
NL	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
AT	5	7,5	7,5	12,5	12,5	12,5	10	15	15	25	25	25
PL	8	8	8	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	25	25	25
PT	5	7	9	7,5	12,5	12,5	10	14	18	25	25	25
RO	4	5	6	17	17	17	7	7	15	20	20	20
SI	6	6	6	8,5	11	11	12	12	12	17	22	22
SK	ni pred.	ni pred.	10	20	21	22	ni pred.	ni pred.	10	20	21	22
FI	4	4	4	7	7	7	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
SE	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
UK-ENG	3	3	4	13	13	ni prim.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	30	ni prim.
UK-WLS	3	3	4	8	8	ni prim.	12	12	12	26	30	ni prim.
UK-NIR	3	3	4	8	ni prim.	ni prim.	26	26	26	26	ni prim.	ni prim.
UK-SCT	3	3	5	8	8	ni prim.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni prim.
IS	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
TR	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	20	20	20
LI	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	se spreminja	8	8	12	12	20	20
NO	9	9	9	18	18	18	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.	ni pred.
CH	6	6	8	8	ni pred.	ni pred.	12	12	12	12	24	24

Vir: Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat (2014, 49).

Med državami so predvsem pri otrocih do 2 let pomembne razlike. Medtem ko v Estoniji in Litvi ter na Hrvaškem velja pravilo, da v skupini ne sme biti več kot pet oziroma šest otrok, mlajših od enega leta, v Združenem kraljestvu (Severna Irska) lahko v skupino vključijo do šestindvajset dojenčkov, čeprav morajo upoštevati razmerje strokovni delavec/otrok 1 : 3. Na Nizozemskem je lahko največ 12 otrok v starosti 0–1 leta, 16 otrok v starosti 0–4 leta, 20 otrok v starosti 4–8 let; v Latviji je lahko največ 12 otrok v starosti 0–2 leti in 24 otrok v starosti 3–7 let; v Belgiji je najvišje dovoljeno število otrok na oddelek 8 (Kos Kecojević Živa in drugi 2012).

V nordijskih državah število otrok na oddelek ni regulirano, je pa regulirano razmerje med številom odraslih in otrok na oddelek. Kljub temu je na Švedskem povprečna velikost oddelka 16,7 otroka (povprečje za obe starostni skupini) (Kos Kecojević in drugi 2012).

V Sloveniji je najvišje dovoljeno število otrok v prvem starostnem obdobju 14, v oddelkih drugega starostnega obdobja pa 24 otrok. Podatek Slovenije glede števila otrok v vrtčevskih oddelkih je primerljiv večini držav Evropske unije. Je na zgornji meji glede števila otrok v prvem starostnem obdobju, zato bi morebitno povečevanje števila otrok¹³ v teh oddelkih, pomenilo poslabšanje pogojev za kakovostno predšolsko vzgojo in varstvo otrok, kot so bili vladni predlogi v letu 2012 (Kos Kecojević in drugi 2012).

Stanje med evropskimi državami je torej veliko bolj podobno v oddelkih druge starostne skupine, saj se največje število otrok v skupini giblje med dvajset in trideset otrok, kar je tudi blizu številki velikosti razredov v osnovnih šolah (Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat 2014).

V večini evropskih držav je predpisano največje število otrok na strokovnega delavca oziroma na oddelek, pri čemer je razlika v starosti otrok pomemben dejavnik za določanje števila otrok na odraslega. Običajno se to razmerje razlikuje med mlajšimi otroki (do treh let) in starejšimi otroki. S predpisi so najbolj omejili število pri mlajših otrocih. Na Norveškem je največje število otrok (do starosti do 2 let) na strokovnega delavca 9, kasneje pa 18. Če upoštevamo pomočnike, ki sodelujejo v vzgoji in varstvu predšolskih otrok, a niso upoštevani v predpisih, kažejo statistični podatki, da je povprečno razmerje med številom strokovnih delavcev in otroki 4,9. Na Finskem je razmerje otrok na strokovnega delavca pri mlajših otrocih (do 2 let) 4, pri otrocih starejših od 3 let pa je to razmerje 7. V preostalih nordijskih državah najvišje število otrok na strokovnega delavca ni predpisano. V Sloveniji je največje število otrok (do starosti do 2 let) pri 3 letih 8,5, od treh let naprej pa znaša število otrok na strokovnega delavca 11 (Eurydice/European Commission/EACEA/Eurostat 2014; Eurofound 2015a).

V Sloveniji je določena sočasna prisotnost vzgojitelja in pomočnika zagotovljena samo za nekaj ur, ki jih otroci preživijo v vrtcu, zato navedeno velja 6 ur dnevno za otroke 1. starostne skupine (do 3 let) in 4 ure dnevno za otroke 2. starostne skupine (nad 3 let). Bistvena razlika

¹³ Vladni predlog v letu 2012 pri pripravi rebalansa proračuna za leto 2012 je predvideval višanje normativa v vrtcih za enega otroka v obeh starostnih obdobjih ob hkratnem zmanjševanju deleža skupne prisotnosti vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljice (Kos Kecojević in drugi 2012).

je, ali države zagotavljajo razmerje odrasli/otrok za ves čas bivanja v vrtcu, ali samo za nekaj ur, kot je to v Sloveniji. Ob upoštevanju tega podatka je razmerje odrasli/otroci v slovenskih vrtcih manj ugodno v primerjavi z nordijskimi državami (Kos Kecojević in drugi 2012).

Priporočena notranja igralna površina na otroka v Sloveniji ne bi smela biti manjša od 3m². Ustrezen pravilnik o normativih je realizacijo tega priporočila iz prve Bele knjige (MIZŠ 1995) že večkrat časovno oddaljal. Priporočena velikost igralne površine na otroka v vseh slovenskih vrtcih še ni dosežena (Kos Kecojević Živa in drugi, 2012). Finska in Norveška imata zagotovljeno različno igralno površino za otroke stare do 3 leta ter za otroke starejše od 3 let. Na Norveškem imajo mlajši otroci 5 m², starejši 4 m², na Finskem mlajši 7 m², starejši 3 m² (Starting strong III 2012).

Otroci v slovenskih vrtcih imajo premalo prostora, saj v vseh vrtcih ni dosežena niti najmanjša priporočena igralna površina na otroka. Ob morebitnem povečanju števila otrok v oddelku, pa bi se še dodatno znižala minimalna notranja površina na posameznega otroka (Kos Kecojević in drugi 2012).

Slovenija je relativno primerljiva z nordijskimi državami pri kazalcih: število otrok v oddelku ter razmerju otroci/odrasli v oddelku. Pri tem so slovenski vrtci z nordijskimi državami bolj primerljivi v drugem starostnem obdobju kot v prvem, kjer že zdaj opazamo manj ugodne strukturne kazalce kakovosti. Za ohranitev kakovosti predšolske vzgoje ne smemo nižati ravni predpisanih pogojev, ki so že sedaj na spodnji meji.

6 EMPIRIČNI DEL – PRIMERJALNA ANALIZA KAKOVOSTI JAVNEGA IN ZASEBNIH VRTCEV S KONCESIJO V OBČINI GROSUPLJE

V Občini Grosuplje delujejo poleg javnega vrtca, Vzgojno izobraževalnega zavoda Kekec Grosuplje (v nadaljevanju VVZ Kekec), še štirje zasebni vrtci s koncesijo. To so: Zasebni vrtec Kobacaj, Zasebni vrtec Sonček, Vrtec Jurček in Zasebni vrtec Biba. V te vrtce je bilo v šolskem letu 2015/2016 skupaj vključenih 983 otrok. Vseh otrok v starostnem obdobju od 1–5 let je bilo v občini po podatkih Statističnega urada RS v začetku leta 2015 1255

(Statistični urad RS 2016). Torej je v proučevane vrtce vključenih 78 % vseh otrok v tem starostnem obdobju.

V empiričnem delu naloge poskušamo odgovoriti na naslednja raziskovalna vprašanja, ki so bila oblikovana na podlagi teoretičnih izhodišč:

- 1) Ali obstajajo razlike glede strukturnih kazalcev kakovosti ter zadovoljstva strukturnih kazalcev kakovosti ter zadovoljstva staršev med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo v Občini Grosuplje?
- 2) Ali so te razlike pogojene s tem ali gre za javni ali zasebni vrtec s koncesijo?
- 3) Ali obstajajo razlike v kakovosti z vidika zadovoljstva staršev tudi med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo v Občini Grosuplje?
- 4) Ali prostorski pogoj, kot je velikost igralnice, vpliva na počutje otrok v vrtcu?

Na raziskovalna vprašanja smo skušali odgovoriti s pomočjo kvalitativnega in kvantitativnega raziskovanja, in sicer:

- s strukturiranimi intervjuji vodstvenega kadra javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje in
- anketne raziskave med starši otrok, vključenih v proučevane vrtce.

6.1 Izvedba raziskave

6.1.1 Intervjuji vodstvenega kadra

Intervjuje z vodstvenim kadrom javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo v grosupeljski občini smo izvedli v marcu 2016. Za vsak intervju smo se za čas in kraj poteka predhodno dogovorili po telefonu ali po elektronski pošti. Intervjuji so bili opravljeni na sedežu vrtcev. Potekali so različno dolgo, v povprečju pa so trajali 50 minut. Vodstvene delavke so se za intervju odločile prostovoljno, večina je bila vesela, da lahko sodeluje pri raziskavi. Skupaj smo izvedli tri intervjuje. Intervjuvanke so bile direktorica Zasebnega vrtca Kobacaj ga. Ksenija Štibernik, ravnateljica Zasebnega vrtca Sonček ga. Dita Horvatiček ter ravnateljica javnega vrtca VVZ Kekec Majda Fajdiga. Vodja Vrtca Jurček ga. Mohar Katarina in vodja Zasebnega vrtca Biba ga. Marn Darinka sta zaradi časovne stiske odgovorili na vprašanja v pisni obliki po elektronski pošti.

Uporabili smo strukturiran intervju z vnaprej določenimi vprašanji (glej prilogo A).

Z intervjuji smo želeli pridobiti strukturne kazalce o kakovosti posameznih vrtcev, ki se v vrtcu kažejo na področju:

- organizacije dela in življenja v vrtcu (struktura organizacije, okolje, struktura oddelka, število vzgojiteljic in pomočnic, fluktuacija delavcev, poslovni čas vrtca, prehrana v vrtcu, varnost) ter
- prostora in materialov (igralnica, zunanje površine, avdiovizualna sredstva, računalnik, dostopnost vrtca z javnimi in osebnimi prevoznimi sredstvi, mikroklima).

Skušali smo tudi ugotoviti, ali imajo vodstveni kadri proučevanih vrtcev konkretne predloge, ki bi ob ohranitvi sedanjega nivoja kakovosti zasebnih s koncesijo in javnih vrtcev morda olajšali ustanavljanje zasebnih vrtcev. Proučevali smo še, kakšni so njihovi morebitni predlogi oziroma pripombe na financiranje, zakonodajo in kakovost predšolske vzgoje.

S kvalitativno raziskavo smo poizkušali ugotoviti, ali kljub enakim normativom in zakonsko določenim standardom obstajajo razlike v strukturnih kazalcih kakovosti med proučevani vrtci.

Ob morebitnem velikem odstopanju od zaželenega in strokovno utemeljenega ter zakonsko določenega standarda, lahko ti objektivni pogoji realno vplivajo na kvaliteto dela v vrtcu, kar lahko zaznamo na drugih področjih ugotavljanja kakovosti (Marjanovič Umek 2002).

6.1.2 Anketa o zadovoljstvu staršev s kakovostjo vrtcev

Namen anketne raziskave je bil ugotoviti, ali obstajajo razlike v zadovoljstvu staršev otrok, ki so vključeni v javni vrtec in v zasebne vrtce s koncesijo ter tudi med posameznimi vrtci s koncesijo.

Podatke o oceni staršev o kakovosti javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo z vidika izbranih kazalcev kakovosti kot so: uvajanje otroka v vrtec, dejavnosti v vrtcu, notranja igralnica in zunanje površine ter sodelovanje med starši in vrtcem, smo zbrali s pomočjo vprašalnika za starše avtorjev Bucik in Marjanovič Umek (glej prilogo B), ki smo ga uporabili kot »pripomoček za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vrtcih« (Marjanovič Umek in drugi 2002).

Vprašanja iz anketnega vprašalnika posegajo na vsa področja kakovosti na strukturni ravni. Segajo pa tudi na področje posredne ravni kakovosti, predvsem na področje sodelovanja med

starši in vrtcem, ter se nanašajo na kazalce na procesni ravni, kot so: področje rutinskih dejavnosti in področje otroka v procesu izvajanja kurikuluma.

Vprašalnik je sestavljen iz vprašanj zaprtega in odprtega tipa ter ocenjevalnih lestvic. Anketne vprašalnike smo izročili direktoricam in ravnateljicam vrtcev. Te so jih razdelile po oddelkih, vzgojiteljice pa naprej staršem. Anketa je bila izvedena v marcu 2016. Vsi starši so imeli za izpolnjevanje vprašalnika na voljo en teden. Skupaj je bilo razdeljenih 220 anket. Vprašalnik je bil sestavljen iz šestih vsebinskih sklopov, in sicer o osnovnih podatkih, uvajanju otroka v vrtec, zaposlenih delavcih, prostoru, opremi in drugih materialih, dejavnostih v vrtcu ter sodelovanju med starši in vrtcem. Na koncu je bilo dodano še vprašanje glede mnenja višini mesečnega prispevka staršev glede na kakovost in ponudbo storitev.

K sodelovanju se je odzvalo 86 staršev otrok, vključenih v proučevane vrtce. Od tega je izpolnilo vprašalnik: 46 staršev, ki imajo vključenega otroka v javni vrtec VVZ Kekec (kar predstavlja 7% vseh staršev otrok, vključenih v VVZ Kekec), 7 iz Zasebnega vrtca Kobacaj (kar predstavlja 5% vseh staršev otrok, vključenih v Zasebni vrtec Kobacaj), 13 iz Vrtca Jurček (kar predstavlja 20% vseh staršev otrok, vključenih v Vrtec Jurček), 8 iz Zasebnega vrtca Sonček (kar predstavlja 31% vseh staršev otrok, vključenih v Zasebni vrtec Sonček) in 9 iz Zasebnega vrtca Biba (kar predstavlja 64% vseh staršev otrok, vključenih v Zasebni vrtec Biba).

Večinoma so anketo, in to kar v 90 %, izpolnile matere. Očetje pa so izpolnili le 10 % anket. Izmed vseh anketiranih ima 55% visokošolsko izobrazbo, 24 % srednješolsko izobrazbo, 8 % višješolsko izobrazbo, 8 % poklicno izobrazbo ter 5 % znanstveni magistririj, doktorat.

Skoraj 73 % staršev je starih od 31 do 40 let, sledi 18 % staršev starih od 26 do 30 let, 5 % je starejših od 41 let ter 4 % mlajših od 25 let. V povprečju je izpolnjevalec ankete mati z visokošolsko izobrazbo, stara od 31 do 40 let.

Podatki glede na zajeti vzorec niso reprezentativni za proučevane vrtce, so le eksplorativne narave in predstavljajo nek uvid v primerjavo kakovosti med izbranimi vrtci.

Podatke smo nato obdelali s pomočjo statističnega programa SPSS (ang. Statistical Package for the Social Sciences). Za analizo podatkov smo uporabili univariatno statistično analizo, in sicer frekvenčne porazdelitve za pregled vrednosti spremenljivke in njihovih frekvenc ter odstotke. Slednje smo tudi grafično prikazali.

S Kullbackovim 21– preizkusom smo skušali ugotoviti, ali je spremenljivka strukturnega kazalca kakovosti (t.j. velikost igralnice) statistično značilno povezana s procesnim kazalcem kakovosti (t.j. počutje otroka v vrtcu). Ta test smo izbrali iz razloga nizkih frekvenc, s katerim se izognemo težavam z nizkimi teoretičnimi celičnimi frekvencami pri hi–kvadrat preizkusu in ga lahko uporabimo, četudi so teoretične frekvence manjše od 5 (Sagadin 2003), kar je bilo v našem primeru tudi storjeno.

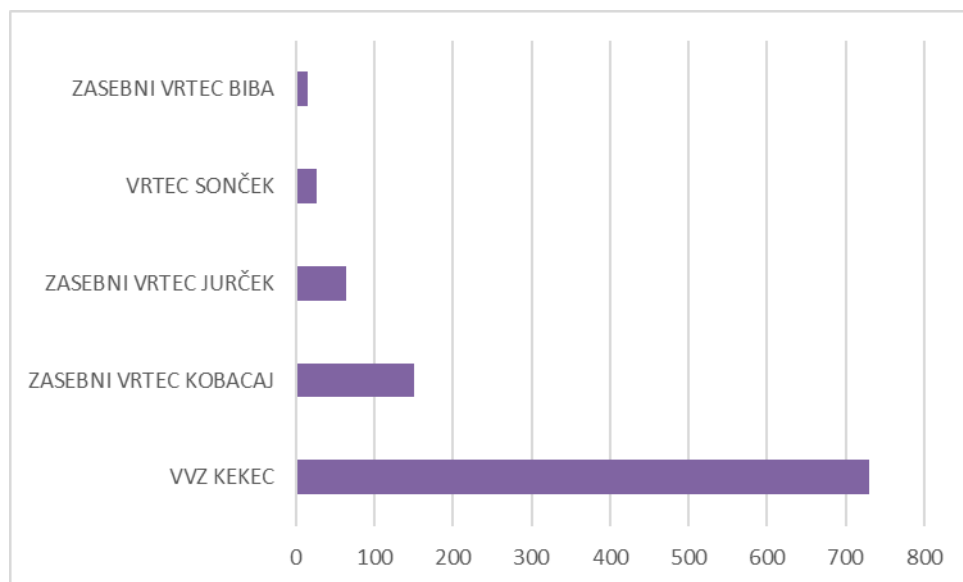
7 KLJUČNE UGOTOVITVE

7.1 Analiza podatkov intervjujev vodstvenega kadra o strukturnih kazalcih kakovosti vrtcev

7.1.1 Struktura vrtcev

Z intervjuji smo najprej želeli izvedeti več o strukturi posameznih vrtcev, zato smo vodstvene delavke vprašali, koliko enot, oddelkov in število otrok ima posamezen vrtec.

Graf 7.1: Skupno število vključenih otrok po posameznih vrtcih

Ugotovili smo, da je največji vrtec glede na število enot, oddelkov in skupnem številu vključenih otrok VVZ Kekec. Tega obiskuje v tem šolskem letu 2015/2016 730 otrok.

Drugi največji je Zasebni vrtec Kobacaj, ki ga obiskuje 150 otrok.

Sledita Vrtec Jurček s 63 otroki in Zasebni vrtec Sonček, ki ga obiskuje 26 otrok.

Najmanj otrok, le 14, pa obiskuje Zasebni vrtec Biba, ki je tudi najmanjši glede na število oddelkov.

7.1.2 Okolje

Zanimalo nas je tudi, ali so vrtci del urbanega ali vaškega okolja. Iz analize odgovorov smo ugotovili, da so skoraj vsi vrtci del urbanega okolja, z izjemo Vrtca Jurček ter treh enot VVZ Kekec. Slednji ima enote v okoliških vaseh: na Kopanju, Št. Juriju in Žalni.

7.1.3 Struktura oddelka

V Zasebnem vrtcu Biba deluje le en homogen oddelok otrok, njihova starost je od 1 do 2 leti. V Zasebnem vrtcu Sonček delujeta dva oddelka prve starostne skupine, in sicer heterogen oddelok v starosti od 1 do 3 let ter homogen v starosti 1 do 2 let.

V Vrtcu Jurček imajo le starostno homogene oddelke, in sicer en oddelok prve starostne skupine ter dva oddelka druge starostne skupine.

V Zasebnem vrtcu Kobacaj imajo starostno homogene in heterogene skupine prvega in drugega starostnega obdobja.

V VVZ Kekec pa poleg starostno homogenih in heterogenih skupin deluje še en kombiniran oddelok na Kopanju. Najbolj pestra sestava oddelkov je torej v VVZ Kekec, kar je posledica velikega števila vključenih otrok.

Otroci s posebnimi potrebami¹⁴ so integrirani v redne oddelke v Vrtcu Jurček in v VVZ Kekec, v Zasebnem vrtcu Kobacaj pa je en otrok v postopku vključitve. V Zasebnem vrtcu Sonček in Zasebnem vrtcu Biba pa v šolskem letu 2015/2016 ni vključenega nobenega otroka s posebnimi potrebami.

¹⁴ So otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, otroci z govorno–jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, otroci z motnjami vedenja in osebnosti (Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, 2. čl.).

7.1.4. Kadrovska struktura vrtca

Povprečno število otrok na strokovnega delavca¹⁵ je enako v VVZ Kekec (8,8) ter v dveh zasebnih vrtcih s koncesijo: v Zasebnem vrtcu Kobacaj (8,8) ter Vrtcu Jurček (8,8). Najboljše povprečno število otrok na strokovnega delavca imata zasebna vrtca s koncesijo: Zasebni vrtec Sonček (6,5) ter Zasebni vrtec Biba (5,6). Ta ima tudi najboljše razmerje povprečnega števila otrok na strokovnega delavca (glej tabelo št. 7.3).

Tabela 7.3: Povprečno število otrok na strokovnega delavca

Povprečno število otrok na strokovnega delavca	
VVZ Kekec	8,8
Zasebni vrtec Kobacaj	8,8
Vrtec Jurček	8,8
Zasebni vrtec Sonček	6,5
Zasebni vrtec Biba	5,6

Po podatkih Statističnega urada RS je razmerje povprečno število otrok na strokovnega delavca v šolskem letu 2014/2015 znašalo 8,1 otrok na strokovnega delavca (Statistični urad RS 2014). Povprečno število otrok na strokovnega delavca je bilo v 1. starostnem obdobju 5,8, v 2. starostnem obdobju pa je bilo povprečno razmerje število otrok na strokovnega delavca 9,1 (Statistični urad RS 2016).

Na intervjuju smo spraševali le o skupnem številu zaposlenih vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic, zato za VVZ Kekec, Zasebni vrtec Kobacaj ter Zasebni vrtec Jurček ne moremo podati razmerja števila otrok na strokovnega delavca le za oddelke 1. starostnega obdobja, saj imajo tudi oddelke 2. starostnega obdobja. Medtem ko imata Zasebni vrtec Biba in Zasebni vrtec Sonček le oddelke 1. starostnega obdobja.

VVZ Kekec, Zasebni vrtec Kobacaj ter Vrtec Jurček imajo torej relativno neugodno razmerje med povprečnim številom otrok in odraslih v oddelku, ker presega povprečno število otrok na strokovnega delavca na državni ravni. Zasebni vrtec Biba ima tako najboljše razmerje glede števila otrok na strokovnega delavca v Občini Grosuplje kot tudi v celotni Sloveniji. To

¹⁵ Povprečno število otrok na strokovnega delavca dobimo tako, da število otrok delimo s številom vseh vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic (Marjanovič Umek in drugi 2002).

razmerje je lahko dejavnik, ki vpliva na izvajanje dejavnosti, kot so npr. spanje in pomoč odraslih pri prehranjevanju otrok, ki še ne znajo sami jesti.

Kjer je razmerje glede števila otrok na strokovnega delavca manjše, je več individualnega dela, vzgojiteljica pa se lažje odziva na otrokove socialne zahteve. Manjša skupina in manjše število otrok nudi boljše pogoje za implementacijo razvojno ustrezne prakse (Batistič Zorec 2003).

V VVZ Kekec, Zasebnem vrtcu Kobacaj, Zasebnem vrtcu Jurček in Zasebnem vrtcu Sonček so poleg strokovnih delavcev zaposleni še drugi delavci, kot so delavci v upravi in tehnično osebje. Pri Zasebnem vrtcu Biba pa gre za isto osebo, vzgojiteljica je namreč tudi delavka v upravi vrtca. Največ svetovalnih delavcev je v VVZ Kekec, kjer so zaposleni še svetovalna delavka, specialna pedagoginja ter logopedinja. V Vrtcu Jurček imajo zaposlenega enega svetovalnega delavca. V Zasebnem vrtcu Kobacaj pa imajo pedagoško vodjo po pogodbi in specialnega pedagoga po potrebi. V Zasebnem vrtcu Biba je zaposlena še zunanja svetovalna sodelavka za krajši delovni čas, v Zasebnem vrtcu Sonček pa nimajo zaposlenega nobenega svetovalnega delavca. V kolikor potrebujejo strokovno pomoč, se obrnejo na ustanove vrtca in šol.

Največ svetovalnih delavcev je torej zaposlenih v VVZ Kekec, kjer je tudi največje število otrok. Se pa slednji lahko pohvali s tem, da je eden izmed redkih javnih vrtcev, kjer imajo zaposleno logopedinjo, ki nudi strokovno pomoč in izobraževanja strokovnim sodelavcem in staršem. Logopedinja tako na organiziranih predavanjih v okviru vrtca predava o govorno–jezikovnih motnjah, poleg tega pa nudi tudi individualne logopedске obravnave.

Glede na povprečno število otrok na strokovnega delavca so VVZ Kekec, Zasebni vrtec Kobacaj in Vrtec Jurček enako kakovostni. Med koncesijskimi vrtci pa ima najboljši kazalec kakovosti Zasebni vrtec Biba.

7.1.5 Odsotnost od dela in fluktuacija

V vseh proučevanih vrtcih skrbijo za stalnost vzgojiteljic, kar pomeni, da je v oddelku ista vzgojiteljica kot prejšnje leto. Izjema je Vrtec Jurček, kjer vzgojiteljica v oddelku ni ista kot prejšnje šolsko leto (Mohar 2016).

Strokovni delavci po posameznih vrtcih v šolskem letu 2014/2015 niso bili veliko odsotni, odsotnosti pa ni bilo v Zasebnem vrtcu Biba.

V VVZ Kekec rešujejo krajše izostanke vzgojiteljic z notranjimi prerazporeditvami, v Vrtcu Jurček in Zasebnem vrtcu Kobacaj imajo rezervno vzgojiteljico. Zasebni Vrtec Sonček nima rezervne vzgojiteljice, jih pa nadomeščajo s študentkami in razpisi Zavoda za zaposlovanje (Horvatiček 2016). Zasebni vrtec Kobacaj v primeru krajših odsotnosti strokovnih delavk nadomeščajo s študentskim delom ter tako kot Zasebni vrtec Sonček z razpisom Zavoda za poslovanje (Štibernik 2016).

Ob dolgotrajni odsotnosti vzgojiteljic, kot so porodniške, zaposlijo nadomestnega delavca v VVZ Kekec, Zasebnem vrtcu Sonček in Vrtcu Jurček. Pri Zasebnem vrtcu Kobacaj in Zasebnem vrtcu Biba pa daljše odsotnosti vzgojiteljic do sedaj še niso imeli (Štibernik 2016; Marn 2016).

Glede na fluktuacijo vrtci izkazujejo enak kazalec kakovosti. Glede na odsotnost strokovnih delavk ima najboljši kazalec kakovosti Zasebni vrtec Biba. Z izjemo Vrtca Jurček pa so vrtci med seboj enako kakovostni po kazalcu stalnosti vzgojiteljice v oddelku.

Stalnost vzgojiteljice je pomemben dejavnik kakovosti, posebno pri mlajših otrocih (Marjanovič Umek 1995).

7.1.6 Vrsta programov glede na čas trajanja in organizacijo ter poslovni čas

Vsi vrtci izvajajo dnevni program, ki praviloma traja od 6 do 9 ur.

Poslovni čas vrtca je v štirih enotah VVZ Kekec od 5.30 do 16.30 (Kekec, Zvonček, Kosobrin in Trobentica), v preostalih petih enotah (Tinkara, Pastirček, Mojca, Rožle in Pika) pa od 6. do 17. ure. V Zasebnem vrtcu Kobacaj in Zasebnem vrtcu Sonček imajo enak poslovni čas, in sicer od 6.30 do 16.30. Zasebni vrtec Biba je odprt od 6.30 do 16. ure. V Vrtcu Jurček pa poslovni čas traja od 6.15 do ure zapiranja ob 16.30. Noben zasebni vrtec s koncesijo ni odprt dlje kot do 16.30. Razlikujejo pa se v času odpiranja, ki je določen glede na potrebe v enoti in se lahko prilagaja glede na potrebe staršev.

VVZ Kekec ima najdaljši poslovni čas (11 ur dnevno), kar je daljše od zasebnih vrtcev s koncesijo. Poleg tega je VVZ Kekec tudi edini od proučevanih vrtcev, ki ima kar 5 od 9 enot odprtih do 17. ure.

Od zasebnih vrtcev s koncesijo ima najkrajši poslovni čas Zasebni vrtec Biba, in to 9,5 ure na dan, najdaljši pa ima Vrtec Jurček, kar 15 minut več kot preostala dva, torej 10 ur in 15 minut.

Glede na poslovni čas ima VVZ Kekec boljši kazalec kakovosti kot zasebni vrtci s koncesijo.

7.1.7 Organizacija časa bivanja otrok v vrtcu

Neposredno vzgojno delo v vseh vrtcih in vseh oddelkih vrtca poteka skladno s postavljenimi zakonskimi normativi, in sicer poteka neposredno vzgojno delo v oddelku 7 ur. Pomočnica vzgojiteljice je prisotna 7 ur in pol, medtem ko je sočasna prisotnost v prvi starostni skupini 6 ur, v drugi starostni skupini 4 ure, v kombiniranem oddelku pa 5 ur. Pri tem kazalcu kakovosti ni nobenih razlik med vrtci, saj je zakonsko določeno, da je v primeru kršitve normativov predvidena kazen (ZVrt–UPB2 2005, 65.čl.).

Oddelki v vrtcih so zjutraj združeni do 7. ure v VVZ Kekec, Vrtcu Jurček, Zasebnem vrtcu Kobacaj, v Zasebnem vrtcu Sonček pa so otroci v oddelku združeni do 7.30. V Zasebnem vrtcu Biba pa združevanje otrok v več oddelkov ni, saj gre za vrtec z enim oddelkom otrok.

Popoldansko združevanje skupin pa poteka ob 15. uri, oziroma ob 15.15 v Sončku.

Vsi vrtci izkazujejo enako kakovosten strukturni kazalec organizacije časa in dela v vrtcu.

7.1.8 Prehrana v vrtcih

Vsi proučevani vrtci imajo enako število obrokov (zajtrk, dopoldanska malica, kosilo, popoldanska malica) in možnost dietne prehrane, kar je tudi zakonsko določeno (MZ 2005).

Največje število različnih jedilnikov je v javnem vrtcu, kjer imajo poleg osnovnega jedilnika še 46 dietnih jedilnikov (Fajdiga 2016), sledi Zasebni vrtec Kobacaj s 7 različnimi jedilniki (6 dietnih) (Štibernik 2016), Vrtec Jurček s 4, Zasebni vrtec Sonček s 3, kjer imajo možnost

vegetarijanskega obroka, s septembrom 2016 pa jim bo ponujena tudi možnost veganskega obroka (Horvatiček 2016). V Zasebnem vrtcu Biba pa imajo le en jedilnik (Marn 2016).

Z izjemo otrok v Zasebnem vrtcu Biba, imajo otroci čez dan na razpolago napitke (voda in ne sladkan čaj), ki si jih vzamejo po želji. Vodja Zasebnega vrtca Biba navaja razlog, da so otroci še premajhni (Marn 2016).

Otroci imajo na razpolago tudi kruh ali sadje, ki si ga vzamejo med obroki le v Vrtcu Jurček. Mnenje intervjuvank vodstvenega kadra drugih vrtcev je, da je že tako dovolj obrokov ter da ni potrebe po tem, saj je posamezen obrok na dnevnem urniku predviden približno na vsaki dve uri.

Iz odgovorov intervjuvank je razvidno, da v vseh proučevanih vrtcih dobro skrbijo za uravnoteženo prehrano otrok. S tem vrtci pripomorejo k skladni rasti in razvoju kot tudi dobri psihofizični kondiciji otrok.

7.1.9 Igralnica

Z intervjuji vodstvenega kadra proučevanih vrtcev smo želeli pridobiti tudi strukturne kazalce na področju prostora in materialov in s tem pridobiti vpogled v prostorske pogoje dela (velikost igralnice, oprema igralnice, mikroklima, neto tlorisna površina na otroka, velikost zunanjih površin in njihova opremljenost, avdiovizualna sredstva vrtcev, dostopnost vrtcev z javnim in osebnim prevoznim sredstvom).

V VVZ Kekec so igralnice velike od 30 m² do 56 m², kjer je največji razpon v velikosti igralnic. Predvidevamo, da izhaja to iz starosti stavb, v katerih ima vrtec svoje enote. V Zasebnem vrtcu Kobacaj je velikost igralnic od 40 m² do 45 m², v Vrtcu Jurček od 40 m² do 68 m², v Zasebnem vrtcu Sonček od 57 m² do 59 m². V Zasebnem vrtcu Biba pa je velikost igralnice 52 m². Po velikosti ima največji igralnici Zasebni vrtec Sonček.

Podatki o neto igralnih površinah na otroka kažejo na slabše prostorske pogoje VVZ Kekec, kjer je 63 % igralnic pod 3 m² neto igralne površine na otroka (glej tabelo 7.4).

Tabela 7.4: Velikost neto igralne površine na otroka v VVZ Kekec

Velikost neto igralne površine (na m ² /otroka)	Število igralnic
pod 2 m ²	10
2 m ²	14
3 m ²	13
3,6 m ²	1

Javni vrtec ima odločbo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, da lahko deluje tudi na manjših neto igralnih površinah na otroka, kot je zakonsko določeno (Fajdiga 2016).

Po Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Uradni list RS, št. 47/10, 10. člen), je določeno, da neto igralna površina na otroka ne sme biti manjša od 3 m² na otroka za otroke do drugega leta starosti, 2,6 m² na otroka za otroke od drugega do tretjega leta starosti in 1,75 m² na otroka za otroke od tretjega leta starosti do vstopa v šolo.

Ravno tako ima Zasebni vrtec Kobacaj izdano potrebno soglasje, tako da zagotavljajo normative, ki so določeni v prej omenjenem pravilniku.

Zasebni vrtec Sonček s 3 m² na otroka in Zasebni vrtec Biba s 3,2 m² na otroka ravnotako ustrezata zakonsko določenim normativom. Vrtec Jurček pa ima 2,7 m² neto igralne površine na otroka.

VVZ Kekec ima le polovica igralnic svojo lastno umivalnico, v zasebnih vrtcih s koncesijo pa imajo vse igralnice lastno umivalnico.

V javnem vrtcu VVZ Kekec se skoraj polovica igralnic nadaljuje v pokrito teraso, v Vrtcu Jurček je ena taka igralnica, v preostalih zasebnih vrtcih pa se nobena igralnica ne nadaljuje v pokrito teraso.

Zasebni vrtec Kobacaj ter VVZ Kekec (v enoti Pastirček) imata skupni notranji prostor, ki je namenjen športnim in kulturnim dejavnostim. V preostalih enotah VVZ Kekec in Zasebnem vrtcu Sonček pa predstavljajo skupni notranji prostor hodnik in garderobe, ki jih strokovne delavke sproti oblikujejo z različnimi oblazinjenimi in drugimi telovadnimi rekviziti. V tem skupnem prostoru se izvaja tudi kulturni program. V Vrtcu Jurček pa štejejo kot skupni prostor igralnico, ki jo po potrebi uredijo v skupni prostor. Velikosti skupnih prostorov so različne od 56 m² v Zasebnem vrtcu Sonček ter do 130 m² v VVZ Kekec.

Glede na velikost igralnic, neto igralne površine na otroka ter število lastnih umivalnic ima VVZ Kekec slabše strukturne kazalce kakovosti kot zasebni vrtci s koncesijo. Kar zadeva nadaljevanje igralnic v pokrito teraso ter velikosti skupnega notranjega prostora pa ima javni vrtec VVZ Kekec v primerjavi z zasebnimi s koncesijo boljše kazalce kakovosti.

7.1.10 Velikost zunanjih površin

Na podlagi podatkov, ki smo jih pridobili s pomočjo intervjujev vodstvenih delavk, smo primerjali tudi velikosti zunanjih površin na otroka ter opremljenost zunanjih površin.

Tabela 7.5: Velikost zunanjih površin v m²

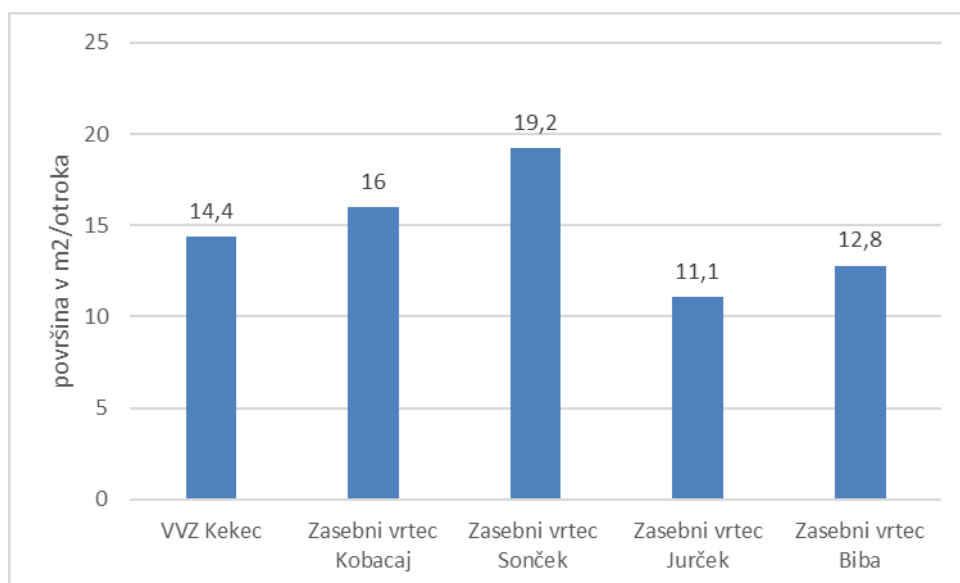
Skupna velikost zunanjih površin v m ²	
VVZ Kekec	10.547
Zasebni vrtec Kobacaj	2.400
Vrtec Jurček	700
Zasebni vrtec Sonček	500
Zasebni vrtec Biba	180

Največjo skupno velikost zunanjih površin ima javni vrtec VVZ Kekec, in sicer kar 10.547 m². Primerjava velikosti zunanjih površin v m² na otroka pa pokaže, da površina zunanjih površin na otroka VVZ Kekec, ki znaša 14,4 m²/otroka, ni največja. Zasebni vrtec Sonček in Zasebni vrtec Kobacaj imata večjo površino zunanjih površin v m² na otroka kot javni vrtec.

Velikost zunanjih površin na otroka se med koncesijskimi vrtci razlikuje. Najbolj ustrezno velikost zunanje površine na otroka ima Zasebni vrtec Sonček, in sicer 19,2 m² na otroka in Zasebni vrtec Kobacaj 16 m² na otroka, sledita jima Zasebni vrtec Biba z 12,8 m² na otroka ter Vrtec Jurček z 11,1 m² na otroka.

VVZ Kekec kot tudi vsi zasebni s koncesijo imajo v neposredni bližini vrtca zelene površine, ki jih je možno uporabljati za igro in do njih vodi varna pot.

Graf 7.2: Velikost zunanjih površin v m² na otroka

Opremljenost zunanjih površin (glej tabelo 7.6) javnega in zasebnih vrtcev je med seboj primerljiva, odstopanja so le v opremljenosti z vodo (Zasebni vrtec Sonček, Vrtec Jurček, Zasebni vrtec Biba), umetno senco (Vrtec Jurček) ter v opremljenosti igrišč z različnimi površinami (Zasebni vrtec Sonček, Vrtec Jurček, Zasebni vrtec Biba). Po opremljenosti zunanjih površin imata najbolj podobne pogoje VVZ Kekec ter Zasebni vrtec Kobacaj. Oba vrtca imata tudi večje število otrok v primerjavi z drugimi vrteci.

Tabela 7.6: Opremljenost zunanjih površin

Opremljenost zunanjih površin	VVZ Kekec	Zasebni vrtec Kobacaj	Vrtec Jurček	Zasebni vrtec Sonček	Zasebni vrtec Biba
igrala	da	da	da	da	da
statične hišice	da	da	da	da	da
peskovnik	da	da	da	da	da
voda	da	da	ne	ne	ne
naravna senca	da	da	da	da	da
umetna senca	da	da	da	ne	da
različne igralne površine	asfalt, trava, pesek	asfalt, trava, pesek	trava, pesek	asfalt, trava	asfalt, trava

Zunanje površine vseh proučevanih vrtcev so ograjene in niso dostopne v času, ko je vrtec zaprt. Izjema je le VVZ Kekec, ki ima zunanje igrišče odprto med delovnim tednom do 17. ure, poleti pa do 20. ure, to je do ure, ko je v vrtcu še prisotna snažilka (Fajdiga 2016).

Glede na velikost in opremljenost zunanjih površin imata VVZ Kekec in Zasebni vrtec Kobacaj enaka strukturna kazalca kakovosti. Med zasebnimi vrtci s koncesijo pa obstajajo razlike, tako v opremljenosti, kot tudi velikosti zunanjih površin. Najboljše kazalce glede na opremljenost ima Zasebni vrtec Kobacaj, najslabše pa Vrtec Jurček. Kar zadeva velikost zunanjih površin pa ima najboljši kazalec kakovosti Zasebni vrtec Sonček.

7.1.11 Avdiovizualna sredstva

Vsi vrtci imajo skupna avdiovizualna sredstva (televizor, CD predvajalnik, računalnik). Računalniki se nahajajo v pedagoških sobah in pisarnah ter so namenjeni odraslim. Televizorji in cd predvajalniki pa so namenjeni otrokom.

Tako javni kot zasebni vrtci s koncesijo so dobro opremljeni z avdiovizualnimi sredstvi in v tem pogledu enako kakovostni.

7.1.12 Dostopnost vrtca z javnimi in osebnimi prevoznimi sredstvi

Tako javni kot zasebni vrtci s koncesijo imajo v bližini avtobusno postajo, možnost parkiranja pred vrtcem, parkirišče za zaposlene ter parkirišče za starše.

Glede dostopnosti vrtcev z javnimi in osebnimi prevoznimi sredstvi so vsi proučevani vrtci enako kakovostni.

7.1.13 Mikroklima

Srednje dnevne temperature v igralnicah pozimi so pri vseh vrtcih v 1. starostni skupini 23 °C oziroma 24 °C, v 2. starostni skupini pa 21 °C oziroma 22 °C, kot je tudi določeno v zakonodaji. Poleti pa so temperature v igralnicah malce višje, in sicer se gibljejo nekje do 26

°C, v javnem vrtcu dosežejo tudi kdaj do 28 °C, kar presega normative, ki navajajo, da morajo biti 20 °C v prostorih za otroke ter 23 °C v prostorih za nego otrok do 3 let.

Mikroklimatski pogoji so v igralnicah in drugih prostorih, kjer se zadržujejo otroci, skladni z zakonodajnimi standardi. To pa pomeni, da imajo urejeno ogrevanje in hlajenje zraka, prezračevanje, zasenčevanje prostorov ter osvetlitev. Izjema je Zasebni vrtec Biba, ki nima urejenega hlajenja zraka in kot tak kaže slabše strukturne kazalce kakovosti v primerjavi z ostalimi vrtci.

7.1.14 Zadovoljstvo in predlogi za izboljšanje kakovosti predšolske vzgoje

Vodstvene delavke zasebnih vrtcev s koncesijo v večini menijo, da pot za ustanovitev vrtca ni preveč težavna, celo primerna zaradi zagotovitve ustreznega nivoja kakovosti predšolske vzgoje ter zaradi morebitnih zlorab (Štibernik 2016; Marn 2016; Horvatiček 2016). Direktorica Zasebnega vrtca Kobacaj je izpostavila, da bi postopek vpisa v razvid izvajalcev javno–veljavnih programov vzgoje in izobraževanja lahko potekal hitreje (Štibernik 2016).

Izjema je vodja Vrtca Jurček, ki meni, da ustanavljanje zasebnih vrtcev ni enostavno in da zahteva veliko birokratskih ureditev, pa tudi prostorske, kadrovske ter finančne pogoje. Meni, da kakovost v vrtcu ni odvisna od le–teh, ampak od programa in oseb, ki izvajajo predšolsko dejavnost in sodelujejo v življenju vrtca (Mohar 2016).

Vodje zasebnih vrtcev glede financiranja iz proračuna občine nimajo pripomb. Zdi se jim, da je financiranje dobro urejeno. Občina Grosuplje je tudi edina občina v Sloveniji, ki postavi višjo ceno koncesijskemu vrtcu in jih tako 100 % financira. Občina celo v celoti refundira najemnino določenim zasebnikom s koncesijo (Zasebni vrtec Sonček, dve enoti Zasebnega vrtca Kobacaj, Vrtec Jurček, Zasebni vrtec Biba). Stroški investicij, gradenj in opreme pa so stroški zasebnikov. Z občino imajo sklenjene pogodbe o izvajanju predšolske vzgoje za obdobje 5 do 10 let. Sodelovanje z občino ocenjujejo kot kvalitetno (Horvatiček 2016; Štibernik 2016).

Direktorica Zasebnega vrtca Kobacaj je mnenja, da njihov vrtec ponuja več, npr. vrtec v naravi, noč v vrtcu, izlete v Ljubljano, Kekčevo deželo, delavnice, predstave ipd. Delavnice in predstave so za otroke in starše brezplačne (Štibernik 2016).

Vodja Zasebnega vrtca Biba meni, da se vsak zasebnik maksimalno potrudi zagotavljati kakovostno predšolsko vzgojo, med drugim z dobrimi prostorskimi pogoji kot tudi s strokovnim kadrom (Marn 2016).

Ravnateljica Zasebnega vrtca Sonček je mnenja, da je kurikulum zelo dobra osnova za zagotavljanje kakovosti v vrtcu, pomembno pa je tudi poznavanje ostalih pedagogik (Montessori, Waldorfska) in nato vpeljevanje dobrih praks v delo vrtca. Tako bi se lahko obstoječi program še izboljšal. Meni, da se mora vzgojiteljica stalno izobraževati, vedno iskati možnosti za izboljšave ter mora biti odprta za nova znanja. S tem se lahko kvaliteta dela ohranja in celo izboljšuje (Horvatiček 2016).

Ravnateljica javnega vrtca meni, da so slovenski vrtci v primerjavi z evropskimi visoko kvalitetni. Glede prostorskih pogojev pa meni, da če bi javni vrtec imel večje igralnice, bi lahko dosegal še višjo kvaliteto. Vsekakor pa izkoristijo zunanje površine, ki jih imajo zelo veliko (Fajdiga 2016).

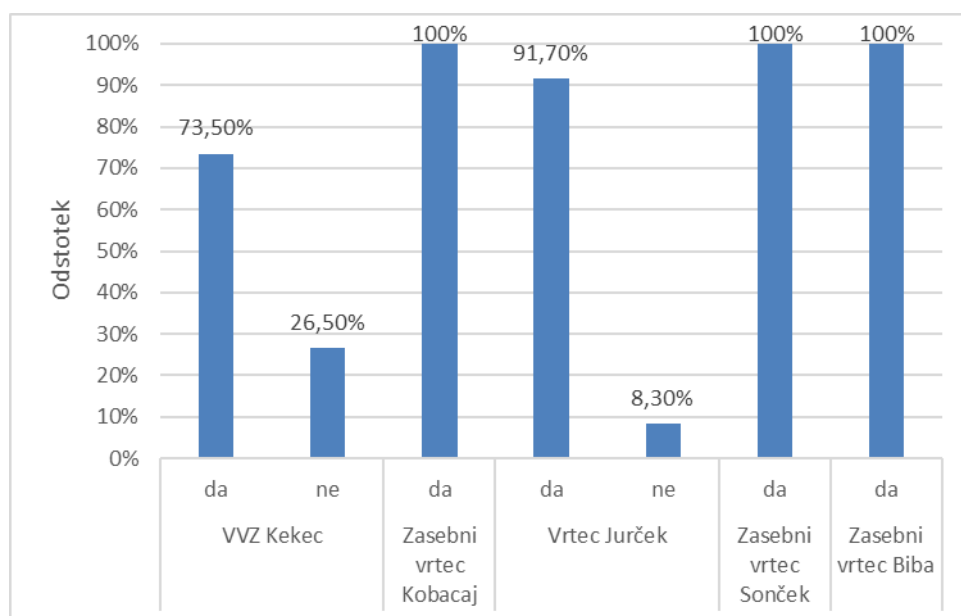
7.2 Analiza podatkov anketne raziskave o zadovoljstvu staršev s kvaliteto vrtcev

7.2.1 Število otrok v oddelku

Starše smo vprašali, ali se jim zdi število otrok v oddelku primerno. Možni odgovori so bili »da« ali »ne«.

Iz grafa 7.3 razberemo, da so anketirani starši bolj zadovoljni s številom otrok v oddelku v zasebnih vrtcih, kot v javnem vrtcu. Rezultat manjšega zadovoljstva s številom otrok v oddelku, vključenih v javni vrtec, lahko povežemo s prostorskimi pogoji v VVZ Kekec, ki ima kar nekaj igralnic pod predvidenim slovenskim normativom (t.j. 3 m²).

Graf 7.3: Delež staršev, ki menijo, da je število otrok v oddelku ustrezno

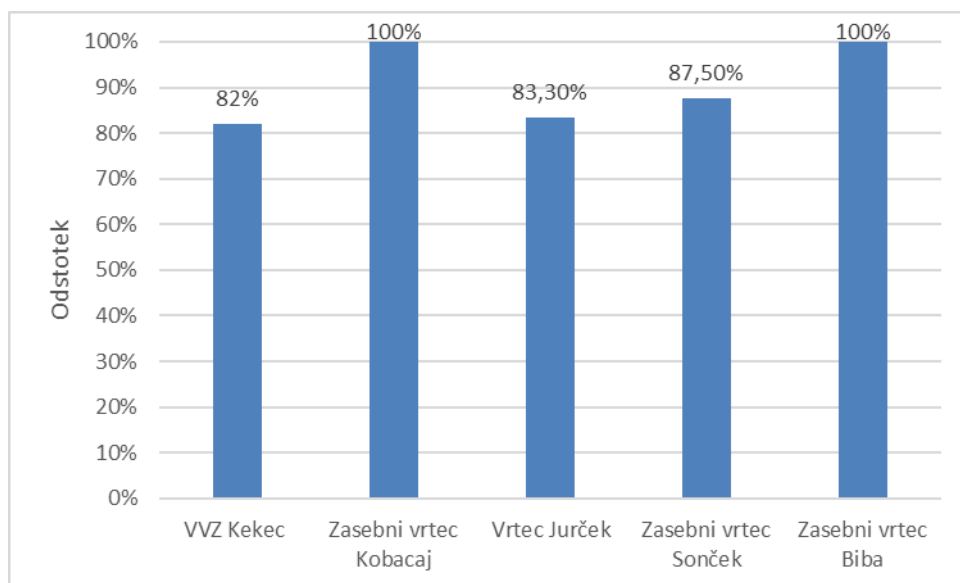
V nasprotju z VVZ Kekec so skoraj vsi anketirani starši v zasebnih vrtcih s koncesijo zadovoljni s številom otrok v oddelku. Le v Vrtcu Jurček je 8,3 % staršev mnenja, da število otrok v oddelku ni ustrezno. To je najverjetneje odraz manjše neto igralne površine na otroka, ki v Vrtcu Jurček znaša 2,7 m² na otroka. Glede na podatek o neto igralni površini na otroka, kjer Zasebni vrtec Kobacaj izkazuje slabše prostorske pogoje, so rezultati ankete pokazali, da vsi anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj kljub temu zadovoljni s številom otrok v oddelku.

7.2.2 Število vzgojiteljic glede na število otrok v oddelku

Nadalje smo starše vprašali, ali se jim zdi število vzgojiteljic v oddelku, v katerem je njihov otrok, ustrezno glede na število vseh otrok v oddelku. Možna odgovora sta bila »da« in »ne«.

Iz grafa 7.4 je razvidno, da je večina anketiranih staršev zadovoljna s številom vzgojiteljic v oddelku.

Graf 7.4: Delež staršev, zadovoljnih s številom vzgojiteljic v oddelku

Primerjava med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo je pokazala razlike v mnenju anketiranih staršev, in sicer so vsi anketirani starši zadovoljni s številom vzgojiteljic v oddelku v Zasebnem vrtcu Biba in Zasebnem vrtcu Kobacaj (100 %). Nekoliko manj so zadovoljni starši v Zasebnem vrtcu Sonček (87,5 %) in v Vrtcu Jurček (83 %). V VVZ Kekec je 82 % anketiranih staršev izrazilo zadovoljstvo s številom vzgojiteljic v oddelku.

Ugotovljeno zadovoljstvo nakazuje povezavo s strukturnim kazalcem kakovosti, t.i. razmerja med številom otrok na vzgojiteljico, ki smo ga pridobili z intervjuji vodstvenega kadra. Opazili smo, da tam, kjer je razmerje število otrok na vzgojiteljico večje (8,8 otroka/vzgojiteljico), so tudi starši manj zadovoljni, kar opazimo pri zadovoljstvu staršev VVZ Kekec in Vrtcu Jurček. Le pri Zasebnem vrtcu Kobacaj, ki ima enako razmerje, pa starši niso izrazili nezadovoljstva.

7.2.3 Struktura oddelka

Zanimalo nas je tudi, katera struktura oddelka (homogena oziroma heterogena skupina) se zdi anketiranim staršem bolj primerna za njihovega otroka ter njihovi razlogi za to.

Iz tabele 7.7. je razvidno, da se 69 % anketiranih staršev VVZ Kekec (kjer imajo tako homogene, heterogene kot kombinirane oddelke) zdi, da je za njihovega otroka bolj ustrezen starostno homogen oddelok. Razlogov za takšno odločitev je več. Prevladujejo pa sledeči:

dejavnosti in program so prilagojeni eni starostni skupini, enaka razvojna stopnja otrok, enaki interesi in zanimanja ter posvetitev vzgojiteljice razvojnim značilnostim enega oddelka.

Tabela 7.7: Ustreznost oddelka

		Frekvenca	Veljavni odstotek
VVZ Kekec	1 bolj ustrezen oddelek z otroki podobne starosti	31	68,89
	2 bolj ustrezen oddelek z otroki različne starosti	14	31,11
	Skupaj	45	100
Zasebni vrtec Kobacaj	1 bolj ustrezen oddelek z otroki podobne starosti	4	66,67
	2 bolj ustrezen oddelek z otroki različne starosti	2	33,33
	Skupaj	6	100
Vrtec Jurček	1 bolj ustrezen oddelek z otroki podobne starosti	5	55,56
	2 bolj ustrezen oddelek z otroki različne starosti	4	44,44
	Skupaj	9	100
Zasebni vrtec Sonček	1 bolj ustrezen oddelek z otroki podobne starosti	5	62,5
	2 bolj ustrezen oddelek z otroki različne starosti	3	37,5
	Skupaj	8	100
Zasebni vrtec Biba	1 bolj ustrezen oddelek z otroki podobne starosti	1	14,28
	2 bolj ustrezen oddelek z otroki različne starosti	6	85,71
	Skupaj	7	100,0

Več kot polovica anketiranih staršev v zasebnih vrtcih s koncesijo (izjema Zasebni vrtec Biba), je bolj naklonjena starostno homogenim skupinam, iz podobnih razlogov, kot so jih navedli starši otrok, ki obiskujejo VVZ Kekec.

Le 86 % anketirani staršev Zasebnega vrtca Biba, meni, da je za njihovega otroka bolj ustrezen starostno heterogen oddelek, kar je zanimiva ugotovitev, saj v Zasebnem vrtcu Biba deluje le starostno homogen oddelek. Njihova razloga sta predvsem, da se mlajši otroci veliko učijo od starejših otrok ter da se starejši otroci naučijo poskrbeti na mlajše otroke (medsebojna pomoč).

7.2.4 Uvajanje otroka v vrtec

Poleg strukturnih kazalcev kakovosti so nas zanimali tudi procesni kazalci kakovosti, zato smo anketirane starše vprašali, ali menijo, da je v vrtcu namenjena posebna pozornost pri uvajanju novih otrok v vrtec in ali so postopno uvajali otroke v jaslični oddelek.

Tabela 7.8: Delež staršev, ki menijo, da je v vrtcu namenjena posebna pozornost pri uvajanju novih otrok

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek
VVZ Kekec	1 da	46	93,9	93,9
	2 ne	3	6,1	6,1
	skupaj	49	100,0	100,0
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0

Iz grafa 7.8 razberemo, da je 6 % anketiranih staršev otrok VVZ Kekec mnenja, da v vrtcih ni namenjene posebne pozornosti pri uvajanju novih otrok v vrtec, medtem ko vsi anketirani starši zasebnih vrtcev s koncesijo menijo, da je v vrtcu namenjena posebna pozornost pri uvajanju otrok v vrtec.

Večina anketiranih staršev (85 % in več) je postopoma uvajala svoje otroke v jaslični oddelek, izjema je Vrtec Jurček, kjer je delež anketiranih staršev, ki so postopoma uvajali otroke v vrtec nekoliko manjši (67 %) (glej prilogo C tabela 1). V VVZ Kekec znaša delež anketiranih staršev, ki so postopoma uvajali otroke v jaslični oddelek vrtca, 85,4 % in je skoraj identičen deležu anketiranih staršev Zasebnega vrtca Kobacaj (85,7 %). Vsi anketirani starši Zasebnega vrtca Sonček in Zasebnega vrtca Biba, pa so svoje otroke postopoma uvajali v jaslični oddelek vrtca.

Anketirane starše smo povprašali tudi o tem, kako ocenjujejo stopnjo zadovoljstva s postopnim uvajanjem v vrtec. Možni odgovori so bili razvrščeni na lestvici: od »zelo nezadovoljen« do »zelo zadovoljen«.

V prilogi C tabela 2 je razvidno, da je bilo s postopnim uvajanjem 54 % anketiranih staršev otrok, vključenih v VVZ Kekec, zelo zadovoljnih in 40 % zadovoljnih. 6 % anketiranih

staršev otrok, katerih otroci obiskujejo VVZ Kekec pa je bilo s postopnim uvajanjem otrok nezadovoljnih.

Razlike v stopnji zadovoljstva anketiranih staršev glede postopnega uvajanja otrok se pojavljajo tako med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo, kot tudi med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo. 66,7 % anketiranih staršev otrok, vključenih v Zasebni vrtec Kobacaj, je bilo s postopnim uvajanjem zelo zadovoljnih in 33,3 % zadovoljnih, nihče od anketiranih staršev ni bil nezadovoljen ali zelo nezadovoljen. Delež zelo zadovoljnih anketiranih staršev, katerih otroci obiskujejo Vrtec Jurček, je visok (72,7 %), delež zadovoljnih pa znaša 18,2 %. Nezadovoljstvo s postopnim uvajanjem otroka v vrtec so izrazili v Zasebnem vrtcu Sonček (12,5 %) in Vrtcu Jurček (9,1 %). Najslabše pa je zadovoljstvo anketiranih staršev glede postopnega uvajanja otrok med proučevanimi vrtci v Zasebnem vrtcu Sonček, kjer je zelo zadovoljnih 37,5 % ter zadovoljnih 50 % staršev. V Zasebnem vrtcu Biba pa so vsi anketirani starši zelo zadovoljni s postopnim uvajanjem svojih otrok v vrtec.

Zanimalo nas je tudi, ali so se anketirani starši sami odločili, koliko časa in kako bodo uvajali svojega otroka v jaslični oddelek. Pri tem sta bila možna odgovora »da« in »ne«. Nato pa še, kakšno je njihovo zadovoljstvo glede načina in časa uvajanja otroka v jaslični oddelek. Možni odgovori so bili razvrščeni na lestvici od 1 do 4, kjer 1 pomeni »zelo nezadovoljen«, 4 pa »zelo zadovoljen«.

Odgovori staršev so pokazali (glej prilogo C tabela 3), da je bila večini anketiranim staršem dana možnost odločitve glede časa in trajanja uvajanja, le v Zasebnem vrtcu Kobacaj je bil delež takih staršev manjši, znašal je 42,9 %. Največ možnosti (88,9 %) pri odločitvi glede uvajanja je bila dana anketiranim staršem Zasebnega vrtca Biba, sledijo jim starši Zasebnega vrtca Sonček s 87,5 % in Vrtca Jurček s 66,7 %.

Zadovoljstvo anketiranih staršev glede načina in časa uvajanja je v VVZ Kekec visoko, znaša kar 94 %, nezadovoljnih pa je bilo 6 % (glej prilogo C tabela 4). Glede na primerjavo odgovorov zasebnih vrtcev s koncesijo pa lahko delež zelo zadovoljnih in zadovoljnih anketiranih staršev razvrstimo po naslednjem vrstnem redu: Zasebni vrtec Biba (100 % zelo zadovoljnih), sledi Vrtec Jurček (90,9 %), Zasebni vrtec Sonček (85,7 %) ter Zasebni vrtec Kobacaj (83,3 %).

Anketirane starše smo vprašali tudi, kaj jim je bilo všeč pri uvajanju njihovega otroka v vrtec. Ponujenih je bilo več trditev, na katere so starši odgovorili z »da« ali »ne«.

Tabela 7.9: Delež staršev, ki se strinjajo z navedenimi trditvami

	Sodelovanje vzgojiteljice s starši	Spoznavanje okolja in načina dela v vrtcu	Opazovanje otrokovega odziva na novo okolje	Veliko odraslih hkrati z otroki v oddelku
VVZ Kekec	95,2 %	97,7 %	100,0 %	43,9 %
Zasebni vrtec Kobacaj	100,0 %	100,0 %	100,0 %	40,0 %
Vrtec Jurček	100,0 %	100,0 %	92,3 %	60,0 %
Zasebni vrtec Sonček	100,0 %	100,0 %	100,0 %	62,5 %
Zasebni vrtec Biba	100,0 %	100,0 %	100,0 %	57,1 %

Iz tabele 7.9 razberemo, da skoraj vsem anketiranim staršem pri uvajanju otrok v vrtec vseh sodelovanje vzgojiteljice s starši, malenkostno odstopa le VVZ Kekec, kjer 4,8 % anketiranim staršem to sodelovanje ni bilo vseh. Pri uvajanju je bilo anketiranim staršem vseh, da so spoznali okolje in način dela v vrtcu. Le 2 % anketiranih staršev VVZ Kekec je mnenja, da jim to ni bilo vseh. Skoraj vsem anketiranim staršem pri uvajanju otrok v vrtec vseh to, da so opazovali, kako se otrok v skupini odziva na novo okolje. Le manjši odstotek staršev (7,7 %) v Vrtcu Jurček se s to trditvijo ni strinjal.

Manj kot polovici anketiranim staršem (43,9 %) VVZ Kekec je bilo vseh, da je bilo pri uvajanju veliko odraslih hkrati z otroki v igralnici. Podobno mnenje imajo anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj (40 %). Več kot polovici anketiranim staršem preostalih koncesijskih vrtcev pa je bilo vseh, da je bilo pri uvajanju otrok v vrtec veliko odraslih hkrati z otroki v oddelku. Slednje bi lahko povezali z velikostjo igralnice ter neto igralne površine na otroka, saj tam, kjer so igralnice oziroma neto igralne površine na otroka manjše, je anketiranim staršem tudi manj vseh, če je pri uvajanju otrok v vrtec v igralnici hkrati prisotnih veliko odraslih z otroki.

Zanimalo nas je tudi, koliko dni je v povprečju trajalo uvajanje.

Tabela 7.10: Povprečno število dni uvajanja v vrtec

	Povprečno število dni uvajanja v vrtec	Najmanjše število dni uvajanja v vrtec	Najvišje število dni uvajanja v vrtec
VVZ Kekec	4,8 dni	0 dni (n = 1)	8 dni (n = 1)
Zasebni vrtec Kobacaj	6,6 dni	2 dni (n = 1)	14 dni (n = 2)
Vrtec Jurček	5,4 dni	2 dni (n = 2)	21 dni (n = 1)
Zasebni vrtec Sonček	6,1 dni	2 dni (n = 1)	14 dni (n = 1)
Zasebni vrtec Biba	4,3 dni	1 dan (n = 1)	7 dni (n = 2)

Iz tabele 7.10 je razvidno, da je v povprečju število dni uvajanja najnižje v Zasebnem vrtcu Biba (4,3 dni), sledi mu VVZ Kekec (4,8 dni), Vrtec Jurček (5,4 dni), Zasebni vrtec Sonček (6,1 dni) ter Zasebni vrtec Kobacaj (6,6 dni). Najvišje število dni uvajanja v vrtec pa je v Vrtcu Jurček (21 dni).

7.2.5 Zadovoljstvo staršev z usposobljenostjo strokovnih delavk

Anketirane starše smo povprašali, ali menijo, da je vzgojiteljica, ki dela z njihovim otrokom, ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja. Ponujeni so bili trije odgovori zaprtega tipa, in sicer: »da«, »ne« in »ne morem oceniti«.

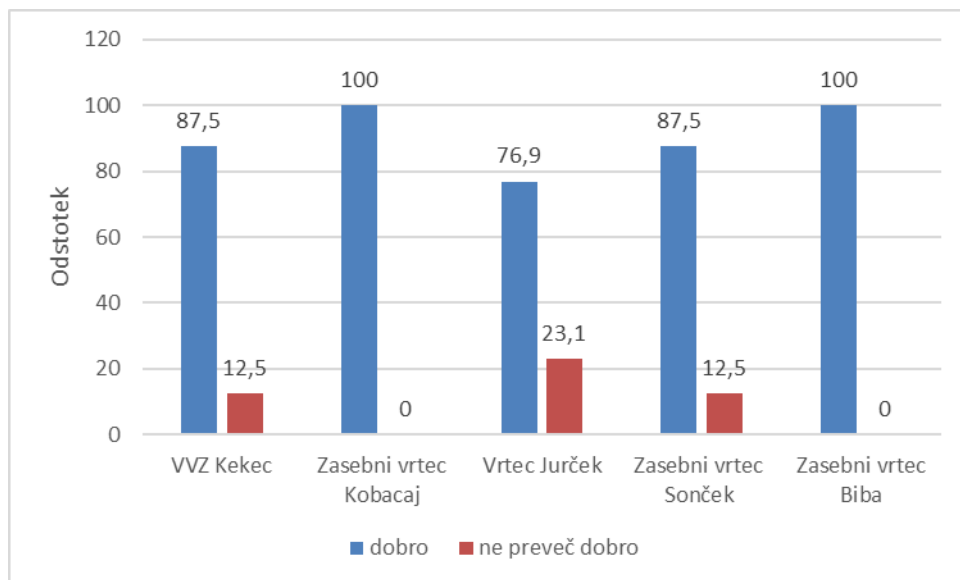
Vsi anketirani starši menijo, da je vzgojiteljica, ki dela z njihovim otrokom, ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja (glej prilogo C tabela 6).

Nadalje smo starše vprašali, kako dobro poznajo delo vzgojiteljice. Možni odgovori so bili »dobro«, »ne preveč« in »sploh ne«.

Iz grafa 7.6. razberemo, da vsi anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj in Zasebnega vrtca Biba menijo, da dobro poznajo delo vzgojiteljice. Sledijo jima anketirani starši VVZ Kekec in Zasebnega vrtca Sonček, kjer 87,5 % anketiranih staršev meni, da dobro poznajo delo vzgojiteljice, le 12,5 % pa, da njihovega dela ne poznajo preveč. 76,9 % anketiranih staršev Vrtca Jurček pa meni, da dobro poznajo delo vzgojiteljice, 23,1 % pa je mnenja, da ne poznajo preveč dela vzgojiteljic.

Deleži glede poznavanja dela vzgojiteljic so visoki, sploh pri Zasebnem vrtcu Biba in Zasebnem vrtcu Kobacaj.

Graf 7.5: Kako dobro poznajo starši delo vzgojiteljice

Starše smo povprašali tudi o tem, ali je pomočnica vzgojiteljice, ki dela z njihovimi otroki, ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja. Na voljo so imeli naslednje odgovore: »da«, »ne«, »ne morem oceniti«.

Z izjemo Vrtca Jurček, kjer 15,4 % (glej prilogo C tabela 8) anketiranih staršev njihovega dela ne more oceniti, ostalih 84,6 % pa meni, da njihovo delo dobro pozna, so vsi anketirani starši mnenja, da je pomočnica vzgojiteljice, ki dela z njihovimi otroci, ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja.

7.2.6 Ustreznost poslovnega časa vrtca

V nadaljevanju smo ugotavljali, kako so anketirani starši zadovoljni s poslovnim časom vrtca.

Tabela 7.11: Ustreznost poslovnega časa vrtcev

		Frekvenca	Veljavni odstotek
VVZ Kekec	1 da	49	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	49	100
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	7	100
Vrtec Jurček	1 da	13	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	13	100
Zasebni vrtec Sonček	1 da	6	75
	2 ne	2	25
	Skupaj	8	100
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	9	100

Iz tabele 7.11 je razvidno, da večini anketiranim staršem tako v javnem kot zasebnih vrtcih poslovni čas vrtca ustreza glede na njihove delovne obveznosti. 25 % oziroma dvema anketiranima staršema otrok, ki so vključeni v Zasebni vrtec Sonček, poslovni čas vrtca ne ustreza glede na njihove delovne obveznosti.

Glede na ta strukturni kazalec kakovosti so anketirani starši najslabše ocenili Zasebni vrtec Sonček, čeprav imajo skoraj vsi zasebni vrtci s koncesijo podoben poslovni čas. Zadovoljstvo staršev s poslovnim časom VVZ Kekec je odraz strukturnega kazalca kakovosti, saj ima VVZ Kekec daljši poslovni čas glede na koncesijske vrtce.

7.2.7 Prostor, oprema in drugi materiali

V nadaljevanju se vprašanja dotikajo prostorskih pogojev vrtca.

Anketirane starše smo vprašali, ali je igralnica dovolj velika za vse otroke v oddelku, ali se jim zdi oprema igralnice ustrezna in ali se jim zdi, da je v igralnici dovolj možnosti za gibanje. Pri vseh teh vprašanjih so bili možni odgovori: »da«, »ne« in »ne vem«.

Tabela 7.12: Delež staršev, ki se strinjajo z navedenimi trditvami

	VVZ KEKEC		ZASEBNI VRTEC KOBACAJ		VRTEC JURČEK		ZASEBNI VRTEC SONČEK		ZASEBNI VRTEC BIBA	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Igralnica dovolj velika za vse otroke v oddelku	30	63,8	4	57,1	11	84,6	6	75,0	9	100
Oprema igralnice ustrezna	39	84,8	7	100	13	100	8	100	9	100
V igralnici dovolj možnosti za gibanje	38	79,2	6	85,7	13	100	8	100	9	100
Velikost zunanjih površin ustrezna	48	100	7	100	13	100	8	100	9	100
Igralnica ustrezno svetla	47	95,9	7	100	12	92,3	8	100	9	100
Igralnica ustrezno zračna	46	95,8	7	100	12	92,3	6	75	9	100
Igralnica ustrezno ogrevana	48	98,0	7	100	13	100	8	100	9	100
Igralnica ustrezno hlajena	43	87,8	7	100	12	92,3	8	100	9	100

Analiza je pokazala (glej tabelo 7.12), da je tako v javnem vrtcu kot v zasebnih vrtcih s koncesijo večina anketiranih staršev mnenja, da je igralnica, v kateri je njihov otrok, dovolj velika za vse otroke v oddelku, kljub temu pa velik delež anketiranih staršev meni, da velikost igralnice ni dovolj velika za vse otroke v oddelku. V VVZ Kekec je več kot polovica (63,8 %) anketiranih staršev mnenja, da je igralnica, v kateri je njihov otrok, dovolj velika za vse otroke v oddelku. Kar 27,7 % pa je mnenja, da igralnica ni dovolj velika, kar ni zanemarljiv odstotek. 8,5 % anketiranih staršev pa je odgovorilo z »ne vem« (glej tudi prilogo C tabela 10).

Na podlagi analize odgovorov med zasebnimi vrtci smo ugotovili, da se le v Zasebnem vrtcu Biba vsi anketirani starši (100 %) strinjajo, da je igralnica dovolj velika za vse otroke v oddelku. Izpostavili bi Zasebni vrtec Kobacaj, kjer kar 43 % anketiranih staršev ne ve, ali je igralnica, v kateri se igra njihov otrok, dovolj velika za vse otroke v oddelku. V Vrtcu Jurček je 15,4 % anketiranih staršev mnenja, da igralnica ni dovolj velika za vse otroke v oddelku, v Zasebnem vrtcu Sonček pa je delež malenkost manjši (12,5 %).

Zadovoljstvo anketiranih staršev z velikostjo igralnice, ki naj bi bila dovolj velika za vse otroke v oddelku, je odraz prostorskih pogojev, kot je neto igralna površina na otroka. Slednja je manjša v javnem vrtcu in Zasebnem vrtcu Kobacaj. Največjo neto igralno površino na

otroka ima Zasebni vrtec Biba, kar se kaže tudi v zadovoljstvu anketiranih staršev z velikostjo igralnice.

Odgovori glede opreme igralnice (glej prilogo C tabela 11) kažejo na večinsko mnenje anketiranih staršev, da je oprema igralnic tako v javnem kot zasebnih vrtcih s koncesijo ustrezna. V VVZ Kekec je takšnega mnenja 84,8 % anketiranih, v zasebnih vrtcih s koncesijo pa so si vsi anketirani starši enotni, da je oprema igralnic ustrezna.

Razberemo tudi (glej prilogo C tabela 13), da je v VVZ Kekec večina anketiranih staršev mnenja (79,2 %), da imajo otroci v skupini dovolj možnosti za gibanje. V Vrtcu Jurček, Zasebnem vrtcu Sonček in Zasebnem vrtcu Biba se vsi anketirani starši strinjajo, da imajo otroci v vrtcu dovolj možnosti za gibanje.

Anketirani starši otrok, ki so v javnem in zasebnih vrtcih s koncesijo, v večini dobro ocenjujejo ustreznost igralnice (svetlost, zračnost, ogrevanje, hlajenje), malce večja razlika se pojavi le pri mnenju anketiranih staršev glede ustreznosti poletnega hlajenja igralnice, ki je po njihovem mnenju slabše v javnem vrtcu. Je pa zanimivo dejstvo, da se anketiranim staršem Zasebnega vrtca Biba, kljub temu, da v vrtcu ni klimatske naprave zdi, da je igralnica poleti ustrezno hlajena. Anketirani starši so z izbranimi parametri igralnice najbolj zadovoljni v Zasebnem vrtcu Kobacaj in Zasebnem vrtcu Biba. V Vrtcu Jurček se anketiranim staršem igralnice zdijo neustrezno svetle (8 %), v Zasebnem vrtcu Sonček pa neustrezno zračne (25 %).

Nadalje smo anketirane starše vprašali, če se jim zdi velikost in oprema zunanjih površin ustrezna. Pri tem sta bila ponujena odgovora: »ustrezna« in »neustrezna«. V kolikor so odgovorili, da je velikost in oprema zunanjih površin »neustrezna«, smo jih prosili za utemeljitev odgovora.

Vsem anketirancem se zdi velikost zunanjih površin ustrezna.

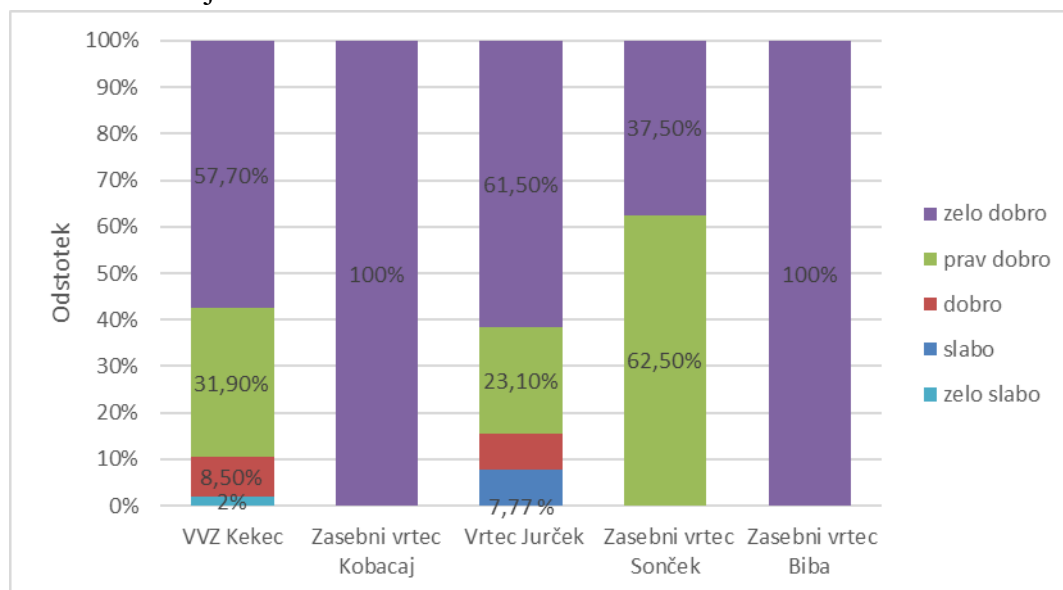
Opremljenost zunanjih površin (glej prilogo C tabela 14) se večini (97,9 %) anketiranim staršem otrok, vključenih v javni vrtec, zdi ustrezna. 2,1% jih je mnenja, da igrišče ni ustrezno opremljeno. Kot razlog navajajo, da je »igrišče bolj za mlajše otroke«. Skoraj vsi anketirani starši otrok, ki so vključeni v zasebne vrtce s koncesijo, so zadovoljni z opremo igrišča. Izjema je 25 % anketiranih staršev otrok v Zasebnem vrtcu Sonček, ki so mnenja, da zunanje površine niso ustrezno opremljene iz razloga premajhnega števila igral.

Lahko rečemo, da sta zadovoljstvo z velikostjo igralnice in z možnostjo gibanja v igralnici primerljiva v VVZ Kekec in Zasebnem vrtcu Kobacaj, ki imata tudi podobne prostorske pogoje (neto igralno površino na otroka). Zadovoljstvo anketiranih staršev z igralnico je manjše v VVZ Kekec kot v zasebnih s koncesijo. Med zasebnimi vrtci s koncesijo se pojavljajo razlike, in sicer anketirani starši so nekoliko manj zadovoljni s svetlostjo, zračnostjo in hlajenostjo igralnice v Vrtcu Jurček, z zračnostjo igralnice pa so najmanj zadovoljni anketirani starši v Zasebnem vrtcu Sonček. Anketirani starši so z igralnico najbolj zadovoljni v Zasebnem vrtcu Biba.

7.2.8 Počutje otroka v vrtcu

Anketirane starše smo povprašali tudi o počutju otroka v vrtcu. Na voljo so imeli ocenjevalno lestvico od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni »zelo slabo«, 5 pa »zelo dobro«.

Graf 7.6: Počutje otroka v vrtcu

Iz grafa 7.6 je razvidno, da se najboljše počutijo otroci v Zasebnem vrtcu Kobacaj in Zasebnem vrtcu Biba. 57,7 % anketiranih staršev meni, da se njihov otrok zelo dobro počuti v VVZ Kekec, prav dobro 31,9 %, 8,5 % dobro. 2 % anketiranih staršev VVZ Kekec pa je odgovorilo, da se njihov otrok počuti slabo. Večina anketiranih staršev (61,5 %) Vrtca Jurček meni, da se njihov otrok v vrtcu počuti zelo dobro, 23,1 % prav dobro, 7,7 % dobro in 7,7 % slabo. Večina anketiranih staršev (62,5 %) Zasebnega vrtca Sonček pa meni, da se njihov

otrok v vrtcu počutijo prav dobro, 37,5 % pa jih meni, da se otroci v vrtcu počutijo zelo dobro.

Iz anketnih podatkov (glej prilogo C tabelo 9) smo izračunali tudi povprečne ocene počutja otrok v posameznem vrtcu. Najvišji povprečni oceni počutja otrok (5) imata Zasebni vrtec Biba in Zasebni vrtec Kobacaj, sledijo jima VVZ Kekec (4,42), nato Vrtec Jurček (4,38) ter Zasebni vrtec Sonček (4,37).

Da bi potrdili ali ovrgli v drugem poglavju zastavljeno raziskovalno vprašanje, ali prostorski pogoj, kot je velikost igralnice vpliva na počutje otrok v vrtcu, smo uporabili hi–kvadrat preizkus. Pearsonov hi–kvadrat test nam pove ali obstaja statistično pomembna soodvisnost med dvema spremenljivkama, in sicer med spremenljivko velikost igralnice in spremenljivko počutje otroka. Vrednost signifikance $p \leq 0,05$ pomeni, da med spremenljivkama obstaja statistično značilna povezanost. Ker smo naleteli na težavo prenizkega števila pričakovanih frekvenc v celicah (hi–kvadrat predpostavlja, da je v celici vsaj 5 enot), smo uporabili Kullbackov 2I–preizkus (ang. likelihood ratio v SPSS). S testom smo se namreč izognili težavam nizkih teoretičnih frekvenc pri preizkusu hi–kvadrat.

Iz vrednosti teoretičnih frekvenc iz tabele 7.13 opazimo, da se deleži glede na velikost igralnice v stolpcih razlikujejo, kar nakazuje, da obstaja povezanost.

Tabela 7.13: Preverba povezanosti velikosti igralnice in počutja otrok (Hi–kvadrat test)

			Velikost igralnice			Skupaj
			da	ne	ne vem	
Počutje otroka	zelo slabo	število	1	0	0	1
		% znotraj velikost igralnice	1,7%	0,0%	0,0%	1,2%
	slabo	število	1	0	0	1
		znotraj velikost igralnice	1,7%	0,0%	0,0%	1,2%
	dobro	število	5	0	0	5
		% znotraj velikost igralnice	8,3%	0,0%	0,0%	6,0%
	prav dobro	število	23	0	0	23
		% znotraj velikost igralnice	38,3%	0,0%	0,0%	27,4%

zelo dobro	število	30	16	8	54
	% znotraj velikost igralnice	50,0%	100,0%	100,0%	64,3%
Skupaj	število	60	16	8	84
	% znotraj velikost igralnice	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 7.14: Preverba povezanosti velikosti igralnice in počutja otrok (Kullbackov 2I–preizkus)

	Vrednost	Stopinje prostosti	Sig. (2-stranski)
Pearsonov hi–kvadrat	18,667 ^a	8	,017
Kullbackov 2I–preizkus	26,317	8	,001
Število veljanih primerov	84		

a. 11 cells (73,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,10.

Izračunan Kullbackov 2I–preizkus (glej tabelo 7.14) pokaže, da sta spremenljivki statistično povezani (likelihood ratio = 26,317; sig.= 0,01). Ob stopnji statistične značilnosti $p = 0,001$. Pri 1% stopnji statistične značilnosti lahko trdimo, da sta velikost igralnice v vrtcih in počutje otrok statistično značilno povezani. Torej lahko rečemo, da velikost igralnice vpliva na počutje otrok, s čimer smo pritrdilno odgovorili na zastavljeno raziskovalno vprašanje.

7.2.9 Dejavnosti v vrtcu

Anketirane starše smo povprašali, če je njihov otrok med bivanjem v vrtcu vključen tudi v dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji izvajalci. Na to vprašanje so odgovarjali le starši, ki imajo otroke, starejše od treh let. Možni odgovori so bili: »da« in »ne«. Če so odgovorili pritrdilno, so morali napisati še, v katere dejavnosti so njihovi otroci vključeni. Na ti dve vprašanji starši otrok, ki obiskujejo Zasebni vrtec Sonček in Zasebni vrtec Biba, zaradi starostne omejitve niso odgovarjali.

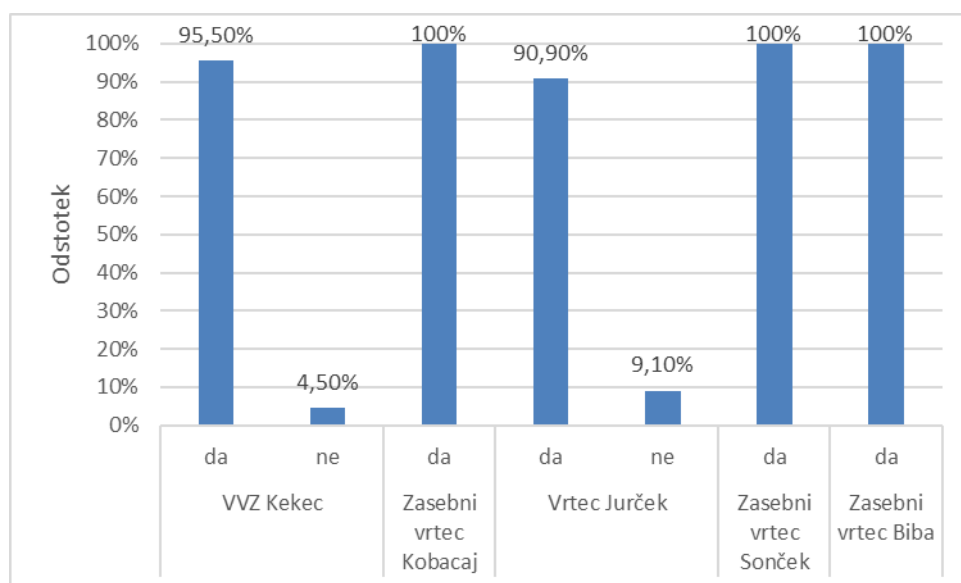
Izmed anketiranih staršev je v javnem vrtcu VVZ Kekec delež otrok, ki obiskujejo te dejavnosti 16 %. Med zasebnimi vrtci s koncesijo pa obstajajo razlike v vključenosti otrok v te dejavnosti, in sicer: v Zasebnem vrtcu Kobacaj je takih 80 % otrok, sledi Vrtec Jurček s 64 %. Gre za različne dejavnosti, kot so: športne aktivnosti (npr. rolanje), plesni tečaji (npr. balet), jezikovni tečaji (angleščina) ter kulturne dejavnosti (lutkovni abonma).

Anketirane starše smo vprašali tudi, kako zadovoljni so z vsebino teh dejavnosti. Pri stopnji nezadovoljstva anketiranih staršev z vsebino teh dejavnosti najbolj izstopa 14 % anketiranih staršev Vrtca Jurček. Drugače pa so anketirani starši otrok, starejših od treh let, povsod več kot 50 % zadovoljni z izvajanjem teh dejavnosti. Malo manj pa so anketirani starši zadovoljni s ceno teh dejavnosti, in sicer najmanj zadovoljni v Vrtcu Jurček (29 % zelo nezadovoljnih in nezadovoljnih), sledi Zasebni vrtec Kobacaj s 25 % nezadovoljnih ter VVZ Kekec s 14 % nezadovoljnih.

Lahko rečemo, da se otroci v zasebnih vrtcih s koncesijo med časom bivanja v vrtcu bolj vključujejo v dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji izvajalci, kot otroci v VVZ Kekec, ampak so anketirani starši VVZ Kekec bolj zadovoljni z vsebino teh dejavnosti kot anketirani starši zasebnih vrtecev s koncesijo.

Poleg interesnih dejavnosti smo anketirane starše povprašali tudi o rutinskih dejavnostih v vrtcu, in sicer ali njihov otrok lahko spi in počiva na način, ki mu ustreza.

Graf 7.7: Delež staršev, ki menijo, da otrok lahko spi in počiva na način, ki mu ustreza

Iz grafa 7.7 razberemo, da vsi anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj, Zasebnega vrtca Sonček in Zasebnega vrtca Biba, menijo, da njihov otrok lahko spi in počiva na način, ki mu ustreza. 4,5 % anketiranih staršev meni, da otrok v VVZ Kekec ne more spati oziroma počivati na sebi ustrezen način. Višji odstotek kot v VVZ Kekec ima Vrtec Jurček, kjer 9,10 % anketiranih staršev meni, da njihov otrok ne spi na način, ki mu ustreza.

Na podlagi analize odgovorov vidimo, da večina analiziranih vrtcev spoštuje in zagotavlja ustrezen način spanja in počitka otroka, kljub temu pa ni zanemarljiv delež staršev Vrtca Jurček in VVZ Kekec, ki meni, da njihov otrok ne more spati na način, ki mu ustreza.

7.2.10 Sodelovanje med starši in vrtcem

Zanimalo nas je tudi področje sodelovanja med anketiranimi starši in vrtcem, zato smo starše povprašali, če vzgojiteljica oziroma pomočnica vzgojiteljice ob prihodu ali odhodu otroka iz vrtca posreduje staršem aktualne informacije, na primer o izletu, bolezni itd. Možna odgovora sta bila le »da« in »ne«.

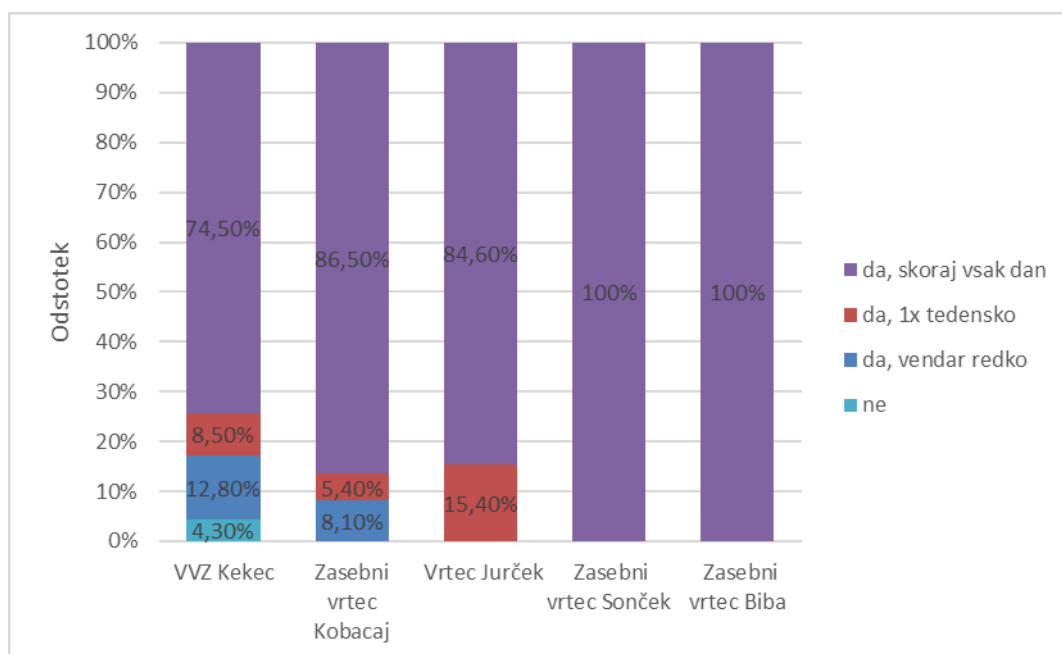
Tabela 7.15: Posredovanje aktualnih informacij ob prihodu ali odhodu iz vrtca

		Frekvenca	Veljavni odstotek
VVZ Kekec	1 da	45	91,8
	2 ne	4	8,2
	Skupaj	49	100
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	7	100
Vrtec Jurček	1 da	13	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	13	100
Zasebni vrtec Sonček	1 da	6	75
	2 ne	2	25
	Skupaj	8	100
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100
	2 ne	0	0
	Skupaj	9	100

91,8 % anketiranih staršev v javnem in 100 % anketiranih staršev v Zasebnem vrtcu Kobacaj, Zasebnem vrtcu Biba in Vrtcu Jurček je odgovorilo, da strokovne delavke posredujejo aktualne informacije ob prihodu ali odhodu otroka domov. Izjema med zasebnimi vrtci je Zasebni vrtec Sonček, kjer je 25 % anketiranih staršev mnenja, da aktualnih informacij ob prihodu ali odhodu iz vrtca ne dobi, kar je še več kot pri anketiranih javnega vrtca (8,2 %).

Anketirane starše smo bolj podrobno vprašali tudi, kako pogosto vzgojiteljica oziroma pomočnica vzgojiteljice komunicira z njimi ob odhodu otroka domov. Možni odgovori so bili: »ne«, »da, vendar redko«, »da, 1x tedensko« ter »da, skoraj vsak dan«.

Graf 7.8: Delež staršev, ki menijo, da vzgojiteljica komunicira z njimi ob odhodu otroka

V VVZ Kekec je večina anketiranih staršev odgovorila, da vzgojiteljica oziroma pomočnica vzgojiteljice komunicira z njimi ob odhodu otroka domov skoraj vsakodnevno (74,5 %). 8,5 % je odgovorilo, da vzgojiteljica z njimi komunicira le enkrat na teden, 12,8 % pa jih meni, da je te komunikacije premalo. Nizek delež staršev (4,3 %) meni, da te komunikacije ni deležen.

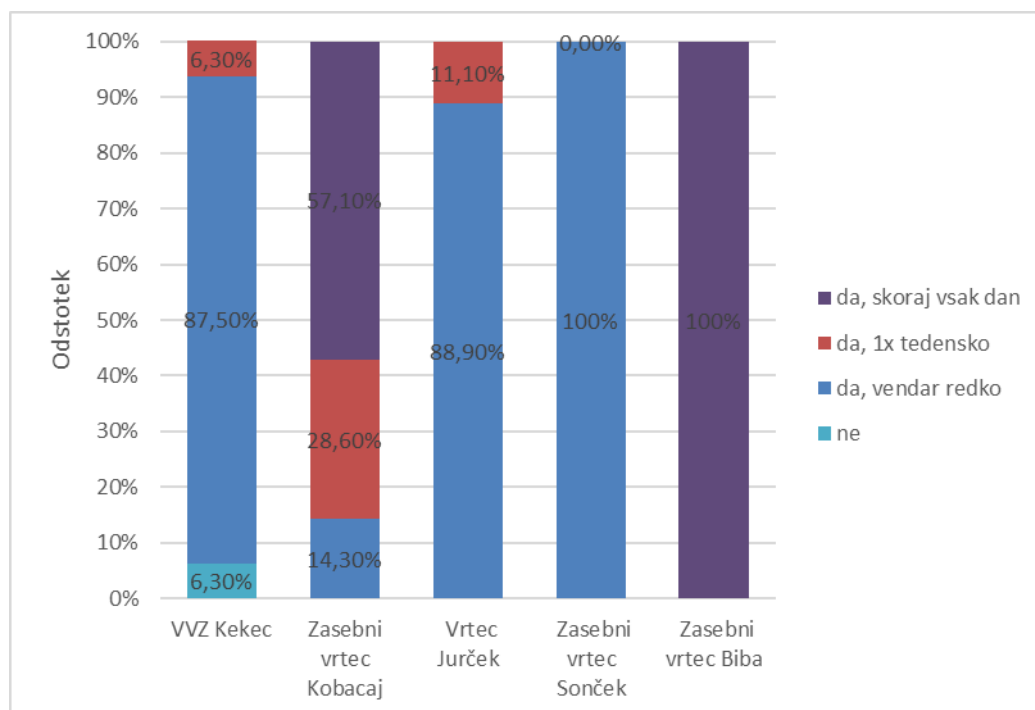
V zasebnih vrtcih s koncesijo pa so rezultati drugačni. Vzgojiteljica oziroma pomočnica vzgojiteljice skoraj vsak dan komunicira s starši ob odhodu otrok domov v Zasebnem Vrtcu Sonček in Zasebnem vrtcu Biba. Tudi večina anketiranih staršev Zasebnega vrtca Kobacaj (86,5 %) in Vrtca Jurček (84,6 %) je mnenja, da komunikacija med vzgojiteljico in starši ob odhodu otroka domov poteka skoraj vsakodnevno. 15,4 % anketiranih staršev je odgovorilo, da ta komunikacija poteka enkrat na teden v Vrtcu Jurček. V Zasebnem vrtcu Kobacaj pa 5,4

% anketiranih staršev ocenjuje, da vzgojiteljice komunicirajo z njimi enkrat tedensko, 8,1 % pa je mnenja, da je te komunikacije premalo.

Komunikacija s starši pri prihodu ali odhodu iz vrtca je namenjena informiranju staršev o pomembnih informacijah oziroma dogodkih. S pogostostjo komunikacije med starši in vzgojiteljicami oziroma njihovimi pomočnicami so bolj zadovoljni anketirani starši otrok, vključenih v zasebne vrtce s koncesijo, kot starši otrok, vključenih v javni vrtec. Med zasebnimi vrtci s koncesijo opazimo razlike, saj so najbolj zadovoljni s to komunikacijo anketirani starši Zasebnega vrtca Sonček in Zasebnega vrtca Biba. Najmanj pa so s to komunikacijo zadovoljni anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj.

Anketirane starše smo povprašali, kako pogosto vzgojiteljica organizira različne aktivnosti (prireditve, izlete, piknike). Ponujeni odgovori so bili: »da, skoraj vsak dan«, »da, 1 krat tedensko«, »da, vendar redko« ter »ne«.

Graf 7.9: Delež staršev, ki menijo, da vzgojiteljica organizira različne aktivnosti (prireditve, izlete, piknike)

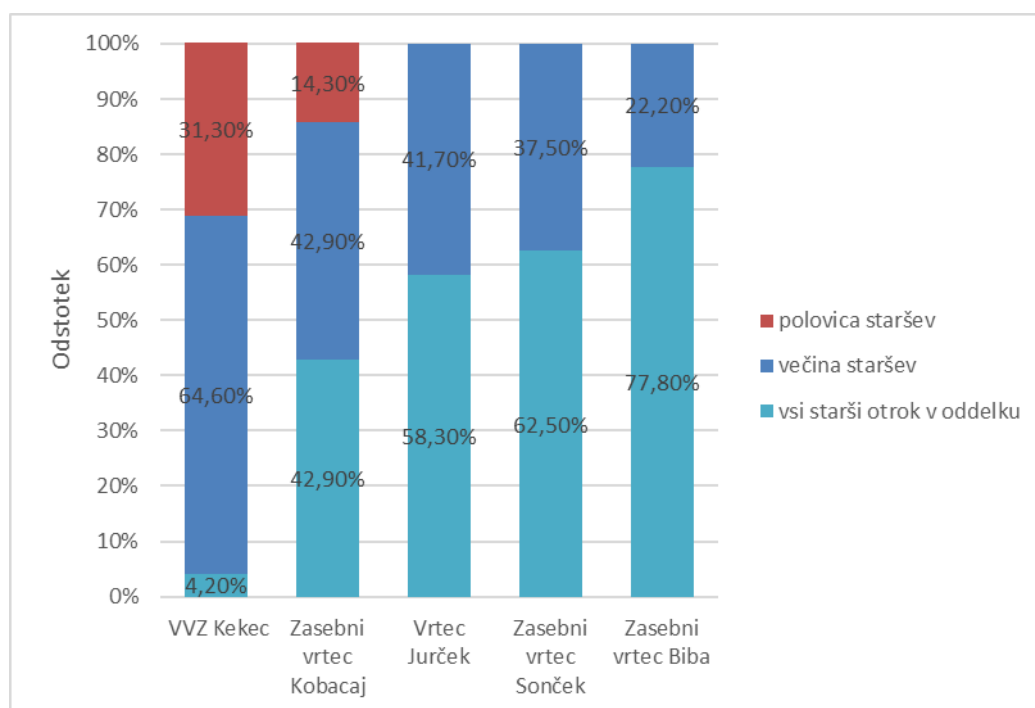

Večina anketiranih staršev je mnenja, da se različne aktivnosti, kot so prireditve, izleti in pikniki organizirajo le redko. Izjema je le Zasebni vrtec Biba, ki različne aktivnosti organizira skoraj vsak dan. 6,3 % anketiranih staršev VVZ Kekec meni, da vzgojiteljica ne organizira nobenih aktivnosti, v primerjavi z zasebnimi vrtci s koncesijo, kjer nihče od anketiranih

staršev ne meni tako. Med zasebnimi vrtci s koncesijo obstajajo razlike v pogostosti aktivnosti s strani vzgojiteljice, in sicer najbolj pogoste so te aktivnosti v Zasebnem vrtcu Biba, sledi Zasebni vrtec Kobacaj, Vrtec Jurček, najmanj pogoste pa so v Zasebnem vrtcu Sonček, v katerem vsi anketirani starši menijo, da so te aktivnosti redko organizirane.

Nadalje smo povprašali o mnenju, koliko anketiranih staršev dobro sodeluje z vzgojiteljicami. Možno odgovori so bili: »vsi starši v oddelku«, »večina staršev«, »polovica staršev« ter »manj kot polovica staršev«.

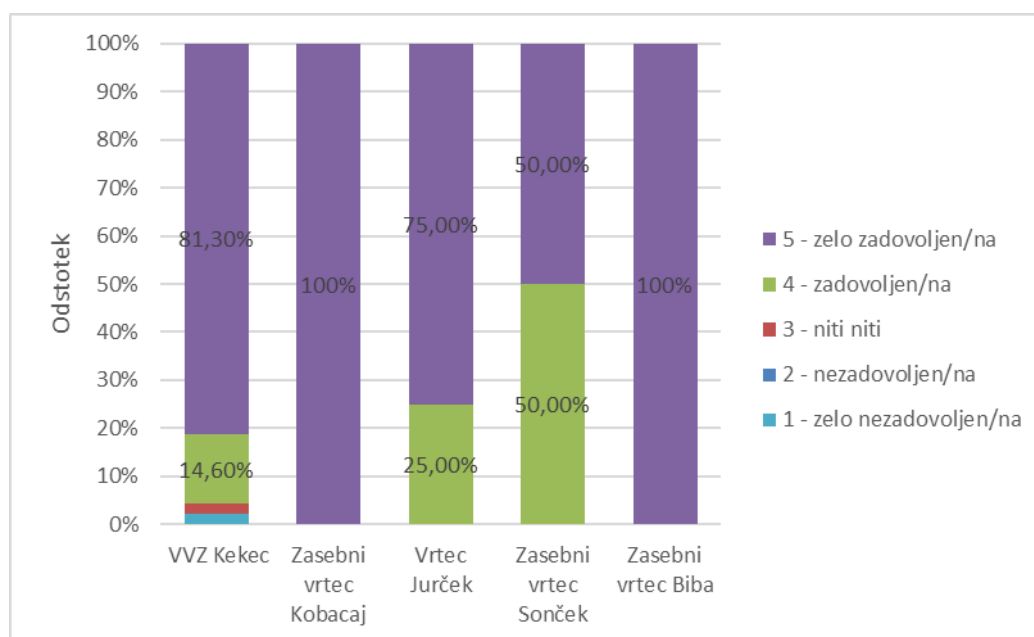
Graf 7.10: Delež staršev, ki menijo, da z vzgojiteljicami dobro sodelujejo

Iz analize odgovorov (glej graf 7.10) lahko zaključimo, da je delež anketiranih staršev, ki dobro sodelujejo z vzgojiteljicami večji v zasebnih vrtcih s koncesijo kot v VVZ Kekec (glej tudi prilogo C tabelo 22). Med zasebnimi vrtci je delež anketiranih staršev, ki z vzgojiteljicami dobro sodelujejo, največji v Zasebnem vrtcu Biba. Med zasebnimi vrtci s koncesijo je delež anketiranih staršev, ki menijo, da z vzgojiteljicami dobro sodelujejo, manjše le v Zasebnem vrtcu Kobacaj.

Zanimalo nas je tudi, kako starši ocenjujejo celotno delo vzgojiteljice. Svojo oceno so podali na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »zelo nezadovoljen«, 5 pa »zelo zadovoljen«.

Graf 7.11: Zadovoljstvo staršev z delom vzgojiteljice (v odstotkih)

Iz grafa 7.12 je razvidno, da so v Zasebnem vrtcu Kobacaj in Zasebnem vrtcu Biba. vsi anketirani starši zelo zadovoljni z delom vzgojiteljic. Manj so z delom vzgojiteljic zadovoljni v Vrtcu Jurček, najmanj med zasebnimi vrtci pa v Zasebnem vrtcu Sonček. V VVZ Kekec je visok delež (81,3 %) anketiranih staršev zelo zadovoljnih z delom vzgojiteljice, 14,6 % zadovoljnih, 2,1 % srednje (ni niti) zadovoljnih ter 2,1 % zelo nezadovoljnih.

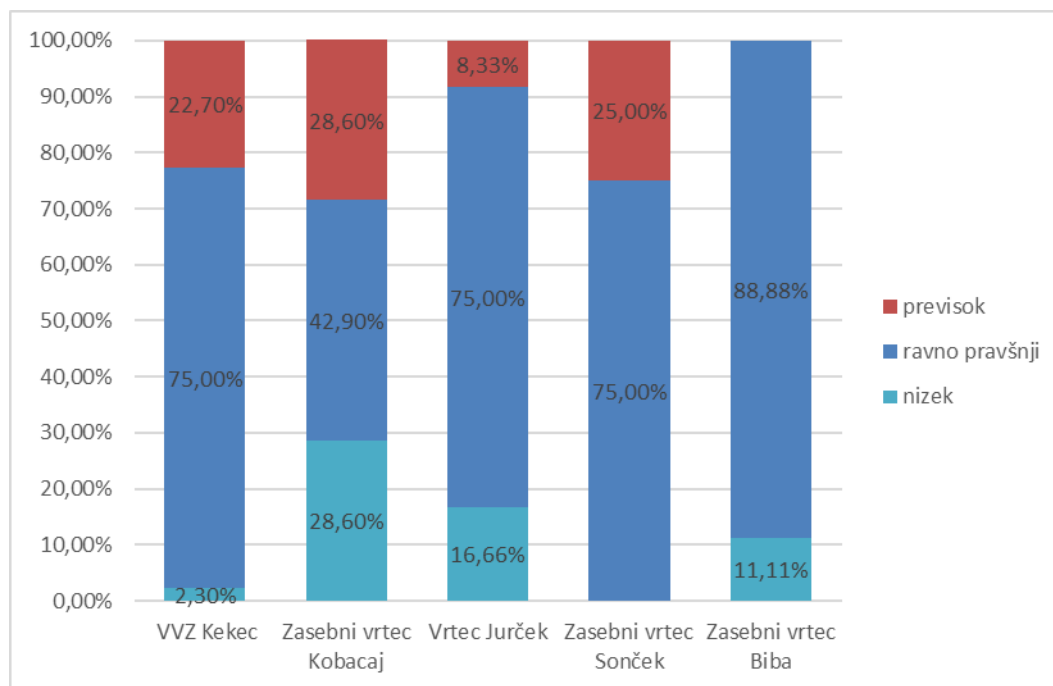
Iz frekvenčnih porazdelitev odgovorov anketiranih staršev (glej prilogo C tabela 24) smo naredili še izračun povprečne ocene zadovoljstva z delom vzgojiteljic. Razlike glede povprečnih ocen zadovoljstva anketiranih staršev z delom vzgojiteljic niso velike, pa vendar obstajajo. Najbolj so z delom vzgojiteljic zadovoljni anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj in Zasebnega vrtca Biba (5), sledijo jim anketirani starši VVZ Kekec in Vrtcu Jurček (4,7), najmanj pa so z delom vzgojiteljic zadovoljni anketirani starši Zasebnega vrtca Sonček (4,5).

Iz rezultatov raziskave je opaziti, da je sodelovanje med vrtcem in starši dobro, kar se kaže tudi v visokih ocenah dela vzgojiteljic. Dobro sodelovanje med starši in vrtcem pa v večji meri pripomore h kakovostnemu procesu predšolske vzgoje v vrtcu.

7.2.11 Mnenje glede višine mesečnega prispevka glede na kakovost

Anketirane starše smo nazadnje vprašali o njihovem mnenju glede mesečnega prispevka, ki ga mesečno plačujejo za svojega otroka, glede na ponudbo in kakovost storitev v vrtcu. Možni so bili naslednji odgovori: »previsok«, ravno pravšnji« in »nizek.

Graf 7.12: Mnenje staršev glede višine mesečnega prispevka, glede na ponudbo in kakovost

Največ anketiranih staršev tako v javnem kot zasebnih vrtcih s koncesijo meni, da je prispevek, ki ga plačujejo za svojega otroka, glede na ponudbo in kakovost storitev vrtca, ravno pravšnji. In sicer je v javnem vrtcu takšnega mnenja 75 % anketiranih staršev. Da je višina mesečnega prispevka v javnem vrtcu previsoka meni 22,7 % anketiranih staršev, da je cena nizka pa 2,3 % anketiranih staršev. Če primerjamo še odgovore med zasebnimi vrtci opazimo, da večina anketiranih staršev meni, da je mesečni prispevek glede na ponudbo in kakovost storitev ravno pravšnji v Vrtcu Jurček (75 %), Zasebnem vrtcu Sonček (75 %) ter Zasebnem vrtcu Biba (88,8 %). V Zasebnem vrtcu Kobacaj pa tako meni manjši delež (42,9 %) anketiranih staršev.

Poleg anketiranih staršev v javnem vrtcu tudi anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj (28,6 %) in Zasebnega vrtca Sonček (25 %) menijo, da je mesečni prispevek za otroka previsok. Malo manjši delež anketiranih staršev, ki so enakega mnenja, je v Vrtcu Jurček (8,33 %).

Glede na podatke o deležu anketiranih staršev, ki so mnenja, da je mesečni prispevek glede na kakovost vrtca nizek, lahko sklepamo, da so anketirani starši otrok, ki so vključeni v koncesijske vrtce najmanj zadovoljni z mesečnim prispevkom glede na ponudbo in kakovost v Zasebnem vrtcu Sonček, najbolj pa v Zasebnem vrtcu Biba. Anketirani starši VVZ Kekec so z višino mesečnega prispevka glede na kakovost vrtca celo bolj zadovoljni kot anketirani starši Zasebnega vrtca Sonček.

8 SKLEP

Ena izmed temeljnih nalog občin je zagotavljanje zadostnega števila mest v javnih vrtcih, omogočanje dostopnosti in možnosti izbire programa predšolske vzgoje, v skladu z interesi in potrebami staršev in organiziranje javne mreže vrtcev, v katero so vključeni tako javni kot tudi zasebni vrtci s koncesijo.

Občina Grosuplje se je problematike nekajletnega povečevanja števila zavrženih otrok v javni vrtec VVZ Kekec lotila s podeljevanjem koncesij za izvajanje dejavnosti predšolske vzgoje zasebnim vrtcem. Tako poleg javnega vrtca VVZ Kekec v občini delujejo tudi štirje zasebni vrtci s koncesijo: Zasebni vrtec Biba, Vrtec Jurček, Zasebni vrtec Kobacaj ter Zasebni vrtec Sonček. Vsi izvajajo javno veljavni program. Za vse veljajo enaki tehnični pogoji za prostor in opremo vrtca ter normativi glede oblikovanja vrste posameznih programov, oddelkov, najmanjšega, največjega števila otrok v oddelku ter izobrazbo zaposlenih v vrtcu. Razlika med njimi je, da so sredstva za investicijsko vzdrževanje, opremo in investicije pri zasebnih vrtcih s koncesijo, breme koncesionarja. Cena koncesijskih vrtcev za obe starostni skupini je nekoliko višja od cene javnega vrtca. Kriteriji za sprejem otrok v VVZ Kekec ne veljajo za koncesijske vrtce, slednji sami določajo kriterije za sprejem otrok. Edina obveza je, da dajo prednost tistim otrokom, od katerih ima vsaj eden od staršev prijavljeno stalno bivališče v občini. Vsi vrtci pa vodijo svoj seznam čakajočih otrok, saj ni enotne čakalne liste za javni in zasebne vrtce s koncesijo.

Od ustanovitve zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje se ni še nihče lotil proučevanja kakovosti le-teh, zato nas je v magistrski nalogi zanimalo, ali obstajajo razlike glede strukturnih kazalcev kakovosti in zadovoljstva staršev med javnim in zasebnimi vrtci s

koncesijo in med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo ter ali so te razlike pogojene s tem ali gre za javni ali zasebni vrtec s koncesijo.

Primerjava strukturnih kazalcev kakovosti javnega vrtca VVZ Kekec in zasebnih vrtcev s koncesijo, je pokazala, da obstajajo razlike glede strukturnih kazalcev kakovosti med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo. Glede na velikost igralnic, neto igralne površine na otroka, števila lastnih umivalnic in povprečnega števila otrok na strokovnega delavca ima javni vrtec VVZ Kekec slabše strukturne kazalce kot zasebni s koncesijo. Glede na poslovni čas, raznolikost oddelkov, opremljenost zunanjih površin, velikost skupnih notranjih prostorov in nadaljevanja igralnic v pokrito teraso pa izkazuje javni vrtec boljše kazalce kakovosti kot zasebni vrtci s koncesijo. Tudi med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo obstajajo razlike v strukturnih kazalcih kakovosti. In sicer, glede na neto igralno površino in povprečno število otrok na strokovnega delavca ima najboljše strukturne kazalce kakovosti Zasebni vrtec Biba. Glede na opremljenost zunanjih površin ima najboljše strukturne kazalce Zasebni vrtec Kobacaj, najslabše Vrtec Jurček. Glede na velikost igralnice in velikost zunanjih površin pa izkazuje najboljše strukturne kazalce kakovosti Zasebni vrtec Sonček. Z navedenimi ugotovitvami, smo pritrdilno odgovorili na zastavljeni raziskovalni vprašanja, ali obstajajo razlike glede strukturnih kazalcev kakovosti med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo ter ali obstajajo razlike tudi med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo.

Odraž teh strukturnih kazalcev kakovosti pa se kaže v zadovoljstvu anketiranih staršev, kjer tudi obstajajo manjše razlike. Rezultati ankete namreč kažejo, da so s strukturnimi kazalci kakovosti (velikost igralnice, oprema igralnice, število otrok v oddelku, število otrok na vzgojiteljico) vrtca malo manj zadovoljni anketirani starši javnega vrtca kot zasebnih vrtcev s koncesijo. Med zasebnimi vrtci so po mnenju anketiranih staršev tudi prisotne razlike, in sicer, anketirani starši niso v celoti zadovoljni s številom otrok v oddelku v Vrtcu Jurček, s številom vzgojiteljic v oddelku pa so najbolj zadovoljni anketirani starši Zasebnega vrtca Kobacaj in Zasebnega vrtca Biba, najmanj pa anketirani starši Vrtca Jurček. Najbolj so z velikostjo igralnice in možnostjo gibanja v njej zadovoljni anketirani starši v Zasebnem vrtcu Biba, manj pa v Zasebnem vrtcu Kobacaj, ki je primerljivo zadovoljstvu anketiranih staršev v javnem vrtcu. Zadovoljstvo z opremljenostjo igralnic je večja v koncesijskih vrtcih kot v javnem vrtcu. Vsi anketirani starši so zadovoljni z velikostjo zunanjih površin, pojavljajo pa se razlike v zadovoljstvu glede opremljenosti le-teh, kjer so skoraj vsi anketirani starši zelo zadovoljni, izjema so starši Zasebnega vrtca Sonček. S poslovnim časom vrtca pa so tudi najmanj zadovoljni anketirani starši Zasebnega vrtca Sonček.

Kar zadeva procesne kazalce kakovosti vrtcev, so rezultati pokazali, da so anketirani starši z delom vzgojiteljice najbolj zadovoljni v Zasebnem vrtcu Biba in Zasebnem vrtcu Kobacaj, sledi Vrtec Jurček in VVZ Kekec in Zasebni vrtec Sonček. Po mnenju anketiranih staršev se otroci najbolje počutijo v Zasebnem vrtcu Biba in Zasebnem vrtcu Kobacaj, sledijo jim otroci iz javnega vrtca, nato iz Vrtca Jurček in Zasebnega vrtca Sonček. Razlike med vrtci niso velike, saj so povprečne ocene počutja otrok visoke (od 4,37 do 5).

Na zastavljeno raziskovalno vprašanje, ali velikost igralnice vpliva na počutje otrok v vrtcu, smo s statističnim testom potrdili, da velikost igralnice vpliva na počutje otrok.

Na področju sodelovanja med starši in vrtcem (pogostost komunikacije s starši pri odhodu iz vrtca, podajanje aktualnih informacij ob prihodu/odhodu iz vrtca, pogostost različnih aktivnosti) so bolj zadovoljni anketirani starši zasebnih vrtcev s koncesijo kot javnega vrtca. Tudi med zasebnimi vrtci s koncesijo obstajajo razlike, saj so najbolj zadovoljni s pogostostjo komuniciranja pri odhodu domov anketirani starši Zasebnega vrtca Sonček in Zasebnega vrtca Biba. S podajanjem aktualnih informacij ob prihodu ali odhodu iz vrtca so najmanj zadovoljni starši Zasebnega vrtca Sonček, kjer je zadovoljstvo še manjše kot v javnem vrtcu. Najbolj pogoste so različne dejavnosti v Zasebnem vrtcu Biba, najmanj pa so v Zasebnem vrtcu Sonček. Glede načina in časa uvajanja otrok v vrtec pa je delež zadovoljnih staršev v javnem vrtcu visok, med zasebnimi s koncesijo pa so starši najbolj zadovoljni z Zasebnim vrtcem Biba in Zasebnim vrtcem Kobacaj, najmanj pa z Zasebnim vrtcem Sonček. Za mesečni prispevek, ki ga starši plačujejo za svojega otroka, glede na ponudbo in kakovost storitev, pa večina staršev tako v javnem kot zasebnih vrtcih meni, da je ravno pravi.

Tako smo tudi pritrdilno odgovorili na zastavljeno raziskovalno vprašanje, ali obstajajo razlike glede zadovoljstva staršev med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo v Občini Grosuplje, vendar pa razlike niso velike. Ravno zaradi tega se tudi v zadovoljstvu anketiranih staršev glede počutja otrok v vrtcu in povprečne ocene dela vzgojiteljic ne nakazujejo velike razlike med javnim in zasebnimi vrtci s koncesijo. Prav tako so prisotne tudi razlike med samimi zasebnimi vrtci s koncesijo, kjer starši v skoraj vseh kazalcih kakovosti najboljše ocenjujejo Zasebni vrtec Biba.

S tem smo našo hipotezo, da kljub enakim normativom obstajajo razlike v kakovosti vrtcev, ki se kažejo v strukturnih kazalcih kakovosti in zadovoljstvu staršev otrok, ne glede na to, ali gre za javni ali zasebni vrtec s koncesijo, potrdili, saj smo ugotovili, da se javni in zasebni vrtci s koncesijo v Občini Grosuplje po kakovosti strukturnih ter izbranih procesnih in

posrednih kazalcev med seboj razlikujejo, vendar pa razlike niso velike. Iz tega sledi, da ni pomembno, kdo je izvajalec predšolske vzgoje, pomembno je, da se izvaja po enotnem programu in da se javno financira, s čimer je staršem omogočena dostopnost vrtcev. Prav tako je pomembno, da država vrši nadzor nad izvajanjem predšolske vzgoje.

Lahko zaključimo, da ima Občina Grosuplje dobro razvito javno mrežo institucionaliziranega predšolskega varstva, ki brez dvoma predstavlja enega ključnih mehanizmov usklajevanja poklicnega in družinskega življenja, kar je eden izmed najpomembnejših pogojev za uveljavljanje enakih možnosti med spoloma, še posebej pri zaposlovanju. Pomembno je, da občina poskrbi za institucionalizirano predšolsko vzgojo, ki s svojo storitvijo podpira delovanje družine, omogoča visoko stopnjo vključenosti in je ključ za vstop žensk na trg delovne sile (MDDSZ 1993). Glede na tipologijo raziskave Eurofound je Slovenija umeščena v model držav z mešano, srednje fleksibilno družinsko politiko¹⁶, za katerega je značilna relativno visoka stopnja zaposlenosti žensk, široka dostopnost vrtcev in mešanost tradicionalno–fleksibilne družinske politike. Slovenija je bila namreč leta 2011 med šestimi državami članic EU, ki so dosegle barcelonske cilje¹⁷ glede vključenosti otrok v institucionalizirano predšolsko vzgojo (Evropska komisija 2013), s čimer je primerljiva z evropskimi državami z dobro razvitim sistemom predšolske vzgoje, kot so na primer skandinavske države. Kljub temu pa cilja EU 2020 (95 % vključenost otrok v predšolsko izobraževanje starih 4 in 5 let) še ni dosegla, saj je bilo v šolskem letu 2015/2016 v vrtce vključenih nekoliko manj, t.j. 90,8 % vseh otrok starih 4 in 5 let (Statistični urad RS 2016a). Visoka vključenost otrok v institucionalizirano predšolsko vzgojo omogoča visoko stopnjo zaposlenosti žensk, ki kljub posledicam gospodarske krize v državi ostaja visoka (Eurofound 2014). Gospodarska kriza je z varčevalnimi ukrepi na področju družinske politike prizadela predvsem družine z otroki, saj je prinesla poleg zviševanja brezposelnosti, tudi zmanjšanje višine in omejitev univerzalnosti denarnih prejemkov (otroški dodatek, dodatek za veliko družino), posegla v znižanje višine nadomestila za starševski dopust ter znižano plačilo vrtca za drugega otroka, ni pa posegla na področje storitev predšolske vzgoje (Filipovič Hrast in Rakar 2015; Eurofound 2015). S temi ukrepi so bile prizadete predvsem družine srednjega sloja, še posebej tiste, katerih starši so zaposleni v javnem sektorju, saj so se le–tem sočasno znižale plače (Eurofound 2015). Zniževanje transferjev je vplivalo tudi na položaj otrok oz. družin, kar se kaže tudi v stopnji revščine med otroki, ki se v Sloveniji od leta 2008

¹⁶ Skupaj z Nemčijo, Portugalsko, Francijo, Avstrijo, Irsko, Luksemburgom in Ciprom (Eurofound 2015)

¹⁷ Barcelonski cilji 2002 določajo vsaj 33 % vključenost otrok 1. starostnega obdobja in vsaj 90 % vključenost otrok 2. starostnega obdobja (Evropska komisija 2013)

povečuje¹⁸. Slovenija tako spada med države z najvišjim povečanjem stopnje tveganja revščine otrok v obdobju od 2008 do 2013, slabše so se odrezale le še Madžarska, Slovaška, Malta, Luksemburg, Litva in Grčija (Trbanc in drugi 2015). Za otroke iz socialno ogroženih družin je v času, ko se revščina otrok povečuje, še posebej pomembno, da so vključeni v institucionalizirano predšolsko vzgojo, saj le-ta pripomore k zmanjševanju razlik med družbenimi razredi (Batistič Zorec 2003). Raziskave so namreč pokazale, da je za socialno ogrožene otroke, ki obiskujejo visoko kakovostne predšolske programe, značilno manjše tveganje za razvoj posebnih izobraževalnih potreb ter da njihova vključenost v institucionalizirano predšolsko vzgojo pripeva k večji socialni vključenosti ter spodbuja njihov kognitivni razvoj (Jager 2013).

V nalogi smo ugotovili, da je Občina Grosuplje s podeljevanjem koncesij vzpostavila dober model izvajanja predšolske vzgoje, saj je s tem zagotovila dostopnost do kakovostne in cenovno sprejemljive predšolske vzgoje ter povečala možnost izbire. Potrebno je, da občina zaradi doseganja večje vključenosti otrok v institucionalizirano predšolsko vzgojo še naprej neposredno financira izvajanje predšolske vzgoje, saj je le-ta koristna in zaradi usklajevanja delovnega in družinskega življenja za večino staršev potrebna dejavnost, še posebej za socialno ogrožene otroke v času povečevanja stopnje revščine med otroki.

Kot izhaja iz naše raziskave na primeru Občine Grosuplje ni pomembno, kdo je izvajalec predšolske vzgoje, saj ni večjih razlik v obravnavanih strukturnih, procesnih in posrednih kazalcih kakovosti, glede na to ali gre za javni ali zasebni vrtec. Za zagotavljanje kakovostne in vsem dostopne predšolske vzgoje je torej najpomembnejše, da je ta v zadostni meri javno financirana, da izvaja javno veljavni program ter da se s strani države izvaja strog nadzor. S tem je omogočeno kakovostno in vsem pod enakimi pogoji dostopno institucionalno predšolsko varstvo.

Menimo, da lahko magistrska naloga vrtcem in občini služi kot vpogled v strukturne ter izbrane procesne in posredne kazalce kakovosti in je hkrati osnova za izboljšanje kakovosti in dostopnosti vrtcev. Na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti, ki se nanašajo na prostorske pogoje javnega vrtca, predlagamo, da se glede na izkazano velikost neto igralne površine v javnem vrtcu, zniža normativ povečanega števila otrok v oddelku¹⁹. Nadalje predlagamo, da

¹⁸ Iz četrtega mesta (11,6 stopnja tveganja revščine med otroki) v letu 2008, na osmo mesto (14,7) v letu 2013, kar je še vedno manjše tveganje od povprečja EU (20,3) (Trbanc in drugi 2015).

¹⁹ Iz sedanjih 14 otrok na 12 otrok v 1. starostni skupini homogenega oddelka, pri 2. starostnem obdobju (3–4 let) iz 19 na 17 otrok, pri otrocih starih 4–5 in 5–6 pa iz 24 na 22 otrok.

se za odpravo različnih pogojev za vpis otrok v javni in zasebne vrtce s koncesijo, uvede enoten sistem vpisa ter vzpostavi centralna evidenca vpisanih otrok v javni in zasebne vrtce s koncesijo, saj oboji sodijo v javno mrežo vrtcev. Tako bi bila v vseh vrtcih zagotovljena višja kakovost in dostop do institucionalnega predšolskega varstva vsem otrokom pod enakimi pogoji.

9 LITERATURA

1. Albrecht, K. in L. Miller, 1999. *For parents Toddler program and curriculum*. Dostopno prek: <http://www.earlychildhoodnews.com/earlychildhood/article/index.cfm> (30. november 2015).
2. Bahovec Dolar, Eva. 2011. *Predšolska vzgoja v vrtcih –Kurikulum za vrtce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.
3. Batistič Zorec, Marcela. 2003. *Razvojna psihologija in vzgoja v vrtcih*. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.
4. --- 2006. Ugotavljanje in spodbujanje kakovosti vrtca- dileme in možnosti. V *Kakovost v kurikulumu za vrtce–od načel do izvedbe*, ur. Vrbovšek Betka, 12–16. Ljubljana: Supra.
5. Benčina, Jože in Srečko Devjak. 2011. Celovito obvladovanje kakovosti pri izvajanju nalog lokalne skupnosti: primer predšolske vzgoje. *Uprava IX(2)*: 37–57.
6. Brejc, Mateja. 2014. *Zasnova in uvedba sistema ugotavljanja ter zagotavljanja kakovosti vzgojno–izobraževalnih organizacij (vrtcev in šol)*. Kranj: Šola za ravnatelje. dostopno prek: http://kviz.solazaravnatelj.si/wp-includes/ms-files.php?file=2014/11/ESS-1_Koncno-porocilo_K.pdf (2. februar 2016).
7. Broberg, A. G., H. Wessels, M. E. Lamb in C. P. Hwang. 1997. Effects of day care on the development of cognitive abilities in 8–year–olds: A longitudinal study. *Developmental Psychology* 33 (1): 62–69.
8. Čebelič, Tanja. 2012. *Predšolska raven izobraževanja v Sloveniji in mednarodna primerjava z državami EU*. Ljubljana: UMAR
9. Dahlberg, Gunilla, Peter Moss in Alan Pence. 2000. *Beyond quality in early childhood education and care: posmodern perspective*. London: Falmer Press.
10. Devjak Tatjana, Sanja Berčnik in Majda Plestenjak. 2008. *Alternativni vzgojni koncepti*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
11. Devjak, Tatjana, Darija Skubic, Alenka Polak in Vasja Kolšek. 2012. *Predšolska vzgoja: od starega k novemu*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta
12. De Schipper, E.J., J. M. Riksen-Walraven in S.A.E. Geurts. 2006. Effect of child-caregiver ratio on the interactions between caregivers and children in child-care centers: An experimental study. *Child Development* 77 (49): 861–874.
13. Dolar Bahovec, Eva in Ksenija Bregar Golobič. 2004. *Šola in vrtec skozi ogledalo*. Ljubljana: DZS

14. Peisner-Feinberg, Ellen S., Margaret R. Burchinal, Richard M Clifford, Mary Culkin, Carollee Howes, Sharon Lynn Kagan in Noreen Yazejian. 2001. The Relation of Preschool Child-Care Quality to Children's Cognitive and Social Developmental Trajectories through Second Grade. *Child Development* 72 (5): 1534–1553. Dostopno prek: https://www.researchgate.net/profile/Richard_Clifford/publication/227604254_The_Relation_of_Preschool_Childcare_Quality_to_Children's_Cognitive_and_Social_Developmental_Trajectories_through_Second_Grade/links/0046351506ad743c6d000000.pdf (4. maj 2016).
15. Espinosa, Linda. 2002. High-Quality preschool. *Preschool policy matter* (1). Dostopno prek: <http://nieer.org/resources/policybriefs/1.pdf> (5. januar 2016).
16. Evropska komisija. 2013. *Poročilo komisije evropskemu parlamentu, svetu, evropskemu ekonomsko –socialnemu odboru in odboru regij*. Dostopno prek: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2013/SL/1-2013-322-SL-F1-1.Pdf> (3. junij 2016).
17. Eurofound. 2014. *Third European Quality of life survey– Quality of life in Europe: Families in the economic crisis*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
18. --- 2015. *Families in the economic crisis: Changes in policy measures in the EU*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
19. ---2015a. *Early childhood care: Accessibility and quality of services*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
20. European Commission/EACEA/Eurydice/Eurostat. 2014. *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe. 2014 Edition*. Eurydice and Eurostat Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
21. Fajdiga, Majda. 2016. Intervju z avtorico. Grosuplje, 25. marec.
22. Fabčič, Marija. 2005. *Primerjava izbranih vidikov poslovanja javnih in zasebnih vrtcev v Sloveniji*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
23. Filipovič, Hrast in Tatjana Rakar. 2015. The future of the Slovenian Welfare State and Challenges to Solidarity. V *Annual ESPAnet Conference: The lost and the New Worlds of Welfare* (3–5): 1–25.
24. Fredriksson, Ulf. 2007. Javno in zasebno izobraževanje v Evropi. V *Javna predstavitev mnenj o privatnem šolstvu v Republiki Sloveniji*. ur. Jan Zoltan, Sonja Uršič in Nuša Zupanec, 15–30. Ljubljana: Državni Zbor Republike Slovenije.

25. Horvatiček Dita. 2016. Intervju z ravnateljico Zasebnega vrtca Sonček. Grosuplje, 16. marec.
26. Howes, C. 1990. Can age of entry into child care and the quality of child care predict adjustment in kindergarten? *Developmental Psychology* (26): 292–303.
27. Jager, Jerneja. 2013. Vloga akovostnih predšolskih programov pri zagotavljanju socialne vključenosti ogroženih otrok. V *Revija za teorijo in raziskave in izobraževanja: Šolsko polje*, ur. Eva Klemenčič in Mojca Rožman, 11–39. Ljubljana: Slovensko društvo raziskovalcev šolskega polja in Pedagoški inštitut.
28. Kanjuo Mrčela, Aleksandra in Nevenka Černigoj Sadar. 2011. Social Policies Related to Parenthood and Capabilities of Slovenian Parents. *Social Politics* 18 (2): 199–231.
29. Kathy Sylvia, Edvard Melhuish, Pam Sammons, Iram Siraj-Blatchford, Brenda Taggart. 2010. Early childhood matters: Evidence from the effective Pre-school and Primary education project. Dostopno prek: British Library
30. Kerštajn, Vesna. 2015. Koliko je dovolj. V *Gibanje in predšolski otrok*, ur. Maruška Seničar Železnjov, 28–33. Ljubljana: MIB d.o.o.
31. Kogovšek Jelka. 2016. Občinski podatek. Grosuplje, 24. maj.
32. Kos Kecojević, Živa, Ljubica Marjanovič Umek, Nika Šušteršič, Marjan Šimenc in Veronika Tašner. 2012. *Za kakovost javnih vrtcev in šol – primerjalne analize*. Ljubljana: Center za študij edukacijskih strategij, Pedagoška fakulteta.
33. Krek, Janez in Marjan Šimenc. 1996. *Zasebno šolstvo: struktura, primerjava različnih šolskih sistemov in zakonodajne rešitve v Republiki Sloveniji*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
34. Kroflič, Robi, Ljubica Marjanovič Umek, Mateja Videmšek, Marjeta Kovač, Simona Kranjc, Igor Saksida, Olga Denac, Tomaž Zupančič, Dupan Krnel in Barbara Japelj Pavešić. 2001. *Otrok v vrtcu, priporočnik h kurikulu za vrtce*. Maribor: Založba Obzorja.
35. Lamb, M.E. 1997. Nonparental child care: Context, quality, correlates. V *Handbook of child psychology: Child Psychology and Practise*, ur. W. Damon, I.E. Siegel in K. A. Reninger, 73–134. New York: Wiley.
36. Lešnik, V. in Ljubica Marjanovič Umek. 2005. Kakovost predšolske vzgoje v vrtcih in socialna kompetentnost. *Psihološka obzorja* 14 (4): 107–128.
37. Lešnik Musek, Petra in Ljubica Marjanovič Umek. 1998. Otrokov razvoj in učenje v simbolni igri. *Psihološka obzorja*. 1: 25–48.

38. Logar, Doroteja. 2011. Vpliv vrtca kot institucije na socialni in čustveni razvoj predšolskega otroka. V *Socialni in čustveni razvoj predšolskega otroka*, ur. Maruška Željeznov Seničar in Edita Šelih, 14–19. Ljubljana: MIB d.o.o.
39. Marjanovič Umek, Ljubica. 1995. Vrtec in otrokov razvoj. *Sodobna pedagogika*. 7–8: 338–348.
40. --- 2000. *Kakovost v vrtcih*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
41. Marjanovič Umek, Ljubica, Urška Fekonja, Tin Kavčič in Anja Poljanšek. 2002. *Kakovost v vrtcih*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
42. Marjanovič Umek, Ljubica, Urška Fekonja in Katja Bajc. 2005. *Pogled v vrtec*. Ljubljana: Državni izpitni center.
43. Marjanovič Umek, Ljubica in Urška Fekonja Peklaj. 2008. *Sodoben vrtec: možnosti za otrokov razvoj in zgodnje učenje*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete Ljubljana.
44. Marn Darinka. 2016. Intervju z avtorico. Grosuplje, 31. marec.
45. MŠŠ–Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. 1999. *Kurikulum za vrtce*. Ljubljana: Urad RS za šolstvo.
46. --- 2011. *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji 2011*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
47. --- 1995. *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji 1995*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
48. MZ–Ministrstvo za zdravje. 2005. *Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno–izobraževalnih ustanovah (od prvega leta starosti naprej)*. Dostopno prek: http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_09/Smernice_zdravega_prehranjevanja.pdf (6. maj 2016).
49. MIZKŠ–Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. 2013. *Kako ustanoviti zasebni vrtec*. Dostopno tudi prek: http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_pedsolsko_vzgojo_in_osnovno_solstvo/pedsolska_vzgoja/ (1. februar 2016).
50. MIZŠ–Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. 2016. *Evidenca zavodov in programov*. Dostopno tudi prek: <https://krka1.mss.edus.si/registriweb/SeznamVrtci.aspx> (25. maj 2016).
51. Mohar Katarina. 2016. Intervju z vodjo Vrtca Jurček. Grosuplje, 31. marec.

52. Montessori inštitut. 2013. Program vrtca Montessori. Dostopno tudi prek: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/vrtci/pdf/Program_montessori.pdf (29. maj 2016).
53. Moss, P. 1996. Defining objectives in early childhood services. *European Early Childhood Education Research Journal* (1): 17–33.
54. Musek Lešnik, Kristijan in Katra Bergant. 2001. *Samoevalvacija v vzgojno–izobraževalnih organizacijah*. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.
55. Musek, Janek in Vid Pečjak. 1996. *Psihologija*. Ljubljana: Založba Educy.
56. NICHD ECCRN. 2000a. Characteristics and quality of child care for toddlers and preschoolers. *Applied Developmental Science* 4 (3): 116–135.
57. NICHD ECCRN. 2000b. The relations of child to cognitive and language development. *Child Development* (71): 960–980.
58. NICHD Early Child Care Research Network. 1996. Characteristics of infant child care. Factors contributing to positive caregiving. *Early childhood Research quarterly* (11) 3: 296–306.
59. OECD. 2016. *Education policy outlook: Slovenia*. European commission. Dostopno prek: <http://www.oecd.org/edu/Education-Policy-Outlook-Country-Profile-Slovenia.pdf> (9. maj 2016).
60. Odredba o pogojih za ustanavljanje javnih vrtcev. Ur. l. RS 11/1999 (19. februar 1999).
61. Owens, Robert E. 1996. *Language development*. Boston: Allyn and Bacon Publishers.
62. Pišot, Rado in Giuliana Jelovčan. 2006. *Vsebine gibalne/športne vzgoje v predšolskem obdobju*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno raziskovalno središče.
63. Peyton, Vicki, Anne Jacobs, Marion O'Brien in Carolyn Roy. 2001. Reasons for choosing child care: associations with family factors, quality, and satisfaction. *Early Childhood Research Quarterly* 16 (2): 191–208. Dostopno tudi prek: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0885200601000989> (15. marec 2016).
64. Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje. Ur. l. RS 27/2014 (18. april 2014).
65. Pravilnik o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje. Ur. l. RS 75/2005 (20. julij 2005).
66. Pravilniku o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Ur. l. RS 73/2000 (19. avgust 2000).

67. Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo. Ur. l. RS 97/2003 (10. oktober 2003).
68. Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih. Ur. l. RS 114/2013 (31. december 2013).
69. Pravilnik o sprejemu otrok v VVZ Kekec. Ur. l. RS 10/2011 (18. februar 2011).
70. Rener, Tanja, Živa Humer, Tjaša Žakelj, Andreja Vezovnik in Alenka Švab. 2008. *Novo očetovstvo v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
71. Sagadin, Janez. 2003. *Statistične metode za pedagoge*. Maribor: Obzorja.
72. Scopelleti, Massimiliano in Tullia Musatti. 2012. *Parents' View of Child Care Quality: Values, Evaluations, and Satisfaction*. Dostopno prek: https://www.researchgate.net/publication/257578731_Parents'_View_of_Child_Care_Quality_Values_Evaluations_and_Satisfaction (8. november 2015).
73. Sklep o določitvi cen programov v Vzgojo varstvenem zavodu Kekec Grosuplje. Ur. l. RS 22/2016 (25. marec 2016).
74. Sklep o določitvi cen programov vzgoje in izobraževanja v Zasebnem vrtcu s koncesijo Biba Šmarje Sap. Ur. l. RS št. 22/2016 (25. marec 2016).
75. Sklep o določitvi cen programov vzgoje in izobraževanja v Zasebnem vrtcu s koncesijo Jurček, Mala vas. Ur. l. RS št. 22/2016 (25. marec 2016).
76. Sklep o določitvi cene programov vzgoje in izobraževanja v Zasebnem vrtcu s koncesijo Kobacaj Grosuplje. Ur. l. RS št. 22/2016 (25. marec 2016).
77. Sklep o določitvi cen programov vzgoje in izobraževanja v Zasebnem vrtcu s koncesijo Sonček Grosuplje. Ur. l. RS št. 22/2016 (25. marec 2016).
78. Starting strong II: Early Childhood Education and Care. 2006. OECD. Dostopno preko: http://www.unicef.org/lac/spbarbados/Implementation/ECD/StartingStrongII_OECD_2006.pdf (2. maj 2016).
79. Starting strong III: Early Childhood Education and Care. 2012. OECD. Dostopno preko: http://www.forpedi.com.br/downloads/forpedi_anexo_0509121501208.pdf (17. marec 2016).
80. Statistični urad RS. 2016. *Otroci vključeni v vrtce*. Dostopno prek: http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/03_pedsol_vzgoja/01_09525_otroci_vrtci/01_09525_otroci_vrtci.asp (7. marec 2016).

81. --- 2016a. *Predšolska vzgoja in izobraževanje v vrtcih, šolsko leto 2015/16*. Dostopno prek: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5916&idp=9&headerbar=7> (9. marec 2016).
82. --- 2016b. Število zasebnih vrtcev po virih financiranja. Dostopno prek: <http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/Saveshow.asp> (10. junij 2016).
83. Šimenc, Marjan. 2007. *Prikaz ureditve zasebnega šolstva v državah Evropske unije*. Ljubljana: SVIZ Slovenije.
84. Štibernik Ksenija. 2016. Intervju z avtorico. Grosuplje, 9. marec.
85. Štrajn, Darko, 2000. *Evalvacija*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
86. Trbanc, Martina, Andreja Črnak Meglič, Polona Dremelj, Simona Smolej Jež, Tamara Narat, Nadja Kovač in Barbara Kobal Tomc. 2015. *Socialni položaj v Sloveniji 2013–2014: Končno poročilo* (dopolnjena verzija). Ljubljana: Inštitut RS za socialno varstvo. Dostopno prek: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/sociala/Socialni_položaj_Koncno_porocilo__dopolnjen_o-februar15_.pdf (31. maj 2016).
87. Varjačič, Bojan –Rajko. 2007. *Prvič v vrtec*. Ljubljana: Založba otroci.
88. Videmšek, Mateja in Mojca Visinski. 2001. *Športne dejavnosti za predšolske otroke*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
89. Virant, Grega. 2004. *Pravna ureditev javne uprave*. Ljubljana: Fakulteta za javno upravo.
90. Walfdorska šola Ljubljana. Dostopno prek: www.lj.waldorf.si/?w=6 (29. maj 2016).
91. Woodhead, M. 1999. Towards a global paradigm for research into early childhood education. *European early childhood education research journal* 1: 5–23.
92. Zlati kamen 2013. Dostopno prek: <http://www.grosuplje.si/zlati-kamen-2013-dobre-prakse-slovenskih-obin.html>. (14. marec 2013).
93. Zorman, Maja. 2010. Zasebni in javni vrtci: primerjava programov z vidika financiranja in kakovosti. Ljubljana. *Socialna pedagogika* (14) 3: 277–302.
94. Zakon o lokalni samoupravi (ZLS). Ur.l. RS št. 94/2007 (27. september 2007).
95. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI–UPB5). Ur. l. RS 16/2007 (23. februar 2007).
96. Zakon o uravnoteženju javnih financ (ZUJF). Ur. l. RS št. 40/2012 (11. maj 2012).
97. Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP–1). Ur. l. RS št. 58/2011 (20. julij 2011).

98. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS). Ur. l. RS št. 62/2010 (15.julij 2010).
99. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS–A 2011). Ur. l. RS št. 40/2011 (27. maj 2011).
100. Zakon o vrtcih (ZVrt–UPB2). Ur. l. RS 100/2005 (10.november 2005).
101. Žnidaršič, Martina. 2012. Sodobni pogledi na sodelovanje med vrtcem in starši. V *Sodelovanje med vrtcem in starši »družinami«*, ur. Maruška Željeznov Seničar, 6–16. Ljubljana: MIB d.o.o.

10 PRILOGE

PRILOGA A: INTERVJU ZA VODSTVENI KADER

ORGANIZACIJA DELA IN ŽIVLJENJA V VRTCU

1. Št. enot:
Št. oddelkov:
Št. otrok v oddelku:
Skupno število otrok v vrtcu:
2. OKOLJE: VAŠKO /URBANO
3. STRUKTURA ODDELKA:
 - STAROST OTROK V ODDELKU:
 - STAROSTNO HOMOGENE/HETEROGENE/KOMBINIRANE SKUPINE:
 - VKLJUČENOST OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI (če so; ali so ti otroci integrirani v redne oddelke, če da koliko?)
4. STROKOVNI DELAVCI V VRTCU:
 - Skupno število vzgojiteljev:
 - Skupno število pomočnikov vzgojiteljev
 - Skupno število svetovalnih delavcev:
 - Število drugih delavcev (uprava, tehnično osebje):
 - STALNOST VZGOJITELJEV (ista vzgojiteljica kot prejšnje leto v oddelku)
 - Število izostankov vseh vzgojiteljev z dela v zadnjem šolskem letu (v dnevih):
 - Povprečno trajanje bolniškega dopusta vzgojiteljev v zadnjem šolskem letu:
 - Krajše izostanke vzgojiteljev rešujete na naslednji način: v oddelku samo ena pomočnica vzgojitelja, v oddelku je polovico časa vzgojiteljica iz drugega oddelka, vrtec ima »rezervno« vzgojiteljico, drugo:
 - Ob dolgotrajni odsotnosti vzgojitelja zaposlite nadomestnega delavca: da ne
 - Fluktuacija vzgojiteljev in pomočnic vzgojiteljev je : pogosta redka
5. POSLOVNI ČAS, PROGRAM, URNIK VZGOJITELJEV, ORG.BIVANJA:
 - Poslovni čas vrta:
 - Kateri program izvaja vrtec: dnevni, poldnevni, krajši, varstvo na domu
 - neposredno vzgojno delo v oddelku:
 - jutranje in popoldansko združevanje:
 - Koliko obrokov ponuja vrtec?
 - Koliko različnih jedilnikov vrtec vsak dan ponuja otrokom pri zajtrku/kosilu/malici?
 - Ali ima otrokom omogoči dietno prehrano?
 - Ali imajo čez dan na razpolago napitke, ki si jih vzamejo po želji?
 - Ali imajo na razpolago kruh/sadje, ki si ga vzamejo po želji?
6. VARNOST:
 - Ali je okolje, kjer se nahaja vrtec: varno ; vsebuje potencialne nevarnosti (npr. prisotnost nevarnih oseb) ; je varno
 - Kako vrtec skrbi za varnost v času, ko je zaprt: ni posebej poskrbljeno; alarm; varnostna služba; alarm in varnostna služba; alarm in varnostnik
 - Gradbena (potresna) varnost: je kritična; je slaba; ustreza standardom

PROSTOR IN MATERIALI

1. IGRALNICA

- Število:
- Velikost:
- Neto igralna površina (v m²):
- Igralnica ima lastno umivalnico:
- Igralnica se nadaljuje v pokrito teraso:

2. OPREMA IGRALNICE, IGRALNI MATERIAL:

- Število ležalnikov:
- Število igrac, športnih rekvizitov, otroških knjig:
- Skupni notranji prostor za otroke: koliko? velikost? kakšno opremo vsebujejo? katere dejavnosti izvajajo v teh prostorih?

3. ZUNANJE POVRŠINE:

- Skupna velikost zunanjih površin:
- Opremljenost zunanjih površin: igrala; statične hišice; peskovnik; voda; senca(naravna; umetna); različne igralne površine (asfalt, trava, pesek)
- Ali so zunanje površine ograjene?
- Ali so zunanje površine dostopne v času, ko je vrtec zaprt?
- Ali so v vrtcu dosegljive in dostopne javne zelene površine?

4. AVDIOVIZUALNA SREDSTVA:

- Katera skupna avdiovizualna sredstva ima vrtec?
- Koliko računalnikov ima vrtec?
- Kje se računalniki nahajajo? V enem ali več oddelkih; v posebnem prostoru za otroke; v pisarni; v pedagoški sobi
- Ali so računalniki dostopni:

5. DOSTOPNOST VRTCA Z JAVNIMI IN OSEBNIMI PREVOZNIMI SREDSTVI:

- Ali je v bližini avtobusna postaja?
- Ali lahko starši otroke do vrtca pripeljejo z avtomobili?
- Ali ima vrtec parkirišče za zaposlene?
- Ali ima vrtec posebno parkirišče za starše?

6. MIKROKLIMA:

- Srednje dnevne temperature v zgradbi: poleti: pozimi:
- Ali so naslednji mikroklimatski pogoji v igralnicah in drugih prostorih, kjer se združujejo otroci, skladni s standardi?
Ogrevanje zraka; hlajenje zraka; prezračevanje; zasenčenje prostorov; osvetlitev.

VAŠI PREDLOGI:

- na kak način bi lahko olajšali ustanavljanje zasebnih vrtcev, da bi pri tem ohranili sedanji nivo kakovosti:
- predlogi/pripombe na financiranje, zakonodajo in kakovost predšolske vzgoje

PRILOGA B: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA STARŠE

Spoštovani starši!

Sem študentka magistrskega študija Menedžment neprofitnih organizacij in pri svoji nalogi z naslovom »Primerjalna analiza kakovosti javnega in zasebnih vrtcev s koncesijo v Občini Grosuplje« bom ugotavljala vaše mnenje o kakovosti vrtca. Vaše mnenje je iz vidika ugotavljanja in morebitnega zagotavljanja višje kakovosti zelo pomembno, zato vas prosim, da si vzamete nekaj časa in odgovorite na spodnja vprašanja. Anonimnost ankete je zagotovljena.

Hvala.

I) OSNOVNI PODATKI

1. Kateri vrtec obiskuje vaš otrok? _____
2. Število otrok, vključenih v ta vrtec: 1 2 3
3. Spol otroka?(obkrožite) DEČEK DEKLICA
4. Izpolnjevalec ankete: MATI OČE DRUGO
5. Koliko časa že (v mesecih/letih) vaš otrok obiskuje ta vrtec? _____
6. V kateri oddelek je vključen vaš otrok?(obkrožite)
1. starostno obdobje 2. starostno obdobje
7. Število otrok v oddelku se mi zdi ustrezno? (obkrožite) DA NE
8. Število vzgojiteljic v oddelku, v katerem je moj otrok, se mi zdi ustrezno glede na število otrok. (obkrožite) DA NE
9. V zadnjih 14 dneh je v povprečju moj otrok prišel v vrtec ob _____ h _____ min
10. V zadnjih 14 dneh je moj otrok odšel iz vrtca ob _____ h _____ min
11. Starostno heterogen oddelek v vrtcu je oddelek , v katerem so različno stari otroci. Zanima me, ali se vam zdi, da je za otroka bolj ustrezen oddelek, v katerem so vsi otroci podobne starosti, ali oddelek, v katerem so vsi otroci različnih starosti. (obkrožite)

Bolj ustrezen je oddelek z otroki podobne starosti

Bolj ustrezen je oddelek z otroki različne starosti

Zakaj? _____

II) UVAJANJE OTROKA V VRTEC

1. Ali je v vrtcu posebna pozornost namenjena uvajanju novih otrok? DA NE

ČE ste odgovorili z DA, prosim odgovorite še na naslednja vprašanja.

2. Mojega otroka sem določen čas postopoma uvajal/a v jaslični oddelek? DA NE

Stopnja zadovoljstva pri tem: zelo nezadovoljen/na
nezadovoljen/na
zadovoljen/na
zelo zadovoljen/na

3. Sem/a sem se lahko odločil/a koliko časa in kako bom uvajala/a otroka v jaslični oddelek.

DA NE

Stopnja zadovoljstva pri tem: zelo nezadovoljen/na
nezadovoljen/na
zadovoljen/na
zelo zadovoljen/na

4. Pri uvajanju mojega otroka v vrtec mi je bilo všeč:

- sodelovanje vzgojiteljice z mano: DA NE
- sodelovanje med vzgojiteljico in pomočnico: DA NE
- da je bil otrok v vrtcu le nekaj ur in se je postopoma uvajal: DA NE
- da nas je bilo veliko odraslih hkrati z otroki: DA NE
- da je bil otrok ves čas v moji bližini: DA NE
- da sem spoznal/a okolje in način dela v vrtcu: DA NE
- da sem opazoval/a, kako se moj otrok v skupini odziva na novo okolje: DA NE

5. Koliko časa je trajalo uvajanje? _____ dni

6. Koliko dni je bil vaš otrok v zadnjih treh mesecih odsoten zaradi bolezni? _____ dni

III) DELAVCI V VRTCU

- Ali mislite, da je vzgojiteljica, ki dela z vašim otrokom, ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja? DA NE NE MOREM OCENITI
- Kako dobro poznate njeno delo?
DOBRO NE PREVEČ SPLOH NE
- Ali mislite, da je pomočnica vzgojiteljice, ki dela z vašim otrokom, ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja? DA NE NE MOREM OCENITI
- Kako dobro poznate njeno delo?
DOBRO NE PREVEČ SPLOH NE
- Poslovni čas vrtca mi ustreza glede moje delovne obveznosti? DA NE
ČE NE, zakaj? _____

- Imam možnost vplivati na poslovni čas vrtca? DA NE NE VEM
- Zdi se mi, da je odsotnost z dela (različna izobraževanja, izpopolnjevanja ali bolniške odsotnosti) vzgojiteljice, ki dela z mojim otrokom, prevelika? DA NE
- Da je vzgojiteljica oz. pomočnica odsotna, opazim na naslednje načine:
 - otrok noče v vrtec: DA NE
 - ob ločitvi zjutraj zajoka: DA NE
 - je nemiren in nezadovoljen: DA NE
 - je bolj vesel in odprt: DA NE
 - toži, da je moral spati v vrtcu, vse pojesti ali kaj podobnega, česar ni bil vajen: DA NE
 - drugo: _____
- Počutje otroka v vrtcu bi na ocenjevalni lestvico od 1 do 5, pri čemer je 1-zelo slabo, 5- zelo dobro) (obkrožite): 1 2 3 4 5

IV) PROSTOR, OPREMA IN DRUGI MATERIALI

1. Igralnica, v kateri je moj otrok, je dovolj velika za vse otroke v oddelku. DA NE NE VEM
2. Oprema igralnice se mi zdi ustrezna. DA NE NE VEM

3. Moj otrok sme v vrtec prinašati igrače od doma. DA NE NE VEM

Če ste odgovorili z DA, povejte, kdaj jih lahko prinese: VSAK DAN

ENKRAT NA TEDEN

OB POSEBNIH PRILOŽNOSTIH

DRUGO: _____

4. Moj otrok bi si želel igračo od doma prinesiti večkrat, kot je dovoljeno. DA NE NE VEM
5. Moj otrok sme v vrtec prinašati knjige od doma: DA NE NE VEM

Če ste odgovorili z DA, povejte, kdaj jih lahko prinese: VSAK DAN

ENKRAT NA TEDEN

OB POSEBNIH PRILOŽNOSTIH

DRUGO: _____

6. Moj otrok lahko prinese katerokoli knjigo: DA NE NE VEM

7. Moj otrok bi si želel knjigo od doma prinesiti večkrat: DA NE NE VEM

8. Moj otrok toži, da igrače ali knjige, ki jo je prinesel, v vrtcu ne sme uporabljati: NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO

9. Število in bližina Parkinih mest za osebni avto se mi zdita: USTREZNA NEUSTREZNA
Če NEUSTREZNA, zakaj: _____

10. Dostopnost vrtca z javnim prevozom se mi zdi: USTREZNA NEUSTREZNA
Če NEUSTREZNA, zakaj: _____

11. Zdi se mi, da imajo otroci v napi skupini dovolj možnosti za gibanje:
v vrtcu: DA NE
na prostem: DA NE

12. Pri zunanjih površinah v vrtcu, ki jih otroci pogosto uporabljajo, se mi zdi:

- Velikost: USTREZNA NEUSTREZNA, zakaj: _____
- Opremljenost igrišča pri vrtcu: USTREZNA NEUSTREZNA, zakaj: _____
- Dosegljivost javnih zelenih površin: USTREZNA NEUSTREZNA, zakaj: _____

13. Igralnica, v kateri se zadržujejo otroci, se mi zdi:

- Ustrezno svetla: DA NE
- Ustrezno zračna: DA NE
- Pozimi ustrezno ogrevana: DA NE
- Poleti ustrezno hlajena: DA NE

V) DEJAVNOSTI V VRTCU

Prve dve vprašanji preskočijo starši otrok mlajših od treh let.

1. Moj otrok je med bivanjem vključen tudi v dejavnosti, ki jih izvajajo zunanji izvajalci (jezikovni tečaji, plesni tečaj, športne aktivnosti): DA, v katere: _____ NE

Z vsebino teh dejavnosti sem: zelo nezadovoljen/na
nezadovoljen/na
zadovoljen/na

Z izvajalci teh dejavnosti sem: zelo zadovoljen/na
zelo nezadovoljen/na
nezadovoljen/na
zadovoljen/na

S ceno teh dejavnosti sem: zelo zadovoljen/na
zelo nezadovoljen/na
nezadovoljen/na
zadovoljen/na
zelo zadovoljen/na

2. Zakaj ste otroka vpisali v to dejavnosti? _____

3. Kaj mislite o naslednjem?

- Zdi se mi, da vzgojiteljica različno dela z dečki in deklicami:
NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO NE MOREM OCENITI

- Zdi se mi, da vzgojiteljica dovoljuje različnost med otroki iz različnih kulturnih in jezikovnih okolij:

NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO NE MOREM OCENITI

- Zdi se mi, da vzgojiteljica spoštuje različnost med otroki glede na različne svetovne in verske nazore:

NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO NE MOREM OCENITI

- Zdi se mi, da vzgojiteljica kakovostno dela z otroki s posebnimi potrebami (če jih ni pustite prazno):

NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO NE MOREM OCENITI

4. Moj otrok ima možnost izbire jedilnika pri zajtrku: DA NE
5. Moj otrok imam možnost izbire hrane pri jedilniku pri zajtrku: DA NE
6. Moj otrok ima možnost izbire jedilnika pri kosilu: DA NE
7. Moj otrok ima možnost izbire hrane pri jedilniku pri kosilu: DA NE
8. Moj otrok potrebuje dietno prehrano: DA NE
9. Sestava jedilnika za zajtrk se mi zdi primerna: DA NE
10. Sestava jedilnika za malico se mi zdi primerna: DA NE, zakaj _____
11. Poznam se sestavo posameznih obrokov: DA NE
12. Urnik dnevnih obrokov se mi zdi ustrezen: DA NE
13. Moj otrok lahko spi in počiva na način, ki mu ustreza: DA NE, zakaj _____
14. Če je vaš otrok mlajši od 2 let in pol naslednja vprašanja preskočite:
 - Moj otrok potoži, da je moral pri obroku pojesti več, kot je mogel oziroma hotel. NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO
 - Moj otrok mi potoži, da je moral nujno ležati na počivalniku med počitkom: NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO
 - Moj otrok mi potoži, da je moral počivati toliko časa, kot drugi otroci: NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO
 - Moj otrok mu potoži še o drugih stvareh glede reda in režima v vrtcu(NPR. ne more na stranišče, ko to želi ipd.): DA, kaj: _____ NE
15. Prosimo, da pregledate vse našteje dejavnosti in jih razporedite po pomembnosti(1- najpomembnejša, 11- najmanj pomembna), nato pa obkrožite, kakšna je možnost izvajanja navedene dejavnosti v vrtcu:

POMEMBNOST

- Druženje z drugimi otroki _____	PREMALO	DOVOLJ
- Prosta igra _____	PREMALO	DOVOLJ
- Nega otroka _____	PREMALO	DOVOLJ
- Govorni razvoj _____	PREMALO	DOVOLJ
- Spoznavanje novih stvari v naravi in družbi _____	PREMALO	DOVOLJ
- Navajanje na red _____	PREMALO	DOVOLJ
- Učenje (računanje, pisanje) _____	PREMALO	DOVOLJ
- Gibanje _____	PREMALO	DOVOLJ
- Prehrana in spanje _____	PREMALO	DOVOLJ
- Čustveno doživljanje _____	PREMALO	DOVOLJ

- Dobri medsebojni odnosi _____ PREMALO DOVOLJ

16. Kako ocenjujete prihod in odhod vašega otroka v vrtec oziroma iz vrtca?

- Mojega otroka vzgojiteljica oz. pomočnica sprejme ob prihodu v vrtec tako, da takoj naveže stik z njim. DA NE
- Mojemu otroku vzgojiteljica ob prihodu v vrtec pomaga, da se vključi v skupino otrok. DA NE
- Kot mati/oče lahko ob prihodu spremljam otroka v igralnico. DA NE
- Ob prihodu ali odhodu otroka iz vrtca mi vzgojiteljica/pomočnica posreduje aktualne informacije (npr. izlet, bolezen). DA NE
- Ob prihodu ali odhodu otroka iz vrtca se vzgojiteljica/pomočnica z menoj pogovarja o mojem otroku, če to želim. DA NE
- Pri jutranjem prihodu v vrtec se moj otrok težko loči od mene. DA NE
- Moj otrok gre nerad iz vrtca domov. DA NE
- Moj otrok je pogosto odsoten iz vrtca zaradi različnih razlogov. DA NE
- Otroku lahko ob prihodu v vrtec nekaj časa počne, kar želi, vzgojitelj pa ga počasi vključi v dejavnost, ki poteka v oddelku. DA NE
- Ko otrok pride v vrtec, ga vzgojitelj takoj vključi v dejavnost, ki poteka v oddelku. DA NE

Na ti dve vprašanji odgovorite le, če je do te situacije prišlo.

17. Kako je ravnala vzgojiteljica/pomočnica vzgojiteljice, ko je otrok zjutraj ob prihodu v vrtec ob ločitvi od vas močno jokal/protestiral?

Kako je ravnal z
otrokom? _____

Kako je ravnal z vami kot
starši? _____

VI) SODELOVANJE MED STARŠI IN VRTCEM

1. Vzgojiteljica/pomočnica vzgojiteljice komunicira z menoj ob prihodu otroka.
NE DA, VENDAR REDKO DA, 1X TEDENSKO DA, SKORAJ VSAK DAN
2. Vzgojiteljica/pomočnica vzgojiteljice komunicira z menoj ob odhodu otroka.
NE DA, VENDAR REDKO DA, 1X TEDENSKO DA, SKORAJ VSAK DAN
3. Vzgojiteljica ima roditeljske sestanke.
NE DA, VENDAR REDKO DA, 1X TEDENSKO DA, SKORAJ VSAK DAN
4. Vzgojiteljica ima govorilne ure.
NE DA, VENDAR LETNO DA, 2 -3X LETNO DA, 4X LETNO ALI POGOSTEJE
5. Vzgojiteljica me obvešča z obvestili na oglasni deski.
NE DA, VENDAR LETNO DA, 2-3X LETNO DA, 4X KRAT LETNO ALI POGOSTEJE
6. Vzgojiteljica mi piše osebna pisna obvestila (npr. po majlu).

NE	DA,VENDAR REDKO	DA,1X NA MESEC	DA, VSAJ 1X
TEDENSKO |
|----|-----------------|----------------|-------------------------|
7. Vzgojiteljica organizira različne aktivnosti (prireditve, izlete, piknike z družinami in otroki).
NE	DA,VENDAR LETNO	DA, 2-3X LETNO	DA, 4X LETNO ALI
POGOSTEJE |
|----|-----------------|----------------|-------------------------------|
8. Vzgojiteljica za nas organizira strokovna predavanja, delavnice (za starše, ali za starše in otroke).
NE	DA,VENDAR LETNO	DA, 2 -3X LETNO	DA, 4X LETNO ALI
POGOSTEJE |
|----|-----------------|-----------------|-------------------------------|
9. Vzgojiteljica organizira tematske razgovore s posamezno skupino staršev.
NE	DA,VENDAR LETNO	DA, 2- 3X LETNO	DA, 4X LETNO ALI
POGOSTEJE |
|----|-----------------|-----------------|-------------------------------|
10. Drugo:
NE	DA,VENDAR LETNO	DA, 2-3X LETNO	DA, 4X LETNO ALI
POGOSTEJE |
|----|-----------------|----------------|-------------------------------|
11. Skupina v kateri je moj otrok, obiskuje druge ustanove/prireditve:
- Kulturne(kino, lutkovne predstave, knjižnico): NIKOLI VČASIH POGOSTO
 - ostalo(tržnica, trgovina, delovne organizacije...): NIKOLI VČASIH POGOSTO
 - Z obiski kulturnih ustanov sem:

ZELO ZADOVOLJEN/NA ZADOVOLJEN/NA NEZADOVOLJEN/NA ZELO
NEZADOVOLJEN/NA

12. Ocenite, katere možnosti sodelovanja vam ponuja vrtec, nato pa ocenite, ali to možnost izkoriščanja:

MOŽNOSTI	IZKORIŠČAM
• Vključevanje v načrtovanje dela v vrtcu	
DA NE NE VEM	DA NE
• Dajanje konkretnih predlogov in idej za izpeljavo posameznih dejavnosti	
DA NE NE VEM	DA NE
• Vključevanje v posamezne dejavnosti	
DA NE NE VEM	DA NE
• Vključevanje v ovrednotenje dela v vrtcu	
DA NE NE VEM	DA NE
• Vključevanje v reševanje problemov, če so povezani z mojim otrokom	
DA NE NE VEM	DA NE
• Prinašanje materialov v vrtec	
DA NE NE VEM	DA NE
• Sodelovanje v pripravi predstave za otroke	
DA NE NE VEM	DA NE
• Predstavitev svojega poklica/hobija	
DA NE NE VEM	DA NE
• Priprava obiska v svoji delovni organizaciji	
DA NE NE VEM	DA NE

13. Ocenjujem, da z vzgojiteljicami dobro sodelujejo(*obkrožite*):

VSI STARŠI OTROK V ODDELKU
VEČINA STARŠEV
POLOVICA STARŠEV
MANJ KOT POLOVICA STARŠEV

14. Če ocenim celotno delo vzgojiteljice, sem (1- zelo nezadovoljen/na, 5- zelo zadovoljen/na):

1 2 3 4 5

15. Če ocenim celotno delo pomočnice vzgojiteljice, sem (1- zelo nezadovoljen/na, 5- zelo zadovoljen/na):

1 2 3 4 5

16. V zadnjem letu so se pri mojem sodelovanju z vzgojiteljico pojavile naslednje težave (navedite jih): _____

17. Te težave sem reševal/a na naslednji način (npr. s pogovorom z vzgojiteljico/ravnateljem/svetovalno službo): _____

18. Kaj menite o načinih informiranja in kakovosti informacij v vašem vrtcu?

- Vrtec me seznani z vsemi pravili in predpisi, _____ ki jih moram poznati, da se lahko po njih ravnam ter uveljavljam svoje in otrokove pravice
NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO
- Vrtec me seznani z vsem, kar moram vedeti v zvezi z delom v vrtcu, da si lahko organiziramo družinsko življenje: _____ NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO
- Informacije, ki jih daje vrtec so pravočasne: _____ NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO
- Informacije, ki mi jih daje vrtec, so jasne in razumljive: _____ NIKOLI VČASIH POGOSTO VEDNO

19. Kakšno je vaše mnenje glede mesečnega prispevka, ki ga plačujete za otroka, glede na ponudbo in kakovost storitev vrtec?

- a) previsoka
- b) ravno pravšnja
- c) nizka

Prosim, da na kratko utemeljite svoj odgovor: _____

20. Prosim, če mi zaupate tudi podatek o vaši starosti in izobrazbi:

STAROST:

- a) manj kot 25 let
- b) od 26 do 30 let
- c) od 31 do 35 let
- d) od 36 do 40 let
- e) od 41 do 45 let
- f) več kot 45 let

IZOBRAZBA:

- a) osnovnošolska
- b) poklicna
- c) srednješolska
- d) višješolska
- e) visokošolska
- f) znanstveni magisterij, doktorat

PRILOGA C: TABELARIČNI PRIKAZ PODATKOV

Tabela 1: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: postopno uvajanje otroka v jaslični oddelek

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	35	71,4	85,4	85,4
	2 ne	6	12,2	14,6	100,0
	Skupaj	41	83,7	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	6	85,7	85,7	85,7
	2 ne	1	14,3	14,3	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 da	8	61,5	66,7	66,7
	2 ne	4	30,8	33,3	100,0
	Skupaj	12	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 2: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: stopnja zadovoljstva pri postopnem uvajanju

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	2 nezadovoljen	2	4,1	5,7	5,7
	3 zadovoljen	14	28,6	40,0	45,7
	4 zelo zadovoljen	19	38,8	54,3	
	Skupaj	35	71,4	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	3 zadovoljen	4	57,1	66,7	66,7
	4 zelo zadovoljen	2	28,6	33,3	100,0
	Skupaj	6	85,7	100,0	
Vrtec Jurček	1 zelo nezadovoljen	1	7,7	9,1	9,1
	3 zadovoljen	2	15,4	18,2	27,3
	4 zelo zadovoljen	8	61,5	72,7	100,00
	Skupaj	11	84,6	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 zelo nezadovoljen	1	12,5	12,5	12,5
	3 zadovoljen	4	50,0	50,0	50,0
	4 zelo zadovoljen	3	37,5	37,5	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	

Zasebni vrtec Biba	4 zelo zadovoljen	9	100,0	100,0	100,0
---------------------------	-------------------	---	-------	-------	-------

Tabela 3: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: možnost odločitve glede časa in načina uvajanja

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	24	49,0	60,0	60,0
	2 ne	16	32,7	40,0	100,0
	Skupaj	40	81,6	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	3	42,9	42,9	42,9
	2 ne	4	57,1	57,1	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 da	8	61,5	66,7	66,7
	2 ne	4	30,8	33,3	100,0
	Skupaj	12	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 da	7	87,5	87,5	87,5
	2 ne	1	12,5	12,5	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	1 da	8	88,9	88,9	88,9
	2 ne	1	11,1	11,1	100,0
	Skupaj	9	100,0	100,0	

Tabela 4: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: stopnja zadovoljstva glede odločitve, koliko časa in na kakšen način bo potekalo uvajanje

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	2 nezadovoljen	2	4,1	6,1	6,1
	3 zadovoljen	16	32,7	48,5	54,5
	4 zelo zadovoljen	15	30,6	45,5	100,0
	Skupaj	33	67,3	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	2 nezadovoljen	4	14,3	16,7	16,7
	3 zadovoljen	3	42,9	50,0	66,7
	4 zelo zadovoljen	2	28,6	33,3	100,0
	Skupaj	6	85,7	100,0	
Vrtec Jurček	1 zelo nezadovoljen	1	7,7	9,1	9,1
	3 zadovoljen	4	30,8	36,4	45,5
	4 zelo zadovoljen	6	46,2	54,5	100,00
	Skupaj	11	84,6	100,0	

Zasebni vrtec Sonček	1 zelo nezadovoljen	1	12,5	14,3	14,3
	3 zadovoljen	2	25,0	28,6	42,9
	4 zelo zadovoljen	4	50,0	57,1	100,0
	Skupaj	7	87,5	100,0	
Zasebni vrtec Biba	4 zelo zadovoljen	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 5: Frekvenčna porazdelitev odgovorov: trajanje uvajanja v dne

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	0	1	2,0	2,0	2,0
	1	1	2,0	2,0	4,1
	10	2	4,1	4,1	8,2
	14	2	4,1	4,1	12,2
	2	2	4,1	4,1	16,3
	3	12	24,5	24,5	40,8
	4	5	10,2	10,2	51,0
	5	14	28,6	28,6	79,6
	7	2	4,1	4,1	83,7
	8	1	2,0	2,0	85,7
	Ni odgovora	7	14,3	14,3	100,0
	Skupaj	49	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	14	2	28,6	28,6	28,6
	2	1	14,3	14,3	42,9
	3	2	28,6	28,6	71,4
	5	2	28,6	28,6	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	2	2	15,4	15,4	15,4
	21	1	7,7	7,7	23,1
	3	3	23,1	23,1	46,2
	3,5	1	7,7	7,7	53,8
	4	2	15,4	15,4	69,2
	5	2	15,4	15,4	84,6
	7	1	7,7	7,7	92,3
	8	1	7,7	7,7	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	14	1	12,5	12,5	12,5
	2	1	12,5	12,5	25,0
	3	1	12,5	12,5	37,5
	4	2	25,0	25,0	62,5
	7	2	25,0	25,0	87,5
	8	1	12,5	12,5	100,0

	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	1	1	11,1	11,1	11,1
	3	3	33,3	33,3	44,4
	5	3	33,3	33,3	77,8
	7	2	22,2	22,2	100,0
	Skupaj	9	100,0	100,0	

Tabela 6: Frekvenčna porazdelitev odgovorov: vzgojiteljica je ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	49	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 7: Frekvenčna porazdelitev odgovorov: kako dobro poznajo starši, delo vzgojiteljice

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 dobro	42	85,7	87,5	87,5
	2 ne preveč	6	12,2	12,2	100,0
	Skupaj	48	98,00	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 dobro	6	85,7	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 dobro	10	76,9	76,9	76,9
	2 ne preveč	3	23,1	23,1	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 dobro	7	87,5	87,5	87,5
	2 ne preveč	1	12,5	12,5	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	1 dobro	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 8: Frekvenčna razporeditev odgovorov in odstotki: pomočnica vzgojiteljica je ustrezno usposobljena za delo, ki ga opravlja

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	48	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	11	84,6	84,6	84,6
	3 ne morem oceniti	2	15,4	15,4	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 9: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: počutje otroka v vrtcu

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 zelo slabo	1	2,0	2,1	2,1
	3 dobro	4	8,2	8,5	10,6
	4 prav dobro	15	30,6	31,9	42,6
	5 zelo dobro	27	55,1	57,4	100,0
	Skupaj	47	95,9	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	5 zelo dobro	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	2 slabo	1	7,7	7,7	7,7
	3 dobro	1	7,7	7,7	15,4
	4 prav dobro	3	23,1	23,1	38,5
	5 zelo dobro	8	61,5	61,5	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	4 prav dobro	5	62,5	62,5	62,5
	5 zelo dobro	3	37,5	37,5	100,
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	5 zelo dobro	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 10: Frekvenčna porazdelitev odgovorov staršev na vprašanje, igralnica, v kateri je moj otrok, je dovolj velika za vse otroke v oddelku

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	30	61,2	63,8	63,8
	2 ne	13	26,5	27,7	91,5
	3 ne vem	4	8,2	8,5	100,0
	Skupaj	47	95,9	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	4	57,1	57,1	57,1
	3 ne vem	3	42,9	42,9	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 da	11	84,6	84,6	84,6
	2 ne	2	15,4	15,4	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 da	6	75,0	75,0	75,0
	2 ne	1	12,5	12,5	87,5
	3 ne vem	1	12,5	12,5	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 11: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: oprema igralnice se mi zdi ustrezna

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	39	79,6	84,8	84,8
	2 ne	1	2,0	2,2	87,0
	3 ne vem	6	12,2	13,0	100,0
	Skupaj	46	93,9	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 12: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: velikost zunanjih površin se mi zdi ustrezna

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	48	98,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 13: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: zdi se mi, da imajo otroci v naši skupini dovolj možnosti za gibanje

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	38	77,6	79,2	79,2
	2 ne	10	20,4	20,8	100,0
	Skupaj	48	98,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	6	85,7	85,7	85,7
	2 ne	1	14,3	14,3	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 14: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: opremljenost igrišča je ustrezna

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 ustrezna	46	93,9	97,9	97,9
	2 neustrezna	1	2,0	2,1	100,0
	Skupaj	47	95,9	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 ustrezna	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 ustrezna	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 ustrezna	6	75,0	75,0	75,0
	2 neustrezna	2	25,0	25,0	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 15: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: igralnica se mi zdi ustrezno svetla

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	47	95,9	95,9	95,9
	2 ne	2	4,1	4,1	100,0
	Skupaj	49	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	12	92,3	92,3	92,3
	2 ne	1	7,7	7,7	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 16: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: igralnica se mi zdi ustrezno zračna

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	46	93,9	95,8	95,8
	2 ne	2	4,1	4,2	100
	Skupaj	49	100		
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	12	92,3	92,3	92,3
Zasebni vrtec Sonček	1 da	6	75	75	75
	2 ne	2	25	25	100
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 17: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: igralnica se mi zdi ustrezno ogrevana

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	48	98,0	98,0	98,0
	2 ne	1	2,0	2,0	100,0
	Skupaj	49	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 18: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: igralnica se mi zdi ustrezno hlajena

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	43	87,8	87,8	87,8
	2 ne	4	8,2	8,2	95,9
	Skupaj	49	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	12	92,3	92,3	92,3
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 19: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: moj otrok lahko spi in počiva na način, ki mu ustreza

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	42	85,7	95,5	95,5
	2 ne	2	4,1	4,5	100,0
	Skupaj	44	89,8	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	6	85,7	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	10	76,9	90,9	90,9
	2 ne	1	7,7	9,1	100,0
	Skupaj	11	84,6	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 da	7	87,5	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 20: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: ob prihodu ali odhodu iz vrtca mi vzgojiteljica ali pomočnica vzgojiteljice posreduje aktualne informacija (npr. izlet, bolezni)

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 da	45	91,8	91,8	91,8
	2 ne	4	8,2	8,2	100,0
	Skupaj	49	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 da	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	1 da	13	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Sonček	1 da	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	1 da	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 21: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: vzgojiteljica komunicira z menoj ob odhodu otroka

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 ne	2	4,1	4,3	4,3
	2 da, vendar redko	6	12,2	12,8	17,0
	3 da, 1x tedensko	4	8,2	8,5	25,5
	4 da, skoraj vsak dan	35	71,4	74,5	100,0
	Skupaj	47	95,9	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	2 da, vendar redko	1	14,3	14,3	14,3
	3 da, 1x tedensko	2	28,6	28,6	42,9
	4 da, skoraj vsak dan	4	57,1	57,1	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	2 da, vendar redko	2	15,4	15,4	15,4
	4 da, skoraj vsak dan	11	84,6	84,6	100,0
	Skupaj	13	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	4 da, skoraj vsak dan	8	100,0	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	4 da, skoraj vsak dan	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 22: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: vzgojiteljica organizira različne aktivnosti (prireditve, izlete, piknike)

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 ne	3	6,1	6,3	6,3
	2 da, vendar redko	42	85,7	87,5	93,8
	3 da, 1x tedensko	3	6,1	6,3	100,0
	Skupaj	48	98,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	2 da, vendar redko	6	85,7	85,7	85,7
	4 da, skoraj vsak dan	1	14,3	14,3	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 ne	1	7,7	11,1	11,1
	2 da, vendar redko	8	61,5	88,9	100,0
	Skupaj	9	69,2	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	2 da, vendar redko	7	87,5	100,0	100,0
Zasebni vrtec Biba	2 da, vendar redko	8	88,9	100,0	100,0

Tabela 23: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: ocenjujem, da z vzgojiteljicami dobro sodelujejo

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 vsi starši otrok v oddelku	15	30,6	31,3	31,3
	2 večina staršev	31	63,3	64,6	95,8
	3 polovica staršev	2	4,1	4,2	100,0
	Skupaj	48	98,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 vsi starši otrok v oddelku	3	42,9	42,9	42,9
	2 večina staršev	3	42,9	42,9	85,7
	3 polovica staršev	1	14,3	14,3	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 vsi starši otrok v oddelku	7	53,8	58,3	58,3
	2 večina staršev	5	38,5	41,7	100,0
	Skupaj	12	92,3	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	1 vsi starši otrok v oddelku	5	62,5	62,5	62,5
	2 večina staršev	3	37,5	37,5	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	1 vsi starši otrok v oddelku	7	77,8	77,8	77,8
	2 večina staršev	2	22,2	22,2	100,0
	Skupaj	9	100,0	100,0	

Tabela 24: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: če ocenim celotno delo vzgojiteljice, sem (1 –zelo nezadovoljen, 5- zelo zadovoljen)

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1	1	2,0	2,1	2,1
	3	1	2,0	2,1	4,2
	4	7	14,3	14,6	18,8
	5	39	79,6	81,3	100,0
	Skupaj	48	98,0	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	5	7	100,0	100,0	100,0
Vrtec Jurček	4	3	23,1	25,0	25,0
	5	9	69,2	75,0	100,0
	Skupaj	12	92,3	100,0	
Zasebni vrtec Sonček	4	4	50,0	50,0	50,0
	5	4	50,0	50,0	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	5	9	100,0	100,0	100,0

Tabela 25: Frekvenčna porazdelitev odgovorov in odstotki: mnenje glede mesečnega prispevka, ki ga plačujete za otroka, glede na ponudbo in kakovost storitev vrtca

		Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
VVZ Kekec	1 previsoka	10	20,4	22,7	22,7
	2 ravno pravšnja	33	67,3	75,0	97,7
	3 nizka	1	2,0	2,3	100,0
	Skupaj	44	89,8	100,0	
Zasebni vrtec Kobacaj	1 previsoka	2	28,6	28,6	28,6
	2 ravno pravšnja	3	42,9	42,9	71,4
	3 nizka	2	28,6	28,6	100,0
	Skupaj	7	100,0	100,0	
Vrtec Jurček	1 previsoka	1	7,7	8,3	8,3
	2 ravno pravšnja	9	69,2	75,0	83,3
	3 nizka	2	15,4	16,7	100,0
	Skupaj				
Zasebni vrtec Sonček	1 previsoka	2	25,0	25,0	25,0
	2 ravno pravšnja	6	75,0	75,0	100,0
	Skupaj	8	100,0	100,0	
Zasebni vrtec Biba	2 ravno pravšnja	8	88,9	88,9	88,9
	3 nizka	1	11,1	11,1	100,0
	Skupaj	9	100,0	100,0	